

31403

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 6-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౭

శుద్ధి ౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష. చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

సకలమున శివబిడ్డను
అన్ని రకములలోను
తయారగు
మనమునకు
మనమునకు
మనమునకు

గుణములలో శ్రేష్టము. బహుమందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది. వెలలో సరసము

రాజేశ్వరీ బొర్రా కు సబ్బు చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపునత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ వోరుకును. అన్నిస్థలములలో ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ

క్రీరబలాత్మకము

మాక్తూలరాజాగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానైక్యాలచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమగునట్లు చేసినారు.
ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారికి, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. సరముకు
బలమునుగలిగించి శరీరదార్ద్రమాను పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, గుళివాద్యులచే రాధపడి సంభోగశక్తి
కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగులకు అనేకమంది దీనిని నేపించి విముక్తులయ్యారు. మాయనల్లవమున, వాతవ్యాధులకు
ఇంతటి మందులేదని సమ్యక్ము గుదిరినది. దాక్కున కొనుగూరుకూడ మెచ్చుకొన్నారనుటకు బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ
గలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మాదువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తామతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని
తెప్పించుకొనవచ్చును. కొడుకము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది ప్రెమర్షనమునకే గాక లోపలికి పుచ్చుకొనుటకు
సాధయోగించును. 7 సార్లు ఆన రీతిమైనది 4 అవున్సులు 2.0-0. 21 సారి ఆన రీతిమయినది 4 అవున్సులు 2.0-0. 101 సారి
ఆన రీతిమయినది 1 అవున్సు 2.0-0. 4 అవున్సులు 12-0-0. ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను రేటు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.
అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

4-7-25 శనివారమునండి 10-7-25 ఉత్తరవారమునండి
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదివసము 2 ఆలూ బాక్లి 10-00
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 11-00-12-00 వరకు
ప్రసక్తము గలరు.
సాతీస్ క్రొత్త శీరియల్
రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (2 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడవలసినది.

మనోహర తైలము

గారి శంకర్ సోప ఇండస్ట్రీయల్ పర్సన్స్ పారిశే
తయారుచేయబడు నీతైలము పార్శ్వపునొప్పులు,
తలనొప్పులు, కండ్లుమంటలు, నీరుకాకుట, పుసములు,
దుర్ఘాంసములు మొదలగు సర్వవిధో నేత్రవ్యాధి
లను నిర్మూలముచేయుచు మంచి సువాసనగలిగి
యుండును. మెదడును చల్లబరచి వెండ్రుకలను
పెంచును. శరీరమునకు చరిమిన సకల చర్మవ్యాధులు
నశించును.

(రిజిస్టరుచేయబడినది.)

జి. సుబ్రహ్మణ్య సన్స్

కోల్ నోట్సు, బంగళా.

వ్యాపారములకు ముందు కమీషన్ యివ్వబడును.

ఆయుర్వేద ధౌధ రత్నాకరము

అపూర్వ ఆయుర్వేద శ్రేష్ఠము
కొద్దిరోజులందు వెల 2.0-0
ప్రేపద రత్నము ద్విశాస్త్ర
ప్రిన్సిపల్ ఆంధ్ర సీనియర్ డాక్టరు, తణుకు

దేశబంధుని సారకసభలు

ఆంధ్రదేశము

నందూరు

జూలై 1వ తేదీన దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి స్మారకసభ 5 గంటలకు జరుగుచున్నది. సభకు షూమారు 400 మంది సభ్యులు హాజరయ్యిరి. వారి జీవిత పరమార్థమును, దేశస్థులను గురించి తాజేపల్లి లక్ష్మీనారాయణగారిచే విపులముగ వివరింపబడినది. తరువాత, బీదలకు బియ్యమియ్యబడిన తరువాత సభ ముగింపబడినది. — తాజేపల్లి లక్ష్మీనారాయణ.

కొత్తపల్లి

(విశాఖరం)

అధికారతంత్రావధి

నూతన్య న్యాయసారము జూలై 1వ తేదీన కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసుగారి సంఘమునకు సామధూరిని వెల్లడించుటకు గాను మా రామారాయపురమంజులమున గ్రామస్థులందరూ సమావేశమై దాసుగారి ఆధికారిత్వ ప్రార్థన సత్పరి. — రావు న్యాయాధ్యక్షులు, కాన్వెనర్.

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

1-వ తేదీ రహదారి బంగారు ఆవరణ యందు దాసు స్మారకసభ జరిగినది. దాసు రామచంద్రాచార్యగారి కన్యకలతో వివాహించిరి. దాసుగారి త్యాగమును గూర్చియు, వానిని నిరుపమాన దేశసేవనుగూర్చియు ఉపన్యాసము లొనంగ బడినవి. దాసుగారి త్యాగముచేసిన ప్రకారము కార్యక్రమము కొనసాగింపబడుచున్నది. ప్రజాభివృద్ధి చేయబడినది. ముగిసి పోతే ఆఫీసు, ముగిసిపోతే స్కూల్స్ కొన్ని అంగళ్లు మూయబడినవి.

ఆదవాని

జూలై, 1:— ఆదవాని పీఠిల్లు అసోసియేషన్ పరమగా మ-రా-రా-శ్రీ, భాగి గుండప్పగారి సత్రములో 1-7-1925 తేదీ సాయంత్రము ఆదవాని పురవాసుల సమావేశము జరిగినది. తత్సభకు శ్రీయుత నారాయణదాసుగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. మ-రా-రా-శ్రీ, కే. నరసింహారావు, భాగిరత్న శాస్త్రిలు, హెచ్. వెంకటాచార్య, మధులనా బసీరు అప్పారావు వీరలు వివిధభాషలలో దాసుగారి జీవితమును వర్ణన చేసి యుపన్యసించిరి.

దేశబంధు స్మరణానంతరము సభ్యుని ప్రార్థనతో, సభ ముగిసెను. (పురవాసి.)

సోంపేట యూనియన్ బోర్డు

భారతదేశ నాయకమణియు స్వార్థ త్యాగియు దేశసేవా భురంగుడగు అను కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారి మరణమునకు భారతదేశమునకు గలిగిన అపారనష్టమున కీ సభ వారెంతయు చింతించుచు దాసుగారి కుటుంబమునకు గలిగిన సంతాపమున కీ సభవారు సామధూరిని జూపుచున్నారు. అను తీర్మానమును 1 తేదీన బోర్డువారి సభలో ఏకగ్రీవముగ అంగీకరించబడినది.

(సం) డోకి చంద్రశేఖరం

(ప్రసిద్ధులు)

శ్రీకాకుళము, పల్లభిమిడి, టెక్కలి పురములలో గూడ సభలు గాఢపరచినవి. భారతపురం తాలూకాలో, గంజాంజిల్లా బోర్డులకు విచారమును తెలుపుచు తీర్మానము లను చేయుచు, గోల్కొండకు విద్యాలయములకు 1వ తేదీన వెల్లడించిరి. భారతపురం తాలూకాలో ఆఫీసుకూడా మూయబడినది. సోంపేట యూనియన్ బోర్డువారును తమ విచారమును తెలుపుచు తీర్మానము చేసిరి.

జ. వెం. నారాయణ

బరంపురం

జూలై 2:— నిన్న జూలై 1వ తేదీ సాయంత్రము బ్రహ్మపురాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమునందు సాయంత్రం 5 గం॥ శ్రీ చిత్రరంజన స్మారకసభ జరిగినది. ఇది ఆంధ్రోత్సవ మండల కార్యక్రమ సంఘముల తరఫున జరిగినది. మొదట సం కీర్తన గావించబడినది. తరువాత ప్రార్థన, విదవ దాసుగారి పద్ధతి సంపత్తిని కొనియాడుచు శ్రీయుత జయంతి వేంకటాచార్యులగారు ధర్మోపదేశము గావించిరి. గత 18 వ తేదీన జరిగిన సభలో దాసుగారి యకాలమరణమునకు చింతించుచు తీర్మానములు చేసిరి గాన, యీసభలో తిరిగి తీర్మానములు చేయలేదు. అన్నదానసమాజమువారు పేదలకు అన్నదానము చేసిరి. సభకు పురమందలి పెద్దలు, పిన్నులును విచ్చేసిరి.

జయంతి బహిష్కరణ

* * * *

పెనుమత్స్య - గుడివాడ తాలూకా

(ఒక విలేఖరి)

మాగ్రామములో 1-7-25 బుధవారం సాయంత్రం 6 గంటలకు గ్రామస్థములు చే ప్రసంగమున జాతీయపాఠశాలలో పాఠ్యాయులగు బ్ర॥ శ్రీ॥ హేమాద్రి మండరామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద నోకజిహ్వంగసభ జరుపబడినది. దైవప్రార్థనానంతరమున జాతీయపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు బ్ర॥ చెరుకూరి కాళహస్తిశర్మగారిచే పద్యపంచకము చదువబడినది. తరువాత బ్ర॥ శ్రీ॥ వెంకటేశ సోమన్న శ్రోతులుగారిచే శ్రీదాసుగారి జీవితమును గురించి బహుచక్రం యుపన్యాసము నొన గబడినది. దాసుగారుచేసిన దేశసేవ తాఘింపబడి వారి ఆత్మకు శాంతి చేకూర్చు భగవంతుని ప్రార్థించుచు సభ జయప్రథముగా ముగింపబడినది.

ముఖ్యవిషయము:— ఈ గ్రామములో మాత్రమే జీవించుచున్నది, వడ్డె, ఉప్పలూ కొందరు హజరై తుదివరకు శాంతముగనుండి దేశనాయకులయెడల సర్వసామాన్యముగ వ్యాప్తమై యున్న భక్తికారవములను వ్యక్తపరచిరి.

నర్సాపురం

నానర్సాపురం గ్రామములో 1 తేదీ ఉదయంబుగా యిరు సాయంకాలమువరకు అన్ని మెప్పులు పూర్తిగా మూయబడినవి. సాయంకాలము 5 గంటలకు బహిష్కరంగసభ జరుపబడినది. ముమారు 5 వందలమంది సభ కరుడెంచిరి. శ్రీయుత మొహమ్మదు హైదర్ సాహెబుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది. శ్రీయుత బొమ్మగంటి కృష్ణమూర్తిగారిచే కీర్తిశేషులైన దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి జీవితచరిత్రమును ప్రజలకు విపులముగా తెలియజేయబడి సభలో దాసుగారి ఆత్మకు శాంతి కల్గుగాక యని ప్రజలచే తీర్మాన ముచేయబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

కర్నూలు

జూలై 1:— నేడు దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారు మృతిసోందిన 16 వ దినము గనుక యీ పురజనులు అందు ముఖ్యముగా వ్యాపారస్థులందరు తమతమ దుకాణములను మూసి సాయంత్రం 5 గంటలకు రాజీతోటలో మ-రా-శ్రీ, నిట్టూరు రామస్వామి లి. యే. లి. యల్ గారి అధిపత్యమున బహిష్కరంగ సభ గావించిరి. సభకు 1000 మంది అన్ని పక్షములవారు విచ్చేసిరి. దేశబంధు దాసుగారియందు తమకుగల సామధూరిని వెల్లడించిరి. వారి నామము సదా స్మరించుటకు పిలువనటుల దేశబంధు దాసుగారి పేర కద్దరు వస్త్రాలయమును పుంపనట్లు తీర్మానించిరి. ఇందుకు కావలసిన ద్రవ్యమును పేర్లరూపమున వసూలు చేయునటుల తీర్మానించిరి. గత 22-6-25 తేదీ మా పురపాలక సంఘమువారు గావించిన అవసరసభ తీర్మానము ప్రకారము యీదినం పురపాలక కార్యాలయమున, పురపాలక విద్యాలయము లన్నియు మూయబడినవి. దేశాభిమాని.

యందగండి

(భీమవరం తాలూకా)

జూలై 1 — నేటిదినము మా పురమందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రాథమిక పాఠశాలభవనమున కీ॥ శే॥ దాసుగారి స్మరణసభ శ్రీయుత పెన్నెత్త రాజంగరాజుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడినది. 500 మంది సభ సలంకరించిరి. శ్రీదాసుగారి అనుపమాన మేధావంతులుగూర్చియు, దేశసేవనుగూర్చియు, ఈ విషయపరిస్థితులలో దేశమునకు మహానాయకుడు లేని కొఱంత గూర్చియు విపులముగా శ్రీ కొంపూరి గురుమూర్తిగారును, శ్రీ పేరిచర్ల వెంకటాచార్యులు ముగ్ధు పద్మవచనముల నుపన్యసించిరి.

తరువాత లోకమాన్యునివలెనే దాసుగారును దివినుండి సత్వర స్వరాజ్యము చేపూరునట్లు ఆశీర్వదింపుమని కోరుచు వారి పవిత్రమైన ఆత్మకు శాంతి కలిగినట్లును - వారి కుటుంబమునకు ఆయురారోగ్య శ్రేష్టతయును ప్రసాదింపునట్లు భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థనలు సలిపినవిమ్మట సభ జయప్రథముగా ముగింపబడినది. సభయందు దాసుగారి స్మారకచిహ్న నిధికి యీ దినవ విరాళములు నిచ్చిరి.

- (1) శ్రీ పెన్నెత్త రాజంగరాజుగారు 5-0-0
- (2) " పేరిచర్ల వెంకటాచార్యులు 5-0-0
- (3) " పిరుభట్ల నరసింహంగారు 1-0-0

వారణాశి వీరన్న

* * * *

బందరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

స్మారకసభ

జూలై 2:— వి వి క ముబ్రహ్మయ్య, ప్రెసింగు వెంకటరంగయ్య, మరుచేటి కేశవరావు, మహమ్మదు ఉస్మాన్ పెరిఫ్, చె వెం నరసింహారావుగార్లు ఆహ్వానముచే కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి స్మారకసభ పురమందిరమున మ-రా-శ్రీ, కట్టమూడి చిదంబరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద 1-వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు పురజనుల సమావేశ మయినది సభకు జాతిమతవివక్షత లేక క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు యూరపీయులు ప్రభుత్వోద్యోగులు సకల జనులు వచ్చియుండిరి.

ప్రథమమున శ్రీ ఈరంకి వెంకటేశాస్త్రి గారు, రామగోపాలశర్మగారు ప్రార్థనాశీతులను, దాసుగారి మీద కొన్ని పద్యములను చదివిరి పిమ్మట అధ్యక్షులు ప్రపంచమందలి మహాపురుషులను గూర్చి నుడవును వారియొక్క మహాత్యాగమే వారికి దీర్ఘాయుగా నుండుటకు కారణ మగు మిన్నదని చెప్పిరి దాసుగారుగూడ అట్టి మహాత్యాగి గనుకనే సర్వమతములవారు వారిని కీర్తింతుల తలపించుచున్నది. మ-రా-శ్రీ, ఉదయగిరి - గోపాలశర్మగారు దాసుగారి మరణమునకు దేశమునకు తీరనినష్టము గలిగినదనియు వారు త్యాగ మార్తలనియు నుడువును వారికుటుంబమునకు సామధూరి కనబరచు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

ఆ తీర్మానమును నోబుల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ రెవరెండు ఎ. వి. జాకాఫ్ ఎం ఏ గారిచే చక్కని ఉపన్యాసములో ఆహ్వానింపబడినది. నేను ఆంగ్లేయుడంగా ఉండి యీ సభలో మాట్లాడుటకూడ చాల ఆశ్చర్యముగా నుండియుండవచ్చును. కాని భారతవర్షము ఒక మహానాయకుని గోల్పోయి పరితపించునప్పుడు మేము సహజముగానే సామధూరిని మాపుచున్నాము. అయితే అన్నివిషయములలో సంపూర్ణ సామధూరి మాపజాలము. మనము ఎంతవిచారించినన్న ఎంతకోరినను పరలోకమునకు వారిని వెంబడింపజాలము కాని మృత్యునే ఆత్మయొక్క ఆం త్యాగ్య యని తలంప కూడదు దాసుగారు గొప్ప ఉత్సాహము, కత్తి, పట్టుదలు సామర్థ్యము గలవాడు పోలోకమందుకూడ ఈ కత్తులు మృత్యుకాజాలవు. జీవితవ్యక్తములో ఇహలోకమున విశ్రాంతము కలిగినను పరలోకమున దానియొక్క సంపూర్ణ మార్గమును చూట్టి రావలసియే యున్నది. దేశబంధు నిజముగ ప్రజలకు మిత్రుడై నేను బంగారములో ఉన్నప్పుడు ఆయన అపారమైన ధనమును గణించుచుండెను. దాని నంత తృప్తప్రాయముగా మాత్రమే దేశముయొక్క పిలుపున పరిత్యజించినాడని ప్రపంచములో ఇట్టివారు అరుదుగ ఉండురు. ప్రపంచములో నేడు శ్వేతంశ్రీ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు మహాప్రయత్నము జరుగుచున్నది. దానినే బ్రిటిషుదేశము నీదేశమున స్థాపింపగోరుచున్నది. భారతీయులు నాయత్వమునే చేయుచున్నారని కాని భారతదేశ

కిషన్ చందు చెల్లారాం,

71, 72 రత్నబజారు రోడ్డు, పార్కు-జాను, మద్రాసు.

చెన్న పురిలో విస్తారమైన అమ్మకము

1-7-1925 తారీఖు నుండి ప్రారంభించబడినది.

కొంతకాలమువరకు మాత్రమే నుండును.

వలరకముల పట్టు నూలు తుండ్లు వేనకువేలు కొనగోలు ధరకంటెను

మిక్కిలి తక్కువ ధరకే యిచ్చివేయబడుచున్నవి.

(మా వేనవేలు గౌరవనీయులగు పోషకులు అనేక మానములవెనుక కోరుటచే ఈ అమ్మకము

మాప్రిన్సు పాలుగారి ఉత్తరవువైననే ప్రారంభించబడినది)

కౌఠసనామ సం! ఆహారమాన శు'గగి'సామవాచము

రాజకీయముగ నేను ఏపార్టీకి చెందినవాడనుగాను. గాంధీ
రి ఆహ్వానముపై జరుగుచున్న యీ స్వార్థకసభలు అన్ని
పార్టీలయొక్క వికసనమునకు తోడ్పడుతూ యింకొక
చున్నాను. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వము కేవలం ఆస్థానియాలవలెనే
హిందూదేశమును స్వతంత్రదేశము చేయవలెనని తలచుచున్నా
రని నేను నమ్ముచున్నాను. ఆహ్వానముగాక కొంతమంది
అందలు కలసి యీగొప్పదేశముయొక్క బౌద్ధత్వమునకు
పాటుపడవలెను. స్వతంత్రము స్థాపించుటకు మార్గము సహ
కారముండే గలదు. రాజకీయముగ బంగాళంజానానిలో గొప్ప
అసజ్జము - కనిగిరి అందుకల్ల స్వతంత్రప్రభుత్వము నిర్మి
వేయవలసివచ్చింది. అది స్వతంత్రప్రభుత్వమునకు ప్రయత్నమే
మనము సమిష్టితో కలిసి పనిచేయవలెను. అతిగంభీరమైన
మృత్యుచ్చాయిక్రింద మనమందరము కలిసి సూతనముగ కృషి
సలిపెదముగాక. మత్యునమున అన్నివిధములు సమసి
పోవును. ఒక సూతనమైన మిత్రభావము సహకారము పెంపొందు
గాక. ప్రజాస్వామికము కుక్కగొడుగునలె మెలచునదిగాదు.
క్రమక్రమముగా మొక్క ప్రాంత బౌద్ధము చెందవలెను.
ఆయనతో నేకీభవించనివారి యొక్క గౌరవమునకు సహ
కము చిత్తరంజితాదుగాదు పాత్రుడై తీర్చిదిద్దు వారి
పిమ్మట శిలం జగన్నాథరావునాయుడుగారు స్త్రీలపక్షమున
నాధావర్తుల సరస్వతమ్మగారును, మహమ్మదీయుల తర
పున ఇమాం మొహిద్దీన్ సాహెబుగారును ఉపన్యసించిరి.
తీర్మానమును అందలు శాంతముగ నిలుచుండి ఆమోదించిరి.

సభకు చాలమంది క్రైస్తవ వారీమణులు హైందవ
స్త్రీలు వచ్చియుండిరి. సభ చాల జయప్రథముగా జరిగినది.
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల దాసుగారి గౌరవార్థము భజన
ప్రార్థన జరిగినపిమ్మట మాయబడినది. చి. శ్రీనివాసరావు
గారు, రామకోటిశ్వరరావుగారు, దాసుగారి శిష్యులైన
మునుగూర్చి మున్నటిందిరి. ఖరమందరి ఇతరసభాకాలలు ఒక
కంటచుండు మాయబడినది

ఘోర హత్య

బందరు జలాల్ పేటలో జరిగిన ఘోరహత్య చాల
శక్తివంతముగా ఉన్నది. ఈహత్య జరిగినసలము వాలుగు
రోడ్ల మాడలి. హత్యజరిగిన యిల్లు చింతగుంటపాలెంనుండి చిల
లపూడి పోవు బ్రంకుకోడుమీద ఉన్నది. సర్కిల్ పేటలోడు
బ్రంకుకోడును అచ్చు క్రాసుచేయును. ఈఇంటియెదుట నెనగ
పప్పు జీడిపప్పు తయారుచేయు మనుషులును, నూనె గానుగ
ఆడువారును గలరు. వీరు అలార్మిశములు పనిచేయుచుండురు.
బంకురోడ్డు అగుటవల్ల జనులు ఎప్పుడు నడుచుచునేయుండురు.
ఇంత బహిరంగస్థలములో అతిసాహసముతో నీ ఘోరకృత్యము
చేయబడినది. చంపబడిన మనిషి పేరు మర్దుల మాణిక్యం. ఈమె
భంటరిగానే ఇంటిలో కాపురము చేయుచున్నది. ఈమెకు సన్ని

హితులు ఎవరులేరు. ఇల్లు చాలబందోబస్తు అయినది ఇంటికి
అన్నివైపుల ఇండ్లు ఉన్నవి. కోమటిబజార్ గట్టవల్లను పప్పులు
వ్యాపార ముండుటవల్లను రోడ్లమాడలి అగట్టవల్లను ఎప్పుడు
సందడిగానే ఉండుననుటకు సందేహములేదు ఈమె జీడిపప్పు
వ్యాపారము చేయును. ఈవ్యాపారములో చాలసొమ్ము ఆర్జిం
చినదట. వడ్డీవ్యాపారము చేయును. బంగారపు వస్తువులు తా
కట్టుపెట్టుకొని సొమ్మువడ్డీకి ఇచ్చును. ఈవ్యాపారములో 7 లేక
8 వేలు రూపాయలు ఉన్నవని వాడుక. ఆమెశరీరముమీదనే
మాడువేలకుపైగా సొమ్ము ఉండేవట. సొమ్ము ఇతరులకు
తాకట్టుపై అప్పయిచ్చినప్పుడు ముచ్చాప్రకృల ఎవరిచేతైన
పద్దువ్రాయించేవట. తరుచు కాశేవల్లి సత్యయ్య అనే యింటికి
ఎదురుగా ఉన్న వైశ్యమరాగారేతే పద్దువ్రాయించుచుండేవట.
ఆమెనయ్యకు 50 వలెలకు పైగా ఉండునని చాలతెలి
గలవనియు, బలముగలవనియు ముచ్చాప్రకృలవారి చెప్పుచు
న్నారు. ఈభూతుకకృత్యం శుక్రవారంరాత్రి జరిగియుండవచ్చు
నని తలపోయబడుచున్నది. ఆమె సాధారణముగా ఇనుపపెట్టె
ఉన్న గదిమందు మంచమువేసికొని పరుండునట. ఇల్లు రోడ్డు
మీదికి ఉన్నది. ఆమె పరుండస్థలమున కెదురుగా బయట
అరుగుమీదికి కిటికీ ఉన్నది. రోడ్డుమీదికి గదితలుపులు కిటి
కిలోనుండి కనిపించుచుండును. బయట తలుపుకు మొదలుతాళం
వేయబడి ఉన్నటలు కాని సోమవారం (29) ఉదయమున
ఎవరో పిల్లుల లాగిలే ఊడవచ్చినదట. అప్పుడు తలుపులు తెరచి
మాడగా లోపలిఇంటి తలుపులన్ని తెరచియున్నవట దొడ్లోకి
పోగా నూలిలో పరుపువట్టు శవము తేలియున్నది. ఆమెను సరికి
చంపినట్లు గుర్తులేవు పిమ్మట పోలీసువారికి తెలియజేయగా
వారు వెచ్చి శవమునుతీయించి సంచాయితీచేసి శవమును పరీక్ష
నిమిత్తము ఆస్పత్రికి పంపిరి ఇనుపపెట్టెలో ఉన్ననగలు
యావత్తు ఒకటి రెండు నోట్లు తప్ప అన్ని అవశాంపవబడినవి
ప్రస్తుతం ఇల్లు పోలీసుకావాలలో ఉన్నది. నిన్న 1-వ తేదీన
పైన చెప్పబడిన సత్యయ్య అనే వైశ్యయువకుని ఆరెట్టుచేసినారు.
అతను ఆనివారం బందరులో 20 నాలుగు బంగారుమున 3 రా
బులకు అమ్మినాడట నేను ఈయన అనిఇల్లు ఆగిపోయి 30
కొన్ని ఇండ్లు ఒకకంటాండ్లును నూనెచువచేరి. కొంటికి
అనుమానమొంది విచారించుచున్నాను.

పంచమవిద్యార్థి వసతిగృహము

శ్రీ వేమూరి రాంకీరావుగారిచే స్థాపింపబడిన పంచమ
విద్యార్థి వసతిగృహము యిప్పటికి 8 మంది విద్యార్థులు చేరి
నటుల తెలియుచున్నది. అందు 50 విద్యార్థులకు యేర్పాటు
గలదు ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొని పంచమలు అభి
వృద్ధిలోనికి వచ్చెదరుగాక యని కోరుచున్నాము. ఈ వసతి
గృహముఖర్చు యావత్తు ప్రభుత్వమువారి భరింపజేయున్నారు.

తుపానునష్టము

రిటేక్ మిటివారు వనూలుచేసిన 750 రూపాయలు
సముద్రములో నీటిబిందువులవలె నున్నవని చెప్పవచ్చును. ఇప్పటి

కిని భూభావముచే వాయిదయిండ్లను తిరిగి నిర్మించుకొన
జాలని బీదలు ఎందరోగలరు బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీవారు
తాము సహాయము చేయుటయొక్క ఇతరులవద్దనుండిమాడ విరి
విగా సహాయమును సొందిరి. ఇచ్చట మ్యునిసిపాలిటీవారు తమ
నాగరాలయన పాకీవాడ్రెకు కొంతమంది సహాయముచేసినారు

* * * * *

ఘోరహత్య

జులై 31-బందరులో వైశ్యస్త్రీనిచంపిన ఘోరహత్య
సందర్భమున యీక్రిందవలెయు తెలియచుచున్నాను వద్దల
మాణిక్యం అను వైశ్యస్త్రీకిని రెండవచేదీన ప్ర.మ.మ.న ఆరెట్టు
చేయబడిన కాశేవల్లి సత్యయ్య అనే వైశ్యమరాగారేతే పద్దులు
వ్రాయుట మొత్తముగా యింకొకటి ఉన్నది. ఆమెను
చంపినది, ఆ అంకెలకు పె.కొ.న. ప్రాంతరాత్రి అదే ఇల్లు
ప్రవేశించి దొడ్లోకివెళ్ళుకొనున వైశ్య యిరర హంతకులలోప
లికి ప్రవేశపెట్టినట్లు పిమ్మట ఆరెట్టుచేయబడినవారిలా గుర్తి
కొండ గంగయ్య, అల్లూ రజాక్ ను కలిపి ఆచరిసిచంపినట్లు
ను పిమ్మట ఆమె మెలలోని తాళంచేయు తీసికొని ఇనుప
పెట్టె తీసి నగలునగైరాలు తీసికొనివెళ్ళి 20వారు బావరరావు
అను ఆవీధిలోఉన్న ఒక భూస్వామి దొంగ కండ్లమున పైన
చెప్పబడిన సత్యయ్యయే ఈగంగతులు వాలీసువారికి ఆమాకి
ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది పిమ్మట అంగలమ్మకి మృఖార్థ
మును అక ఒకకంటాండ్లు, కాశేవు సోమయ్య అను ఆస్త్రీ
యింటికి ఎదురుగా ఉండు తెలువల పెనిసియు మహమ్మదు
సాహెబు అను మజియొక మహమ్మదీయుడును గొంగునట్ట
కాపురస్తుడయిన ఆసిల రత్నయ్యయు ఈహత్యలో సంబంధము
కలిగియున్నట్లు పై సత్యయ్యయే తెలుపుచున్నాను అతని
వాక్యాలమునుబట్టియే మిగత యెదుగరివిమాడ ఆరెట్టుచేయుట
తటస్థించుచున్నది ఇందులో ఆవలకర్తయ్యకన్న మిగతందెండు
ఆగృహమునను మట్టుప్రక్క వినిపించువాచే, వీరి గృహములు
సాదాచూడగా కొన్నింటిని బంగారు నగలు కొరకొని పా
డిగవారు అందు కొడెలను ఈమహమ్మదులో ఇంక
దురు పోలికలు సోపానములు కలిగియున్నవైయు
గారు, హెడ్ కాపర్లయ్య ఒకొక్కప్పుడు జైల్లవరుగారు,
తొలుకానబి ఇక్కేవట్లరుగారు ఈచేయుచున్నాను

ఒక దుఃఖవార్త

మా వైశ్యస్త్రీని చంపిన మరొక మరొక, మ్యునిసిపలు
సంఘములవలెను వైశ్యస్త్రీని చంపిన మరొక మరొక ఇప్పటికి నెల
పదిపానులోజాలమం రాచురక పుత్రే వ్యాపకులనుండి. వారికి
మిక్కిలి ఆపులయిన గాట్ల గి.గోగరాం పట్టాభిశేఖారావయ్య
గారు, కోకా అహోబిలరావునాయుడుగారు రాచురపును
శక్త్యముచేసి మిక్కిలి జాగ్రత్తతో దౌవధిచేసి వేయించుచిరి.
కాని దైవనిగ్దయము అనల్లంఘనీయుడు గాన వారు చేడు పర
లోకమున కేగి పట్టించినది. వారి కావ్యాధిమ బుద్ధులొట్టు
చిల్లర దుకాములు మూయబడినవి.

అంతర్జాతీయ సహకారోత్సవము

హం ద ర్య మ హ లు నం దు

చెన్నై నగరమునందలి సహకారోద్యమాభివృద్ధి సమితి సహకారోద్యమమును సౌందర్యపూర్వకముగా, అంతర్జాతీయ సహకారోద్యమమును సౌందర్యపూర్వకముగా జరిపిరి మొదలు సభ్యులందరికిని అల్పహారములతో విందుగావింపబడిన పిదప సహకారోద్యమము ప్రారంభింపబడెను. డా॥ సి॥ నటేశమొదలియారుగారి ప్రతిపాదనపై టి॥ వి॥ శేషగిరి అయ్యరుగారు సభ కార్యక్రమముగ చెన్నై నగరమునందలి సహకారోద్యమాభివృద్ధి సమితి సహకారోద్యమమును సౌందర్యపూర్వకముగా, అంతర్జాతీయ సహకారోద్యమమును సౌందర్యపూర్వకముగా జరిపిరి మొదలు సభ్యులందరికిని అల్పహారములతో విందుగావింపబడిన పిదప సహకారోద్యమము ప్రారంభింపబడెను.

సహకారోద్యమభావము

అగ్రవేదిక ప్రముఖ నువ్వనింపుచు, సహకారోద్యమ భావమును గురించి వివరించిరి. సహకారముగా జరుగుచుండు సహకారము, అంతర్జాతీయ సహకారోద్యమమును సహకారముగా చాల ప్రాముఖ్యమైనదని ప్రతిపాదన నిండు తాత్పర్యముతో పాల్గొనవలెను. సహకారోద్యమము, అగ్రవేదిక ప్రముఖ ప్రతిపాదనపై ప్రేరేపించబడినది. ఈ యుద్యమమును నడుపువారియందు యిది ఆర్థిక ప్రతిఫలము లభించుననియు ఆలోచనయే యుండదు. ఆ యుద్యమమునకు, ప్రజాశ్రీతియు నకు సామర్థ్య భావము చే ప్రేరేపించబడు సాధారణ రంగమునకు సామర్థ్యమును సృష్టించుననియు నేర్పరచుచున్నది. సహకారోద్యమమును నడుపుచున్నది. యుద్యమము, మానవజాతియందు సరస్వర సౌందర్యభావము చేర్చుచుండు ఈ యుద్యమముదేవును. ఆయా దర్శనము జ్ఞాతికి దేవులుకే ఈసభ యేర్పరచబడెను.

మొత్తం దేశములు

యువజన క్రైస్తవసంఘము కార్యదర్శియగు రెవరెండు బాలనుందరం గారు, తమసంఘము వారంపిన ఆకస్మికమును దెలుపుచు మానవజాతియందు వ్యాపించియున్న ప్రాతలవాటలు ఆచారములను ఒకటై పునరుద్ధరించుట, సహకారమును, మార్పుల కొరకై పునరుద్ధరించుట జరుగుచున్నదని నుడివెను. సహకారోద్యమమునందు రెండవతరము విజయమునకు పనిజేయుచున్నది. మానవజాతియందలి సంఘటిత విధేయత లోనించి సామ్రాజ్యత్వమును వెలకొల్పుటకే సహకారోద్యమము పనిజేయుచున్న దనుటకు సహకారము నీ అంతర్జాతీయమైనదియనియు, ప్రపంచమునందు సహకారమును బీదలకును మధ్యగల భేదమును తొలగించుట కీ యుద్యమము ప్రయత్నించుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయములనుండి వేదములను తీసివేసి ద్రవ్యమును గ్రామములందు ప్రచారమునర్పి పాటుపడుటసరము. గ్రామసహకార సంఘములు, ఒక్క ధనవిషయమునందేగాక, గ్రామమునందలి ఇతరవిషయములందుగూడ పాల్గొనును, అన్ని వ్యవహారములందు సోదరభావమును పెంపొందిజేయవలెను.

బాలాంబాద్ గారు మాటలాడుచు, సహకారోద్యమము నందు క్రైస్తవ పాల్గొనవలెనని విచారముచేసిరి. ఇక మిగిలిన నలు ఎక్కువగ పాల్గొనవలెనని జేయవలెనని నుడివెరి. రాష్ట్రీయ సహకారసంఘము, మహిళా ఉపాధ్యాయ సంఘము, బీదల సహకారము మొదలగు సంఘములవారు ఈ సభను జయప్రదముగ జరుగవలెనని గోరుచు పంపిన సందేశములు జరుపబడిన యనంతరము సభముగి సెను.

శ్రీ శే దేశబంధుదాసుగారు

రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు తిర్థానము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆలూరు, జూలై 6:— జూలై 4వ తేదీన జరిగిన రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు సమావేశమునందు అగ్రవేదిక శ్రీ జయ క్రిస్టిని వెంకటరత్నంగారు దాసుగారిచేత, తాత్పర్యము, దేశభక్తిని గురించి వ్యాఖ్యించి, అట్టి మహనీయుని అకాలమరణమునకు తీవ్రముగ విచారించెను. దేశబంధు నిర్మాణముచే జేయవలెనని వాటిని తీరగొనినవస్తువును దెల్పుచు సభ్యులు తీర్మానము గావించిరి. దాసుగారి గౌరవార్థము జూలై 16వ తేదీ యందు సేవించబడెను. కన్నులనుండి నీరుగారుమండ క్రిస్టిని వెంకటరత్నంగారు దీర్ఘమును బ్రతిపాదించిరి. సభ్యులెల్లరును సమరసముగ నిశ్చయముగ నిలచియుండిరి. తీర్మానమును నరసింహదేవర స్వపారాయణగా రచనచేసిరి. ఏకగ్రీవముగ నది సభ్యులచే నంగీకరింపబడెను. తీర్మానము నకలు దాసుగారి సతీమణికి బంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. (తంతిద్వారా)

రెండవ చెన్నై నగర సహకారసంఘములసభ

టి వి శేషగిరి అయ్యరుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

ఇంకను అభివృద్ధికి ఆవశ్యకత

రెండవ చెన్నై నగర సహకారసంఘముల సమావేశము, గత శనివారము ఆదివారములందు టి వి శేషగిరి అయ్యరుగారి అధ్యక్షతన, సౌందర్యపూర్వకముగా జరిగెను. శనివారము సాయంత్రము 5 గంటలకు సమావేశము ప్రారంభమై ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు, అగ్రవేదిక ప్రముఖులు ముగిసిన తరువాత నిన్నటి మధ్యాహ్నము 2½ గంటలకు తిరిగి సమావేశమై చాల తీర్మానములను నిర్ణయించిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు డా॥ సి నటేశమొదలియారు, ప్రతినిధుల కాహ్వానమును సమీక్షించి తేకపోవుటచే - తన యువ న్యాయమును ముద్రించి యొసగుటకు వ్యతిరేకపోయెనని నుడివి సభ్యులకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతమునుగిరి ఈవత్సరము, చెన్నై నగరమున సహకారోద్యమము మంచి యభివృద్ధిచే గాంచెను కాని ఇంకను చాల యభివృద్ధి నొందవలసియున్నది ఈ యుద్యమము. భగవంతుని షిట్టెత్వమును, మనుష్యుల సోదరత్వమును బోధించును ప్రతివారి హృదయములందును నీ సోదర భావమును క్షీరముగ నాలువరకును, సహకారోద్యమాభివృద్ధిని విశ్రాంతి చేందరాదు సంగ్రామమునకు పూర్వము జర్జనీయం దీయుద్యమము బాగుగ నభివృద్ధిచందను నగరమున దెవరెవరిను జీవితాంతర్యంతర కవునర మునంత మొత్తమును సంపాదించుకొనజాలని యెడల, పురపాలకసంఘము వెంటనే అట్టివాని సహాయమునకు పరుగుత్తుచుండెను సంగ్రామము రాకున్నయెడల నీదేశము దీయుద్యమము ఆదర్శప్రాయమున నంతటి యాస్పత్రియనుండుం దెడి దనుటకు సందియములేదు రామ్మే మాక్స్ వాల్టె గారు నుడివెట్లు "ప్రాత ఆచారములను అలవాటులను-యుక్తియుక్తముగ సిద్ధాంతములతో" శ్రమవ్యయ మొనర్చుట మాత్రమే సహకారోద్యమము గాదు దేశభక్తియే కొందరి గృహములందు ధనరాసులుపడి మూల్యమును విమరించుచు, దినమున కొక్క భోజనమైన లేక, కట్ట గుడ్డలేక తల్లడుచున్నారు ఇట్టిస్థితిని దప్పించి, ప్రజలందరకును సుఖజీవన మేర్పరచుటే యీ యుద్యమము యొక్క ప్రధాన ధ్యేయము

ఈవత్సరారంభమున నీనగరమున 96 సహకారసంఘములు గలవు సంవత్సరారంభమునకు వీనిసంఖ్య 120 వరకు పెంచెను ఈ యభివృద్ధి సంతోషదాయకమే ఈసంఘములలో సగముకంటె పైగా, నిన్న జాతుల యువయౌగముకొరకేర్పడెను అందులో నాల్గుభాషలను కొని ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు నిన్న జాతుల కొనసట కేర్పడెను ఆధుమల ఖరీదును-కొనుకొనినవారు - లేటిక వాయిదాలమీద చెల్లించుకొనవచ్చును ఇవిగా, గృహనిర్మాణ సహకారసంఘములు గలవు ఈసంఘములవారు 200 కుటుంబములకు గృహముల నిర్మించి యొసగిరి మరరాసునందు 150 మాంసం లెలు గలవు వీని అన్నిటికిని గలసి-ఇప్పుడున్న ఆరు గృహనిర్మాణ సహకారసంఘములేమాలకును జాలవు ఈవిషయమున అగ్రవేదిక రిజిస్ట్రారుగారు వారాయాస్వామి మొదలియారుగారు శ్రద్ధతో కృషి జేయుచుండుట చాల సంతోషదాయకము ఈ నగరమునందలి పల్లెలకును బీదలకు మూడు సహకారసంఘములు ప్రత్యేకముగ స్థాపింపబడెను

కార్పొరేషనువారు 80 సహకారసంఘములను నిర్వహించుచున్నారు అందులో 10, పాకీస్థాన్, 10 సంఘములు బంట్రితులు, పాకీస్థాన్ కలిపియును, మిగిలినవారికి 10 సంఘములును నిర్వహింపబడెను. ఈవిషయమున గుంతు సమైక్యతచేటిగారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు చాల ప్రశంసనీయములు. వైవిధ్య శీతృత్తిలోని వారికిక సంఘము అర్థంధతీయల కొకసంఘముగలదు. వారికివి ఏమాత్రము జాలవు. ఇంకను వారికొరకు 10 సంఘములపై సభాపింపవచ్చును

చెన్నై నగరమున గల మధ్యమతరగతివారికి చాల కొంచెనియముగ నున్నది. మధ్యరాసునం దెన్నియో వర్తకంపె నీలు గలవు వీనిలో పనిజేయు కేలకొలది మధ్యమతరగతి ప్రజలకు మూడు సహకారసంఘములమాత్రమే గలవు. చెన్నై నగరమున చాల వర్తకంపెనీలు, తమ యుద్యోగలకు ఋణముసగు సంఘములకేగాక, పలసరకుల సరఫరా జేయగలగునవిగూడ గలవు ఈ విషయమున కంపెనీలను ప్రోత్సహించుటగునర్హించి సహకారోద్యమాభివృద్ధి గవనింపవలెను

పాలను విక్రయించు గొల్లవాండ్రుగిరి చెన్నై నగరమున మధ్యమతరగతివారికి వీరిలో చాలమంది చాలబీదవారు మార్కెట్టునుండి చాల సౌభ్యవర్ధిలకు ఋణములనుదెచ్చి ఆవులను కొనుచుండురు. పాలించుట మానివేసినతోడనే వారాయావును

కనాయిదుకాణమువారి కమ్మెదరు. గొల్లవారిని, ఆవులను రక్షించుటకుగాను, సహకార సంఘములవారు ప్రయత్నించుట చాలయవసరము

రికావాలల సమస్య వర్తియొకటి గలదు వీరు దినమునకు చాల సంపాదించినను, దానినంతను మధ్యమతరగతివారు వెచ్చించెదరు మధ్యపానమును, విసర్జించునటుల జేయుటకుగాను వీరిలో ప్రచార మొనర్చవలెను. సహకారోద్యమము జయప్రదముగావలెననినా - సంస్కరణోద్యమము తోడను, మధ్యపాన నిషేధోద్యమము తోడను కలిపి పనిజేయవలెను

తిరువల్లిక్కేటి కో-ఆపరేటివు స్టోర్సువారి నగరమున చాలమందిపని జేయగలగు యావారు. వీరు పట్టణమున వేర్వేరు ప్రాంతములలో 20 కాపుల కేర్పరచిరి బీదప్రజలకందరకు సుపయోగమును ప్రదేశములందు గూడ కాపుల కేర్పరచవలసిన దని వారి నడుగవలెను

ఋణముల నొసగు సంఘములు బీదలందరకును, బాక్సీ మొత్తమును 25 వార్షికములలో గూడ నిచ్చుట కవకాశము నొసగవలెను

చెన్నై నగరమున గొల్లవాండ్రుగల నియమింపబడిన అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారులలో ఇద్దరు ముగ్గురు తప్ప నితరు లేరు యుపవిజేయుట లేనని, ప్రజలలో కొంత యసంతృప్తి వ్యాపించి యున్నది అట్టివారు తమకు వ్యవధి యున్నయెడల మాత్రమే ఈపదవుల నంగీకరింపవలెనని, అంగీకరించి పనిజేయు కుండుట కూడదు వారు తమవిధులను సరిగ నిర్వర్తించి యున్నయెడల నీసరి కెన్నియో సహకార సంఘములు బయలుదేరడివని నటేశమొదలియారు నుడివిరి

అటుతెలువాతటి టి వి శేషగిరి అయ్యరుగారిని అధ్యక్ష స్థానమున కుపపాదించుచు, అయ్యరుగారు ప్రజాహితోద్యమములందు గావించుచున్న పని సర్వవిధించి మనియు, వీరధ్యక్షులుగ లేని, సాంఘిక సేవాసంఘ మొదలయి మరరాసున లేదనియు నటేశమొదలియారు నుడివిరి పి రామనాధను, కె జి శివస్వామి గార్లు పై ప్రతిపాదనను బలపరచినపిదప నయ్యరుగారు తేకగ్రీవముగ నధ్యక్ష స్థానమున కెన్నుకొనబడిరి

అధ్యక్షోపన్యాసము

అధ్యక్షుడు సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు స్థుప్తముగనువర్ణించుచు నీటులనుడివిరి.

కొన్ని ప్రశ్నలు

"నే నీదినమున పరస్పరభావననములకు దిగ నుద్దేశించ లేదు సహకారోద్యమము ఎట్లు అభివృద్ధి జెందుచున్నది, ఈ మధ్యతేలికొనియుండనియెడల నట్లే చేసేదాడనుగాని ఇప్పుడు చెయ్యలేదను గతవత్సరమునందును నేను, నరదల సహకారోద్యమమున పనిజేయుచుండుటచే, వ్యవసాయకుల కష్టనివృత్తుల గరించి బాగుగ దెలిసికొనుటకు నాకవకాశముగలిగెను. ఆ పరిచయమువలన నాకు చాల విచారము గలిగి, సహకారోద్యమమునిర్మాణములను కొన్ని ప్రశ్నలను గుఱునటుల ప్రేరేపించుచున్నది. మిథ్యాద్రవ్యమేమి? మిథ్యా అవలంబించుచున్న మార్గములవలన అయ్యాద్రవ్యము చేరుటెట్లు మిథ్యాద్రవ్యమువలన, ప్రజల నైతిక ఆర్థికస్థితియందేమైన అభివృద్ధిగలిగెనా? బాధ్యత మితవ్యయము అన్యవాసిని ప్రజలకు కేర్పరచిగలిగెరా? ప్రజల లాభ్యభావము నలవడుకొనుచున్నారా? విదనాదుడున్నారా? మిథ్యాద్రవ్యమువలన ప్రజలందరినీ న్యాయభావ మధికమయ్యెనా? విరోధము లభికవుయ్యెనా? ప్రజలలో విద్యాభివృద్ధి కొంత మిరుచేసినదేమి? మిథ్యాద్రవ్యమువలన దేశీయసంపద అభివృద్ధియయ్యెనా? ఇటీవల నామనస్సును వేధించుచున్న ప్రశ్నలలో కొన్నిటిని మాత్రమే ఇచ్చుట నుదాహరించెని.

ఋణము లొసగు సహకారసంఘముల యుపయోగమును అంగీకరించుటలో నాకర్థమైనది సత్యం ఎక్కువయ్యుత్సాహము జూపజాలరు ఆసంఘములలోని నిర్లక్ష్యత, తగ్గరితముగ పరిష్కరించుట మొదలగు ఋణములవలన బీదలకు వారి కీసంఘములు చాల అభిమానపాత్రము లయ్యెను. కాని వీనివలన గలగు శాశ్వతఫలితముల గరించి మాత్రమునా కెక్కువఆశిగలుగులేదు. మిథ్యాద్రవ్యములవలన, ప్రజల ఋణగ్రస్తత లగ్నలేదు. మిథ్యాద్రవ్యమున వడ్డీకి ఋణములనిచ్చుటచే ప్రజలకును ఎక్కువఋణముల జేయుచున్నారేగాని ఋణముల తగ్గించుకొనుటలేదు. సహకారమునందలి దెచ్చుఋణముల మొత్తములందు ఎక్కువతగ్గదలు గాన్పించుట లేదు లెక్కలను లేయాగుజేసినయెడల ప్రజల బీదవరకంటె నిప్పుడెక్కువఋణము లొనర్చుచున్నారు.

ఋణముల నొసగుట మాత్రమే చాలదు

తక్కువవడ్డీలకు ఋణము లొసగుట మాత్రమే చాలదు. మిథ్యాద్రవ్యములలో జేరినవారిని నైతికముగ నున్నత రంగమునకు దెచ్చుటకు మిథ్యా ప్రయత్నించినచే గాని మిథ్యాద్రవ్యమువలన నెక్కువ యుపయోగము గలుగజాలదు. మిథ్యాద్రవ్యమున జేరినవారి నితరులకంటె ఎక్కువ దేశభక్తులుగను, ఇరుగు పొరుగువారి కెక్కువ మిత్రులుగను, నొసర్చులయును

సహకారోద్యమ ఫలితములను రూపాయి, అకాల పై లలో లెక్కింపరాదు. అట్టి ప్రయత్నము మన దృష్టిని సం

చిత్ర మొనర్చునేగాని వికారమొనర్చదు. ప్రజలలో అన్యోన్య భావము, శాంతి, సహృదయత్వము అభివృద్ధిజేయుటయే సహకారోద్యమపు ప్రధానోద్దేశముగ నుంచుకొనవలెను. సహకారోద్యమముయొక్క మూలసూత్రముల గురించియు, సిద్ధాంతముల గురించియు ప్రచార మొనర్చువారు కొంత రుండవలెను.

నిర్మాణకార్యక్రమము - బీదప్రజలకు జేయవలసిన సహాయము

ఏదో అస్పష్టముగ నుంచి ఆశయములను కొన్నిటిని జేర్చి ఇట్లు ప్రస్తావించుటలో మీ అర్థమేమి? అని నన్నే మీరు తిరిగి అడుగవచ్చును. ఆప్రశ్నకు సమాధానమొసగుటకు నేనొక్కొంత సంసిద్ధముగనే యున్నాను. మీరు జేయవలసిన నిర్మాణకార్యమును గురించి నాకు దోచిన సలహాలను మీకు నివేదించెదను.

బీదప్రజలకొరకు స్థాపింపబడినసహకారసంఘములు జయప్రథముగపనిజేయలేకపోయెనని, ప్రతిసాంవత్సరికసమావేశమునందును వినుచున్నాము. ఈదుర్గమమును నిర్మూలమొనర్చుటకు గట్టి ప్రయత్నము నొనర్చినట్లు నాకు దోచెదరు. ప్రతిగ్రామవారికొక కేంద్రరూపబడిన సంఘములు మంచి లాభములనే సంపాదించుచున్నవనుటకు సంశయములేదు. బీదలన వచ్చు లాభములలో కొంతభాగమును, బీదసంఘములను బాగుగ నిర్వహించుటకు వెచ్చింపవలెను. తగిన ధనహోయములేకపోవుటయే, చాల సంఘములు సరిగ పనిజేయకపోవుటకు కారణము.

రెండవ విషయము, తిరువల్లికైకో ఆపరేటివు స్టాంపును ఉదాహరణముగ దీసికొనుడు. ఆమార్గమున పనిచేయు సంఘములలో నదియే అగ్రస్థానము వహించును. ఆసంఘము చాల లాభముల సంపాదించి, మొత్తములనే వాటాదారులకు పంచివెట్టుచున్నది. కాని ఈసంఘము మధ్యతరగతివారికి మాత్రమే యుపయోగకరముగ నున్నది. ఈసంఘముయొక్క లాభములలో కొంతభాగమును, బీదలకొర కేంద్రరూపబడిన సంఘముల యుపయోగార్థము వెచ్చింపవలెను. ఇట్లు కొంతకాలము నిర్వహించినయెడల, బీదల సంఘమునుండిగూడ లాభములు వచ్చును. ప్రస్తుత మీ యుద్యమము న నొక షడే యు సహకారసంఘమునకును, మరియొక పనిజేయు సహకాస ఘమునకును ఇట్టి అన్యోన్యభావము లేకున్నది.

సహకారపైద్యశాల

సహకారసంఘముల సభ్యులకు ప్రభుత్వోద్యోగం కొన గబచుచున్న ఋణముల మొత్తములలో నూటికి 25 వంతులు పైద్యపు ఖర్చుకొరకుని లెక్కలను చేయించుచున్నది. ఈమొత్తమును జూచిచివుడు ప్రతివారును కొంత ఆలోచింపవలసి యుండును. ఇది య జ మా ను ల కు గౌరవ ప్రద ము గాదు. ఆ విషయము నట్లంచునము ప్రభుత్వసేవకుల సహకారసంఘమువారు ఒక పైద్యుని నియమించి, ఒక డిప్యెన్డరీ కెందుల కేర్పాటుజేయరాదు? ఇందునలన సహకారసంఘసభ్యుల ఖర్చులు చాలవరకు తగ్గును. సంఘమంతయుగలసి, అంతటి ప్రతివారి ఆరోగ్యాభివృద్ధులను ఆశించుచున్నదను భావమును ప్రేమయు నేర్పడును.

రాటము

బీదతరగతులు ప్రతిదినమును సంపాదించుకూలి వారి బీద తావళ్ళకలకు సరిపోవులేనను విషయ మెల్ల వారికినిదో? నదీ. అందుచే వారి జీవనాధారమునకు సహాయము మరియొక పనిని గూడ వారికిజూపు టవలసెను. గ్రామమునకు స్వరాజ్యమును దెప్పించు కేక్కిలదా లేదాయనువిషయమును చర్చించుటకు స్థానమిదిగాదు. కాని ఆమహర్షి దేశీనటుల-జీవనాధారమున కుపాధిని సంపాదించుటకు రాటమునంటి స్థానము మరియొకటి లేదను విషయము నెవ్వరును వివాదమొనర్చజాలరు. బీదవారైనను, ధనికులైనను, బాలురైనను, స్త్రీలైననుగూడ నీసాధనము చాల తేలికగానుపయోగించుకొనవచ్చును. ఈఉపన్యస్తివలంబించుటకు సహకారసంఘములు ప్రజలను ప్రోత్సహింపవలెను.

భీమాకంపెనీలు సభ్యులకు ఋణములు గావలసినపుడు సంఘమునుండి ఋణమువచ్చుట చాల కష్టముగ నుండుటచే చాలమంది చెప్పకొనుచుండగా నేను వ్రొంటిని, కొత్తవారి కిగ్గురు జామీనుదారులు లభించుట కష్టముగ అందుచే ఋణమొసగు ప్రతిసంఘములోను, భీమాకేంద్రముకొనిగూడ నొక కేంద్రరూపనలెను. మదరాసునుండి ప్రతివర్సెనమును భీమాకంపెనీలకు ప్రీ

మియములవ్వారా లక్షకొలది ధనము ఇతరరాష్ట్రములకు పోవుచున్నది. సభ్యుడు జీవితమునందు భీమాకేంద్రమొనరెడల, జామీనుదారులను సంపాదించుకొనుటకు కష్టపడ నవసరము లేదు ఇందువలన సభ్యులందు మితవ్యయస్వభావ మెక్కువగును.

బీదతరగ గృహవసతి

బీదతరగ గృహవసతుల నేర్పరుచు విషయమున నేను చాల చెప్పగలను విలించుడను ప్రభువు ఈ రాష్ట్రమునకువచ్చిన మూడునెలలకు, ఆతని అవ్యక్తజ్ఞక్రింద జరిగిన సభయందు, సహకార పద్ధతిమీద బీదలకు గృహముల నిర్మించియొసగుట అను విషయమును గురించి నేనొక వ్యాసమును జదివించిని. నేనందు వివరించిన ప్రణాళికను గురించి ఒక నివేదికను తయారుజేయవలసిన దని ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారుల కు తీర్పువ్రేసిరి. ఒక గొప్పయుద్యోగి సాప్రణాళికకంటె విపులముగ స్క్రీమును తయారు జేసెననియు, అందుచే నానూచనలు నిలిపేయబడెననియు నాకప్పుకు దోసిరి. ఇది జరిగి ఏడునెలలయ్యెను. సాప్రణాళికను అందివేసిరి. అధికారుల స్క్రీము ఇంకను బయటకురాలేదు. సహకారోద్యమపు లీ యుద్యమమును నైకొనవలెను. బొంబయందు దీ విషయమున చాల పనిజేసిరి. ఇంకనుజేయుచున్నారు. గుదరాసు సహకారోద్యమపులీవిషయ సమన్వయ తమ కార్యక్రమమునందు ముఖ్యవిషయముగ దీసికొనవలెను. ఈపనిని ప్రారంభించుటవలన సహకారోద్యమ భావ బాగుగ నాటుకొనును. ప్రభుత్వమువారు సహకారసంఘములవ్యారా తమసేవకుల గృహనిర్మాణమునకు తోడ్పడవలెను.

శ్రీదుర్మునియను భయము

తమ సేవకులు సహకారసంఘముల నేర్పరుచుకొను నెడల నది ఇంకను అభివృద్ధినింది శ్రీదుర్మునియ నిజములోనికి దిగునేమోయని కొన్ని పెద్ద కంపెనీల యజమానులు భయపడుచున్నట్లు నాకు దోచియుచున్నది. సహకారసంఘము వలన శ్రీదుర్మునియజమానులలోగల అవాంఛనీయములను గూములు తొలగిపోవును. కార్మికులకు మంచిజేతములను మంచి రాజకీయ వాక్కులు మొదలగు వానినిశ్రీదుర్మునియనిజముగోరుచున్నది. పరిశుద్ధుడు జీవితము నిరాడంబరము ఆరోగ్యము మొదలగువానిని జేపూర్చుటకు సహకారసంఘములు పాటుబడును.

గత వత్సరనివేదికయందు వుడ్రంగులకు కాశీపనివారికి సహకారసంఘము లేర్పరుపబడినట్లు నాకు గాన్పింపలేదు. ఇది శోచనీయము. ఇతరప్రజాగ్రామాలందు మొట్టమొదట వారికొరకే సహకారసంఘము లేర్పరుపబడెను. కాశీపనివారి సహకారసంఘము లున్నయెడల గృహనిర్మాణసమన్వయ వారు చాల బలపరిచెడివారు.

వైతికవిభాగము

ఇంకొక్కమాట:- "సహకారోద్యమమును-ఒక్క ఋణముల నొసగు సంస్థగ మాత్రమే యుంచుకును. ఆయుద్యమము యొక్క వైతిక రూపమును నిర్లక్ష్య మొనర్చుకును. ప్రతివారును అందరి కొరకును, అతరును ప్రతివారికొరకును పాటుపడుటయే సహకారోద్యమ మూలసూత్రమును విషయమును న్యస్తి నుండి తప్పిపోనీయుతుడు. లాభముల సంపాదనయే మా ఏకాదగ్ధముగ పెట్టుకొనిన యెడల సహకారోద్యమమును పదహాయొక్క అర్థమునే నిర్మూలన మొనర్చిన వారయ్యెదరు. ఆయుద్యముములోని లాభ నష్టముల పూర్తిగ మరచిపోవలెనని నేనెన్నుకొని చెప్పెను. దానిని ధార్మికబుద్ధిలో మిత్రము మొనర్చుదని మాత్రము గోరుచున్నాను.

సైనికశాఖోద్యోగములు, దొరతనపు ప్రకటన

నవ్వా, జూలై 4:- అగ్నినినేక రాజ్యములందు గాత్రాను కాలనీలయందు నివాసము చేర్చుచుకొనినవారు భారతపై న్యమందు రిజర్వు ఉద్యోగిలగు జేరుట కష్టము. నీవాయించి భారత కార్యాలయపు సైనికశాఖయొక్క కార్యమృతి దరఖాస్తు లంపవలయును. (అ. ప్రె.)

మహాత్మా గాంధీగారి పర్యటనము

ఖగ్గపురము కార్మికుల సన్మానము
మహాత్ముని కార్యక్రమము
(ఔషులు సర్వీసు)

మిష్టపురము, జూలై 4:-కంఠే బోవుట ప్రశంసామై నేటి సాయంత్రమునకు మహాత్మాగాంధీగారు బెంగాలు నాగపురం రైలుబండిలో ఖగ్గపురము చేరిరి. ఖగ్గపురమందలి రైల్వే కార్మికుసమితి వహాత్ముని సన్మానించుటకు సన్నాహములు చేసెను. గోల్ బహదూరును నిర్మించిన పెండాలునకు గోంపావుటకు మోటారుబండిలో వహాత్ముడు గొంపాబడెను. రెండు గంటలకాలము ఆసి మోటారుబండిలో తిన్నగ కాండేకు వహాత్ముడు వెడలనున్నాడు. అగ్గరాత్రికి వారు గమ్యస్థానము చేరెదరు. ఖగ్గపురం మీదుగ రైపటికి తిరిగి వహాత్ముడు మిదచుపురము వచ్చును. రైలుప్రేమనందు స్థానికనాయకులువహాత్ముని సన్మానించెదరు. సోమవారమునందు మహాత్ముడెవ్వరితోను మాట్లాడరు. ఇచ్చట ఆసింతకాలమును మహాత్ముడు నాజరోలురాజాగారి అతిథులుగ నుండెదరు. రాజాగారి ఆధిపత్యము క్రింద మంగళవారమునాటి కార్యక్రమము నిశ్చయింపబడెను. రాజాగారి సాధనముండి కచేరీకి మంగళవార ముచయమందు వహాత్ముడు ఊరేగింపుతో నెడలును. అచ్చట ఉదయం పనిమిదిగంటలు మొదలు లోమ్మిది గంటలవరకు స్థానిక విద్యార్థుల సమావేశము జరుగను. విద్యార్థు లీసవయనున వహాత్మునితో కొన్ని విషయములపై చర్చించెదరు. తదనంతర మొక ఆరగంటనేపు అస్పృశ్యులను గురించి పండితులు మహాత్మునితో సర్వప్రతింపెదరు. ఇందు కొగిడు జిల్లా నానాభాగములందుండి పండితులు వచ్చెదరు. పిమ్మట మాలవీలులోను మహాత్ముడియ నాయకులతోను మహాత్ముడు సర్వప్రతింపెను.

సాయంత్రము మూడుగంటలకు మహిగా కాన్సరెంసు నకబోయి నూలు దీ యు పోటీసుజూచి జయమొందిన నాగ్రిమణులకు మహాత్ముడు బహుమతుల నర్పించును. పిమ్మట పునఃపూజ నూలునడుకుటయందు పోటీజరుగును. జయమొందిన వారిలకు మహాత్ముడు బహుమతులియును. పురపాలనసంఘము జిల్లాబోర్డు, స్థానిక పీడరుల సంఘము, ముక్తేశ్వరసేనసంఘము విభవా వివాహ సంఘము మహాత్మునకు సన్నానపత్రము లొసంగును. తదనంతరము గాంధీగారు బంకూరా వెడలెదరు. నూలు దీయ పోటీయందు ఆరి లేరినవారియందు వర్గస్థానము నహించిన వారికి ప్రత్యేకముగ రోబదిరూపాయలు బహుమతిగ నీయబడును.

బక్రీదుపండుగ

పండుగ తుదిదినము శాంతిముగ గడచెను
భక్తి, జూలై 4:-బక్రీదుపండుగ మూడవదినముపండుగ అఖగ్గదినము. ఆఖగ్గదినమున ఏప్రమాదములను సంభవించుటకు ప్రశాంతముగ గడచిపోయెను. కాని అధికారులకు అల్లికబరుగనను ఢిల్లీలోపోలేదు. ఏలయన, అగ్గిపెట్ట పోతున్నచే మిగిలిన, పోలీసుబంకాబడ్డలు జెయించుట పీలుచేకపోయెను. కాని నామానుప్రకారముగ పోలీసుపాలలు నియమించబడెను. నిన్న రాత్రి భారాహిందూరాను మనీదునందు జరిగిన మనవలముల సమావేశమందు తగాయిదామాన్యులందఱ గోవునుదీసికొనపోవలయ నని గొంతలలించిరి. వార ను కొనిన ప్రకారము మరునాటి ఉదయమున టిగాయిదామార్గము గుండగోవును దీసికొనిపోవుటకు మసల్కూలు ప్రయత్నించుమంద అధికారులకే సంగతి తెలిసెను. అధికారులు సంబంధితగా మసల్కూలు ప్రయత్నమును విరమించిరి. అయినప్పటికిని మహాన్యునియల వైఖరి మరలవలదు అందుకే గతించెను. యిప్పటివ్వుకు క్రమముగ గుకామాల దెగుబుచున్నవి. నగరవాస్తవ్యుల భయము దీరువరకును గ నీగాయుచున్న పోలీసువళలు వారలనువారు తీసివేయరని దోచియుచున్నది. నగరము ప్రశాంతముగ నున్నది. (అ. ప్రె.)

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాటలు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, చంపనరములు, పతికములు, మోపులు, బంగారు మొవచెయిములు, చెయిను అడ్డగలు, వెండి కాలుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, మొలతాడులు, టంబర్లు, కాఫీకెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడివ విలాసములకు వ్రాయును.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రాప్తిటరు: **ఆ ఆంధ్రజ్యోయ లరి మాన్యు ఫాక్చరింగు కంపెనీ,**

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ.

బ్రాంచి: 51, చైనాబజారులోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య

జూలై 1 వ తేదీనుండి ప్రారంభింపబడెను

మహారాష్ట్ర నగరమునందు తిరువళ్ళీశ్వరంపేట, నిపావ, తిరువళ్ళీశ్వర, అమీరుముహమ్మద్ దివిజనలయందు 24, 25, 26, 27 ప్రజలకు చెల్లియబడునట్లుగా యీ దినవక్రతులు గానింపబడినది. ఈ ప్రకటన యిచ్చినది జూన్ 16 వ తేదీన మదరాసు ప్రభుత్వము ప్రకటించినది:-

4 మహారాష్ట్ర కార్మికులను 24, 25, 26, 27 దివిజనలయలో ప్రారంభవిద్య కేంద్రములకు మహమ్మదీయ బాలికలకు చెప్పి దీనిన బాలబాలికలందరికీ జూలై 1 తేదీనుండి నిర్బంధింప వలెనని గానించిన తీర్మానమును మదరాసు ఎలిమెంటరీ విద్యార్థులు (1920) 45 నెక్స్ ప్రకారము ప్రభుత్వమునకు కేంద్రించిరి.

నగర దివిజనలయలో మహమ్మదీయ బాలికలకు మాత్రము యీ చట్టము రెండవవంతు అనుబంధము 48 వ నెక్స్ ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు వాసింపనున్నారు.

1920 ప్రాథమికవిద్య చట్టమునకు 47 మొదలు 52 చట్టములు యిట్లున్నవి:-

47 నెక్స్ ను: ఆ చట్టమునందును ఏమంతకాలమునూ నూతన పిల్లలకు విద్యను ప్రారంభించునట్లు. 48 వ నెక్స్ ను ప్రకారము ఆ పిల్లలను అంతకు ముందు బాలికల దినాలన నెక్స్ కు కేంద్రించి నెక్స్ ప్రకారము వేరొకరినా నెక్స్ కు కేంద్రించునట్లు.

48 వ నెక్స్ ను:- 48 వ నెక్స్ ను అనుబంధము 48 యొక్క రెండవ వంతును దేవాలయాలలో నెక్స్ గురుగారు తప్పించినట్లు ప్రకటించబడును.

గార్డీయనుల బాధ్యత

42 వ నెక్స్ ను 48 వ నెక్స్ ను క్రింద నున్నట్లు ప్రకటించబడిన యావరాలలో పాఠశాలకు బోధకులు యుక్తవయస్కుల పిల్లల గార్డీయనులందరు తమ పిల్లల నందరిని 50 నెక్స్ నులో చేరి పిన యిబ్బందులు లేకపోయినచో తప్పకుండా ప్రాథమికపాఠశాలకు బంపవలెను.

బాలుడు నిమతమునకు విద్యను పొందవలెనని నిర్బంధముగా కేవల పాఠశాలకు గార్డీయనులు తమ బిడ్డలను బంపవలెనని లేదు.

మహమ్మదీయ మతమునకు బాధ్యతను బోధించే యేర్పాట్లు లేని పాఠశాలకు మహమ్మదీయ బాలురను పంపవలెనని నిర్బంధము గార్డీయనులకు లేదు.

50 నెక్స్ ను: ఈ చట్టమునందును బాలురు పాఠశాలకు వచ్చుట నిర్బంధముగాదు.

1. బాలుర యినికికి ఒక మైలుగాని, లేక 45-వ నెక్స్ ను 2వ సభానెక్స్ నులో చేరినచే దూరములో పుగ గాని పాఠశాల లేనట్లును.

2. బాలురు అనారోగ్యముచేగాని, అశక్తిచేగాని స్థానికాధికారులు లేని కారణముగా నంగీకరింపు యితర ఏకారణముచేగాని కారణము వచ్చినట్లును.

(3) నగర నిర్మాణమునకు నడుపుకొనుచున్న పుడు ఈ పుణ్యమును ప్రత్యేకముగ నియమింపబడు ఉద్యోగిచే అంగీకరింపబడవలెను.

(4) ప్రాథమికవిద్య నడిపరకే చదివి ముగించియున్నను.

(5) ఇతర కారణములచే నాబాలుడు పాఠశాలకు రావలెనని లేని అనుజ్ఞబడినట్లును యివిద్యావిధానము నిర్బంధముగాదు.

అటెండెన్సు కమిటీలు

51 నెక్స్ ను:- 49 వ నెక్స్ ను అమలు జరుపుటకు స్థానికాధికారులు బాధ్యులు. అందు నిమిత్తమే నూచింపబడు కొన్ని నిబంధనలతోబాటి, ఒకటి, రెండు అటెండెన్సు కమిటీలను నియమింతురు.

52 నెక్స్ ను (1) రెగిన కారణములేనిది గార్డీయను 49 వ నెక్స్ నుకు విధియుగా ప్రవరించినట్లు అటెండెన్సు కమిటీవారికి దొరికినచో స్థానిక మేజిస్ట్రేటునకు వారు ఫిర్యాదుజేయవచ్చును.

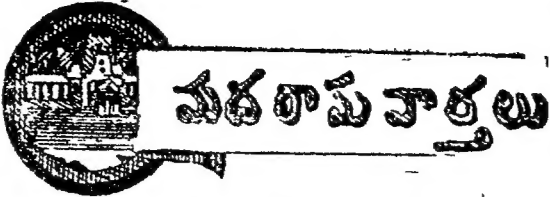
(2) మేజిస్ట్రేటుగారికి ఫిర్యాదు సహేతుకమని దొరికినచో నగర బాలుడు ఫలానా తేదీనుండి పాఠశాలకు బంపవలెనని కాసింపవచ్చును.

(3) తన సమాధానములేనిది గార్డీయను యిఉత్తరపును గూడ తిరస్కరించినచో అటెండెన్సు కమిటీవారు ప్రాసీక్యూటరును భాయపరచెదరు. దానిపై మేజిస్ట్రేటుగారు చేయు తీర్మానము గార్డీయను రూ 5 జరిమానా విధించునట్లుగా చేయును.

రెండవ మామసాగు లీ తీర్మానమందినవారు మరల నీ కేసు చేరువలో రూ 10 జరిమానా విధింపబడును.

పాఠశాలకుబోవు వయస్సు అనగా

మహమ్మదీయ బాలురకూ తక్కిన బాలురకూ 6 నుండి 11 వరకును.

మదరాసు వార్తలు

స్వరాజ్యమును చేరుట:- ఆర్. కె. వణ్ణు సుందర్మణిగారు, భా.కానకసభ్యులు, స్వతంత్రము ఫీఫ్-ఎఫ్. స్వరాజ్యమునందు చేరిరి

మార్పు:- గునిసపలు టికాల రిస్ట్రీగారు కొర్రాలయ 3, 4 దివిజనలయందు, తిరువళ్ళీశ్వర హోండు 330 నెంబరు నుండి ఆరోడ్డులోనే 8 వ నెంబరు యింటికి మార్చబడినది.

ఎన్నిక సభలు:- మంత్రులపై దివిజన అభ్యర్థియగు బుర్రా సత్యనారాయణగారిని బలపరచుటకు రామస్వామి పీఠి ఉత్తరకొనను, కాంగ్రెసు కిలాఫతు స్వరాజ్యముల యజమాన్యముక్తిక రేపు 7 వ తేదీ 6-80 గ సభ జరుగును వి ప్రయ కట్టిగా ర్యూత్తె నహించెదరు శ్రీ ఎస్ శ్రీనివాసయ్యగారు, సి అద్దూహాళిము, డా|| యు రామరావు, సామి బంకటాచలంపట్టి మున్నులవారు ఉపన్యసించెదరు

మదరాసు పెన్సిల్స్ ఫ్యాక్టరీ:- వెనుక దొరతనమువారిచే చెన్నపురి చాకలిపేటలో యేర్పరచబడిన పెన్సిల్స్ ఫ్యాక్టరీని యిప్పుడు మెస్సర్స్ వి పెరుమాళు సెట్టి అందునన్ను వారు నడిపించుచున్నారు పిరుపంపిన కాపీయింగు పెన్సిల్స్ ను యితర పెన్సిల్స్ ను అందుకొంటిమి ఇవిబాగుగా పనిచేయును. ప్లాట ఆవ యిండియా గ్రీను పెన్సిల్స్ నెంబు జార్జి పెన్సిల్స్ నే వనలు పెన్సిల్స్ పయనీరు పెన్సిల్స్ లో పిరు జకోస్టాపకియానుండి తెప్పించుదానికి చెన్నపురిలో తయారు చేయించువానికిని భేదమేమియును విస్తారముగా కన బడవేదు స్వదేశాభిమానముతో దేశీయులు వీనినాడరింతురగాక యని కోరెదము (ఆం ప సం)

మొరమ్మత్తుపు:- నిన్న ఉదయము, చాల విచారకరమును వ్యవయచ్చిన్న ముసల దృశ్యము మదర సులో జరలు ఆస్పత్రి కుమక, మన్న రైలు కట్టలపై గాననయ్యెను. 30 ఏండ్ల యువకుని కిము చిత్తుచిల్లెయున్నది ఆరేని తల కనబడకుండా చితికిపోయినది పెద్దజాట్లగలరు చిన్నగడ్డముగలరు చా. మన చాయగలవాడు కుడికాలు తెగిపడియున్నది కుడిచేయి ముక్కలుముక్కలుగ క్రేలాడు చున్నది రైలు కమ్ములపై 72 అడుగులవరకు రక్తముమరకలు గలవు కమ్మిప్రక్క రాళ్లు కుప్పలు చెదరిపోయి యున్నవి కమ్మిలపై మాంపుతునకలరుగొనియున్నవి ఎగూర్చు రైల్వేపోలీసువారు విచారించుచున్నారు

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ

గా. సర్ బి. యన్. శర్మగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడుట

నిన్న ఉదయం 9 గంటలకు సైనికాధనము సభ్యుల సమావేశము జరిగెను సభ స్థాపించబడినది మొదలు అధ్యక్షులుగ నుండిన కీ|| శే|| సర్ బి. శర్మగారయ్య శ్రీగారి స్థానమున మరియొక అభ్యర్థిని ఎన్నుకొనుటకు ఈసభ సమావేశపరచబడినది. సభాస్థాపకులలో నొకరును, యావజ్జీవసభ్యులును, ప్రభుమును నుండి ఉపాధ్యక్షులుగ నున్నవారును అన్ని విషయములందును సభాభివృద్ధినికై ఉత్సాహము చూపుచుండిన గా|| సర్ బహుగ నరసింహేశ్వరశర్మగారికి సభ్యులు ఏకగ్రీవముగ అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనిరి

మహమ్మదీయ బాలురకు 8 ఏండ్లనుండి 18 ఏండ్లవరకు. బాలికలకు 5 ఏండ్లకు తక్కువగాక 10 ఏండ్లకు మించకుండా

ఆయా సలమలందు పైన చెల్లిన వయస్కుల చాలా లోక లందరు పాఠశాలకు బోవునట్లు యేర్పాటుజేయబడుతుంది కొన్ని రోజునవారికి పిల్లలగార్డీయనులు తిరిగివచ్చు తోడ్పడుదురగా నిర్బంధింపబడిన లులులో అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలందు ఉచితముగ విద్యనేర్చుచున్నా రని తెలియుచున్నది

ఇ, హెచ్. ఎం. బసర్రు ఆక్టింగు కమిషనరు,

రాకపోకలు:- గా|| న్యా|| వి వి శ్రీనివాసయ్యగారు, పోస్టుమార్టరు జనరలు ఆర్. డబ్ల్యు హెన్రీసుగారు, సర్ కె. వి రెడ్డినాయుడుగారు ఆదివారమునాడు వచ్చిరి.

సి కున్జి రామమగారు, టి మంతున్నిగారు స్వామి కాజు కోట్ల రిజిస్ట్రారుగారు నేడునయము వచ్చిరి మలబారు జిల్లా జి ఆస్తిమగారు పింఛను సెలవుపై ఇంగ్లాండుబోవుటకు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి నేటి రాత్రిపోయెదరు

టి ప్రకాశంగారు, 'స్వరాజ్య' సంపాదకులు, డా|| పి వరదరాజులనాయుడుగారు నేడునయము వచ్చిరి మదరాసు రైల్వే ఏజెంటు ఎ ఎ బిస్మగారు, నిన్న రాత్రి ఉదకమండలము బోయిరి గా|| ది బి రామభద్రనాయుడుగారు, డా|| యు|| రామరావుగారు నేడునయము వచ్చిరి

అండమాను ఖైదీలు:- అండమాను లో నున్న మాపిఖా కైదీలు 70 కుటుంబములవారు, ఆదివారమునాడు మదరాసు వచ్చిరి. కొంతమంది కైదీలకు మలబారు బోయియాచి తమ కుటుంబముల తెచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు అనుమతి యొసంగిరి వారి కుటుంబములు ఆదివారకే ప్రత్యేక రైలుపై బోలరుపేట నచ్చియున్నవి. 70 కుటుంబములవారు పిల్ల పెద్ద కలిసి 300 మంది గలరు కైదీలకు కొందరిని పెనిటెంషియరీ యందు కొందరిని, మూడుమార్కెట్లు కేదురుగనున్న 'హాకిము' జాలు'నందు దింపిరి. వీరి సదుపాయములకు 'విడుదలబడిన కైదీల సహాయసంఘము' వారు జూచుచున్నా రు. పిరందరు రేవ తేదీ వరకు మదరాసులోనుండి పిదప 'వహారాజు' అను ప్రియరపై అండమాన్ బోయెదరు. ఖా|| బి మహమ్మదు ఉస్మానుగారు, హోము మెంబరుగారు వారి బసలుజూచిరి. వారక్కడిపరి ప్రితుల నెరిగి తమ యిష్టప్రకారమే అండమాన్ నకు బోవుచున్నారని రూఢిపరమకొనుటకై ఉస్మానుసాహెబుగారు వారిని 7వ తేదీన సందర్శించి మాట్లాడెదరు

"గార్" రైలుము

"గార్ బాయిరైలుమార్గ" వారు పంపిన గార్ రైలుపు బుడ్డిని వందనములతో స్వీకరించితిమి ఇది రైలుజ్యూసు గ్లిసరీ రైలుము వాడిచూడగ నిది మొదడుకు చల్లదనమనిచ్చి సౌఖ్యమొసంగినది ననుకొంటిమి వెంట్రుక వాడిపోతుండను, నెరవకుండను కేయనని ప్రకటన దిలుపుచున్నది ఈమాన విదేశపు రైలుజూసునూ సెల కేమాత్రము దీనిపోవని రూఢిగ జెప్పగలము అనుభవజాల స కైదులచే తయారుజేయబడుటచే, ఎట్టి హాని గలుగదనియు ప్రకటనలోని లాభములు తప్పక గలుగుననియు విశ్వసింపవచ్చును రైలుము విశేషము ఘాటుగనుండక సువాసనతో నొప్పుచున్నది. విద్యార్థులకును న్యాయవాదులకును ఉపాధ్యాయులు మున్నగువారికిని మిక్కిలి యుపయోగకరముగ నుండగలదు. మొదడుతో బనిచేయువారికి దీనివలన యుపకారం గలిగి సమ్యాపము చేసగలరు వలయువారు గార్ బాయిరైలు మార్గ 2/17 అమ్మకోవలపిధి రాయపేట, మద్రాసు అని వ్రాసిన బెడయగలరు

ఒక అభినందన సభ

రాయకుదురు సర్కిలునకు భీమవరం తాలూకా బోర్డునకు మొంబరుగా ఎన్నుకొనబడిన డాక్టరు చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తిగారు సమర తాలూకా బోర్డునకు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడి నందులకును, లంకలోగోరు సర్కిలునకు మొంబరుగా ఎన్నుకొనబడిన కాంగ్రెసు పక్షముననున్న శ్రీయుత పెన్సల్వ బాపిరాజుగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడినందులకును, సంతోషమును వెల్లెబుచ్చుచూ ఉభయుల సభించిందిమటకు ఈ నెల 8-7-25 బుధవారం మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాయకుదురు గ్రామములో సభ జరిపబడి అల్పవార విద్యాసర్వబడును

అమృతము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా యేలూరుతాలూకా పోతునూరు గ్రామములోనున్న రేలు యెల్లెపెద్ది జానకిరామయ్యపంతులు గారి మాగాణి భూమి ఒకేభండము రెండువందల యకరములు విడిగాగాని మొత్తముగాగాని; జూలై నెలగురులోగా అమ్మబడును. కొనవలచినవారు ఉత్తరములద్వారా గాని స్వయముగాగాని వివరములను తెలిసికొనవచ్చును

పంచాంగ్నల సుబ్రహ్మణ్యం, గవర్నరుపేట, తెజవాడి,

కలకత్తాలో మహాత్ముని ఉపన్యాసము

: () : () :

ఈ నెల మొదటి రేడి ఉపయమున కలకత్తా నగరమున మైదానమునందు బహిరంగ సభ జరిగినది. వేలకొలది పౌరులు వచ్చిరి. అందఱును భక్తిభరితులై నిశ్చలముగా నుండిరి. అందు వలన ఉపన్యాసములు చాల దూరమునందున్న వారికిగూడ బాగుగా వినుటచేసెను. పెక్కుమంది గాఢ సంతాపమును వెల్లడించుచు సువస్యసించిరి.

సభ్యులలో చాలమంది షక్తి-వెక్తి యెడన్సాగిరి. పిమ్మట వహాత్ముడు లేచిరిచెను. మహాత్ముని వాక్యము లందరికిని స్పష్టముగా వినుటచేసెను. అందఱును శ్రద్ధగా నాలకించిరి.

“ఈసభ దుఃఖనూచకము. మీరు నిశ్చలముగానుండి ప్రశాంతస్థితిని నెలకొల్పినందులకు మీకు వందనములు. దాసుగారిని దేశీయులందఱును ఆత్మధికముగ ప్రశంసించియే యున్నారు. ఇంకను ప్రశంసించుచునే యున్నారు. వారాప్రతికలు ప్రశంసావాగ్దశములను ప్రకటించుచునేయున్నవి. ఈసభలో ప్రశంస అనవసరము. విదేశీయులనుండి గూడ దుఃఖవార్తలు వచ్చుచున్నవి. ఇంతటి మహానాయకుని ఆకస్మికముగ గొనిపోవడమునాయని పరమేశ్వరుని సేను మానసికముగా ప్రశ్నించుచునే యున్నాను. కాని భగవంతుడు నిరంకుశుడు దానిని గ్రహించి మనము దుఃఖమునడచుకొనవలెను. సకలజన్ముల చరిత్రుడగు దాసుగారు భారతదేశమునందు జనించుటవలన భరతమాతగూడ పీరమాలయను విఖ్యాతిని మరల బడయగలుగుచున్నది. ఇందులకు మన మందఱమును ఉపాంగవలసియున్నది. కన్నీటిని వదలినంత మాత్రమున మన బాధ్యత తీరదు. దేశమాతసేవకొరకు దాసుగారి నొనర్చిన త్యాగమును గుర్తించి మన మందఱమును శక్తివంధన లేకుండ వారి మార్గము ననుసరింపవలెను. దాసుగారివలె మన మందఱమును చిరస్మరణీయులగు కార్యమును చేసినైన చేయవలెను.

స్మారక నిధి

స్మారకనిధికి విారందరును ధనమొసంగవలెను. ఇతరులను వేడి ధనము సమకూర్చవలెను. ఒకసంవత్సరము క్రిందలైన రాజభవనమునుగూడ దాసుగారు దేశీయులకు దానము చేసిరి. ఆ భవనమున స్త్రీలకు వైద్యశాలను, వైద్య విద్యాశాలను నెలకొల్పవలెనని కోరిరి. కావున మీకు వారిపట్ల నిజముగు భక్తియున్నచో వారి కోరిక నెరవేరునట్లు చూడవలెను. అందులకు వంగరాష్ట్రములో నివాసమేర్పరచుకొనిన మార్వాడీలు, గుజరాతీలు మున్నగు అన్యరాష్ట్రీయులుగూడ ధనమును సమకూర్చుచున్నారు. నేటికే పదిలక్షలను పూర్తికాదనినది గాని అటుల జరుగునందులకు సేను చాల చింతించుచున్నాను. కాని నాకు నిరుత్సాహము కలుగలేదు. అనుదినమును పెక్కుమంది ప్రజలు భర్తృశాలకు వచ్చి నిధికి ధనమొసంగుచునే యున్నారు. ఇంకను అధికోత్సాహముతో పనిచేయవలెనని మాత్రమే సేను కోరెదను.

స్వరాజ్య శయము

స్వరాజ్యముకొరకే దాసుగారు జీవించిరి. దాని కొరకే ప్రాణములనుగూడ నర్పించిరి. దేశపరిపాలనమును ఆంగ్లేయుల నుండి వశపరచుకొనినంతమాత్రముననే స్వరాజ్యము కాజాలదు. దేశీయులు అన్నవస్త్రములకొరకు అలమటించుట, కలరా, ప్లేగు మున్నగువ్యాధులవలనను కాబకములవలనను కష్టపడుట మున్నగు దురవస్థలు తొలగుటయే స్వరాజ్యము. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మైత్రికరిననేగాని స్వరాజ్యమురాదు. అదియే దాసుగారు కోరిన స్వరాజ్యము. దానిని సేను మహాపూర్వకముగా ఆమోదించుచున్నాను. గాన దానిని బడయుటకు మీరు ద్విగుణితోత్సాహముతో పనిచేయవలెను.

మనకర్తవ్యము

బంధుమిత్రులు చనిపోయినపుడు ఏడ్చుచు మార్పుండగూడదు. వారి స్మరణముల నీడేర్పవలెను. అని శ్రుతిస్మృతి పురాణేతిహాసములును ఖురానునుగూడ బోధించుచున్నవి. పిమ్మట ప్రభువు లేనకుమారుడు చనిపోయిననుగూడ లేసవనిని వదలలేదు. రాబట్టినప్రభువు సుతుడు మృతినొందినపు డాతడుదుఃఖినిమన్నుడు కాలేదు. దాసుగారికి యానవమనందే మరణము కలిగినది. సేను స్వయంగా తనపాపమును మోసితిని. దహనక్రియను కనులారచూచితిని.

జూలై నెల 31వ రేడిలోగా పదిలక్షలను పూర్తికావలెను. అటులేసేను దాసుగారి సంకల్ప మీదేరును. మనము తీర్చ

వలసిన గొప్పఋణము సత్కల్పముగ నైనను మనము తీర్చగలుగుదుము.

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి

మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుసాహెబుగారును సేనును యిచటకూర్చుండి యుండినను యాబ్రక్రీదుపండుగలో ఢిల్లీలో ఏమిజరుగునో అనుభీచే మామనసు లచటనేయున్నవి. మతకలహముల నడంపబాలక పోయినచో ఢిల్లీ నగరవాసుల కధికమున అనమానము కలుగును. మతకలహముల నడగించి స్వరాజ్యమున కర్హులమని లోకమునకు ప్రకటింపుడు. ఢిల్లీలో పెక్కుజాతుల వారగు సార్వభౌములు తరతరములుగా పరిపాలించిరి. కాన నవటి పౌరులు గొప్పకుటుంబములలోనివారు. అట్టివారిట్టి కలహముల నడగింపబాలకుండుట చాల అనమానకరము.

అస్పృశ్యతను తొలగింపుడు. ఖిద్మతును ధరింపుడు. 30 కోట్లమంది ప్రజలుండియు స్వరాజ్యము నేర్పరుపబాలకపోవుట ఎంత అనమానము. ఐకమత్యమును కలిగియుండునలెను. దౌర్జన్యమును పూర్తిగా నిరసించవలెను. దాసుగారు దౌర్జన్యమును పూర్తిగా నిరసించిరి. సత్యమును అహింసయు మంజినగాని స్వరాజ్యము రాదని దాసుగారు పెక్కుసారులు నుడివిరి. కేశీయుల కందరికిని అహింసయందు నమ్మకము గలిగి తీరవలెనని సేను కోరుటలేదు. స్వరాజ్యము నేర్పరుపబాలక సాధనాంతరములేదని నాయకు లందఱును అంగీకరించినది ముక్రమే తెలిపెదను.

మీరు గ్రామములకేగి గ్రామస్తుల ఆభివృద్ధికొరకు పని చేయవలెను. అది మొదటిపని. ఈ పనిచేసిన వారికిపేరు ప్రఖ్యాతులు కలుగకపోవచ్చును. స్వరాజ్యము లభించుటకు పేరు ప్రఖ్యాతు లనవసరము. నిశ్చలమున దేశభక్తితో సేవచేయుటయే అవసరము. దాసుగారికి ఉత్తమముగ స్మారకచిహ్నము స్వరాజ్యమే. అని మహాత్ముడు నుడివెను. (న్యూస్ పేపరు)

సోమరి వసంతి దేవిగారికి శ్రీమతి సరోజినీగారి లేఖ

జూనునెల 23 వ తేదీని హైదరాబాదునుండి సరోజినీ దేవిగారి లేఖను వ్రాసిరి

ప్రియసఖి వసంతి:— చిన్నతనమున మనమందఱమును కలిసి ఆడుకొంటిమి. ఈదుఃఖనయమున నీకు సరామర్మలేఖ వ్రాయవలెనని పెక్కుసారులు ప్రయత్నించి పెక్కుసారులు సగమువ్రాసి చివీచేసితిని. దుఃఖశాంతికరములగు పదములే నాకు మదురలేదు.

నీధర్మమికి నీకొక్కతేవే చింతింపవలసిన దురవస్థ నీకు కలుగలేదు. నీధర్మ మహారాజు. నీవు మహారాజీవి. నీధర్మమికి 30 కోట్లమంది భారతీయులును దుఃఖమున మునిగియున్నారు. అందువలననే నీకు కొంత ఊరట కలుగగలదు.

చిత్తోదాదా (దాసుగారు)ను సేనుమహారాజనియే పిలచెదను. చిన్నతనమునందును సేనటులే పిలచుచుంటిని. సోదరుని ప్రేమించుటలే సేను ప్రేమించుచుంటిని. నాసంతాపమును ప్రపంచమునకు వెల్లడించుట కిదిసరకే యొకలేఖను ప్రకటించితిని. దానిని నీవుగూడ చూచియేయుందువు. ఆయన స్వభావము దేశసేవయందు కంటే బంధుమిత్ర సమత్వమునందే బాగుగా విదితమునందుడెను. దేశసేవయందు దాయన చూపించిన వైద్యమును. త్యాగమును, దేశభక్తియును చిత్తతాపములను చిరస్మరణీయములును కాగలవుగాని ఆయన వృదులస్వభావమును ఆదరణయును బోధార్యమును సౌజన్యమును వాక్యత్యమును సహాయస్థానియును కవిత్వసంపదయును ప్రకృతి సౌందర్యక్రియత్వమును ఆస్తికతయును సద్వైష్ణవ సహజ పారిధ్యక్రియను ఆతరంగి కలకే గాని యితరులకు సరిగా తెలియ నకాశములేదు. వానిని గ్రహింపగల భాగ్యము నాకు లభించి యుండుటచే అట్టి గురుభిని యిట్టులకాలమృత్యువున కెరయటల తలపించినందులకు దుఃఖాంబునిధిని మునిగియుంటిని. కేశసహజముగు భావనయును ధీర సహజముగు కార్యనిరతియును కర్మయోగమును వైరాగ్యమును గూడ ఆయనయందు చక్కగా మేళవించినవి. కవి సహజముగు ధీశక్తి కార్యములుమైనవి. దీశక్తికి భావనాశక్తియును, దైర్జ్యమునకు కనికరమును, అత్యునిశ్చయమునకు దూరదృష్టియును సహకారులైనవి.

అట్టి మహానీయునకు అర్ధాంగివై సహచరివై ప్రేమాశ్వుడవై మనగలిగిన నీపూర్వజన్మపుణ్య మెంత ఘనమోదా! ఆపదలలోను సంపదలలోను భాగములలోను త్యాగములలోను గూడ నీవు పాలుపంచుకొంటివి. నిరంతరము సన్నిధినుండి సేవజేసితిని. పత్నీత్వమును సార్థకపరచి సార్థత్యాగ మొనరించి అఖిలభారతజనవంద్యుడై యలరారగలిగితివి. ఇట్టి ఆపత్సమయమున మహాత్ముడు నీచెందేనుండుట మరెయ్యో గొప్ప అదృష్టము. చిత్తోదాదామరణము గలుగుటకు కొద్దిరోజులు ముందుగా మహాత్ముడు డార్జిలింగ్లో మియింట కొద్దిరోజులుండుట తలపించినందులకును మహాత్ముడును దాదాయును ఒండొరుల భావములను సరిగా గ్రహింపగలిగినందులకును సేను చాల సంతోషించుచున్నాను. కొన్ని విషయములలో మహాత్ముడు మాతృసమానుడె. సంతాపమును గ్రహించుటలో స్త్రీలకగల అద్భుత శక్తి మహాత్మునకు పూర్తిగా నున్నది. అతడు దుఃఖోపశమము చేయగలిగినరీతి ప్రశంసనీయు. ఈసమయమున నీకు దుఃఖశాంతిని కలుగజేయ గలుగుటవలననే మహాత్మునకు గూడ దుఃఖశాంతి కలుగగలదు.

నాకు జబ్బుచేసినందున విక్రాంతి పుష్పకొనుటకు యివటికి మాయింతటి వచ్చితిని గాని రైల్వలోనే సేను బొంబాయి వెళ్లవలసియున్నది. పిలైనచో అటుండి వంగరాష్ట్రమునకు గూడ రాగోరుచున్నాను. దాదా చేయవలసిన పనిని నెరవేర్చవలసిన భారము మన యందలివైనను గూడ నున్నది.

సాధ్యమైనంత రైల్వలో వచ్చి నిన్ను చూచెదను. నీవు నిరాశచెందవనియు దైర్జ్యమును విశ్వాసమును కలిగియుండువనియును నమ్మెదను. మహారాజు కాలబాహుమండైనందున రాజ్యభార మిప్పుడు మహారాజిని పోషిస్తానని నేనెఱపడితిని. ప్రజల హృదయములే నీసామ్రాజ్యము.

శోభాలును, బాలికలను ఈర్ష్యకు చాలాచాలా అడిగితిని చెప్పుము.

ఇట్లు స్నేహితురాలు సరోజినీ.

రవీంద్ర నాథటాగోరుగారి తంతివార్త

మనవు డొసంగిన దానములవలననే మానవస్వభావము బాగుగా వెల్లడికాగలదు. చిత్తరంజనబాబు సోమలికాసంగిన దానములలో రాజకీయములు సాంఘికములు మున్నగు నన్నిటికంటెను త్యాగకూపక మగునదియే చిరస్థాయియు అత్యంతోపయుక్తమును కాగలదు. (అన్యతేజాను పత్రిక)

కలకత్తా మతకలహములు

కావేషీలు యింకను తగ్గలేదు. 8 వ రేడిరాత్రి 10 గంటలకు చాలమంది మహమ్మదీయులు కర్రలను పట్టుకొని కిడ్నరుపూరు డాక్టర్లో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని పోలీసువారును మహమ్మదీయ నాయకులును వెంటనేవచ్చి వారిని పంపిజేసిరి. ఇంతవరకు 11 గురిని ఆరెట్టుచేసిరి. 4 వ రేడిని మహమ్మదీయులసభలో అబ్దులుకలాం అజదుగారు పాల్గొనిరి. దొరతనమువారు దోషులను క్షించెదరు. మీరు దౌర్జన్యమును జరుపవలదు అని అజదుగారు బోధించిరి. (అ. ప్రె.)

బహుమానము

గుంటూరుజిల్లా, నత్తెనపల్లి తాలూకా నంది గామగ్రామకాపురములు ములుగు కాళహస్తి లింగము (తంహినకరధర శాస్త్రిగారి పుత్రులు) ఇప్పటికి 5 మాసముల క్రితము శిష్యసంచారమునకు వనవర్తి గద్దాలు మొదలగు ప్రాంతములకు వెళ్లియుండిరి. వారిజాడ తెలియలేదు. ప్రాయము 26 ఏండ్లు చామనచాయ, నన్నని పొడవైనమనిషి. తల్లికి దుఃఖార్తమై యున్నది. వారిజాడను తెలిపినను వారి నింటికిబయటను తగిన బహుమాన మొసంగబడును.

కా. నాగేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రపత్రిక, పాఠ్యభాష్య సం 212, మహారాసు.

అసత్యము

అన్ని పక్షములవారును బర్మోహెడ్డు ప్రభువు సిద్ధాంతమును నిరసించుట వింతగాదు. ఆంగ్లోహిందవత్రిక యగు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాకు సహితము, వీరి వాదము నిస్సారమని దోచినది. అంతకుమున్ను ఎట్టి యభిప్రాయములున్నను, ఇండియామంత్రి స్థానమునుండి యిట్టి వివరిత ప్రసంగము గావించుట, అవివేకము. రేపటిదినము ప్రభువుల సభలో ఏరేమి జెప్పెదరో తెలియదు గాని, ఇంతకుముందు జెప్పిన సంగతులు మాత్రము ఎంతమాత్రము ప్రోత్సాహకరముగ లేవు. రిడింగు ప్రభువుగారితో యింతకాలము సంప్రదించినను, వీరికి విశాలభావములు గుడరవయ్యెను. సి. వై. చింతామణిగారు చెలిపినట్లు “బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, ఇంతకన్నను అధ్వాన్నముగ నుండజాలదు. చరిత్ర నీరీతిన చెరువుట వింతగనున్నది. 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనకు మిథ్యముగ ప్రసంగించుట ఎట్టి వారికయినను కోపకారణమగును. ప్రస్తుత ఇండియామంత్రి యింకను చాల నేర్చికొనవలసియున్నాడు. ఇప్పటి స్థితిలో హిందూదేశమునకు ఏ రెట్టి యుపకారము జేయ నగును? దోచును.” ఈ వాక్యములబట్టి మితవాదుల కెంతటి నిరాశ గలిగినో యూహింపవచ్చును. భారతీయులను సమాధాన సరచుట కిది మార్గము గానెరదు. స్వరాజ్యసక్తులయిన ప్రజల కిట్టి సిద్ధాంతములు ఎంతటి పేగులు పుట్టించునో జెప్పనక్కరలేదు.

బ్రిటీషువారు, భారతీయులలో గల విభేదములను తొలగించుటకు కత్తిచేబూని యీదేశమునకు వచ్చిన సంగతియొక్కవేళ నిజమయినను, పరాధీనావమానముచే క్రుంగియున్న ప్రజల కేసంగతులను మరల స్మరణకుదెచ్చుట, రాజనీతి గాజాలదు. హిందూదేశమునందు ప్రబలిత ఆశాంతిని బోగొట్టించువా రెవరను యిటుల ప్రవర్తింపజాలరు. రాజకీయములు యిటుల చుడు. బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారు నుడివిన యీ సంగతులయినను సత్యములా? “మేము హిందూదేశమున గల విభేదములను బోగొట్టుటకు, పడును గల కత్తిచేసికొని కత్తాబ్రముక్రింద బయల్పెడలితిమి. లేనియెడల, హిందూదేశపు నాగరికము భ్రష్టమై నిటగలిగి నది.” ఈ విషయమునుగూర్చి వ్యాఖ్యానము జేయుచు “ప్రాచీన బ్రిటీషువర్తకులు తమ సమాధులనుండి పైకి లేచి యీ బడాయిమాటలను జూచిన సంతృప్తి జెందవచ్చును గాని, వారికి నూత ఆశ్చర్యము తప్పక గలుగు” నని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా వత్రిక వ్రాయుచున్నది. కేవల

ధనలాభమునకై యీదేశమునకువచ్చి అదృష్టవశమున రాజ్యమును సంపాదించిన బ్రిటీషువర్తకులు, వేరు యుద్దేశ్యముతో వచ్చినవారికన్న వివరిత మింకొక టుండదు.

పోనీ, దేశమునందు విభేదములయినను తొలగిపోయినవా ? విభేదములును, ఐకమత్య విహీనతయు, హెచ్చయ్యెనుగాని, తగ్గిపోలేదు. ఇందుకు బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి వాక్యములే నిదర్శనము. బ్రిటీషువారి సమయమున చాలించుకొని పోవుచో, క్లయిపుకాలపునాటి విభేదములన్నియు బైకివచ్చి అరాజకము ప్రబలునని వీరు వాక్రుచ్చిరి. ఇందునుబట్టి అప్పటికిని ఇప్పటికిని విశేషాభివృద్ధిగలుగలేదని విదితమగుచున్నది. పరిపాలనావిధానము మారిన గాని, లాభము లేదని, సామాన్యులు సయితము గ్రహింపగలరు. మరియొక అసత్యమేమన, హిందూదేశమును కత్తితో జయించితి మనుటయే. ఇంతకన్నను, భారతీయులు తమలోతాము కలహించి పరులకు రాజ్యము వప్పగించిరిని జెప్పట నతిశయోక్తిగాదు. ఈసంగతిని సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారు లంగీకరించి యున్నారు. నీలీ మున్నగువారు, బ్రిటీషు పరిపాలనము ప్రజల సమ్మతిపై నాధారపడియున్నదని నిరూపించి, హిందూదేశమును కత్తితో జయించిన మాటసత్యముగాదని నిరూపించిరి. ప్రాతసంగతులను త్రవ్వట కెవరికిని యిష్టములేక బోయినను, బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగ మిట్టి వివాదమును మరల బైకితెచ్చుచున్నది. భారతీయులకు స్వరాజ్యము నిచ్చెదమను ప్రకటనకు వీరివాక్యములెంత విరుద్ధముగనున్నవో, చూచినంతనే గ్రహింపవచ్చును.

భారతీయవిద్యార్థులను, బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారు రసవసరముగ దూషించిరి. విద్యార్థులు సామాజ్యశత్రువు లెట్లులయిరో చెలియదు. హిందవవిద్యార్థులు, రాజకీయవ్యవహారములలో పాల్గొనుటకు వీలులేదు. ఏవిధమగు రాజకీయాం దోళనలోను, వారు పాల్గొనుచున్నట్లుల గనుపించదు. చీనా స్వతంత్రదేశమగుటచే, చీనావరి సత్తులువేరు. విద్యార్థులు చదువుమాని ఆంగ్లవత్రికలను చదువుచున్నందులకు, ఇండియామంత్రిగారధిక్షేపించిరి. వత్రికలకు తాము సంతతము వ్యాసముల వ్రాయుచున్నపుడు, విద్యార్థులు చదువుట తప్పాయని, టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా అడుగుచున్నది. బ్రిటీషు విద్యార్థులకన్నను, రాజకీయాందోళనమునందధికముగ పాల్గొనువారుదురా? ఇటీవల జరిగిన విశ్వవిద్యాలయపు ఎన్నికలలో, ఆస్త్విత్తు గారిని ఎన్నుకొనక కేపు ప్రభువుగారి నెన్నికొనిరి. విద్యార్థులను ప్రేరేపించినది, కేవల రాజకీయ కక్షలుడప్ప వేరుగావు. బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రసంగము, పలువుర కాశ్చర్యము గలిగించినను, అయ్యది ఈ సమయమున వెలువడుట మంచిదే యని, లాభాలజతిరాయిగావు ప్రకటించుచున్నారు. బర్మోహెడ్డు ప్రభువుల నిజహృదయము బయల్పడుటచే, ప్రజలు సందర్భమును గ్రహించుటకు వీలుగుచున్నది. బ్రిటీషురాజ్యాంగవేత్తలపై నాధారపడుటవలన లాభములేదని, బర్మోహెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. తమను తామే నమ్ముకొనుటకన్న ప్రజాభ్యుదయమునకు వేరుమార్గముగనుపట్టదు.

నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య

చెన్నపురిలో నాల్గువార్డులలో ప్రారంభ విద్యను నిర్బంధముగ నేర్పుట కేర్పాటుల జేయవలయునని కార్యరేషనువారు వెనుక తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి సూచనను నామోదించిరి. ఈనెల 1 వ తేదినుండియు, నిర్బంధ విద్యావిధాన మమలులోనికి వచ్చినది. ఇందుకు సంబంధించిన ప్రకటనమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి. చెన్నపురిపౌరులు దీనిని శ్రద్ధతో తిలకింప ప్రార్థితులు. ప్రస్తుతము, ఈ ఏర్పాటులు, తిరువత్తిళ్ళరంపేట, చేపాకు, ట్రిప్లికేను, అమీరు మహాళు డివిజనులకు మాత్రమే వర్తించును. మహమ్మదీయ బాలికలకు దప్ప చదువు నేర్పుటకు యీడుగల వారందరకును, విద్యను తప్పక నేర్పవలయును. మహమ్మదీయ బాలికలకు రెండు సంవత్సరములవరకు మాత్రము మినహాయింపు జేయబడెను. వైవార్డులలో ఎలి మెంటరీ పాఠశాలలలో నెక్కడను జీతము బుచ్చుకొనరు. అన్యమతవిద్యను నిర్బంధముగ నేర్పడి పాఠశాలలలోనికి, బంపవలసిన విధి మాత్రము తలిడండ్లుల కుండదు. మహమ్మదీయ బాలురకు మాత్రము స్వమత విద్య గలుపుట కేర్పాటుల జేసినగాని, పాఠశాలలకు పంపవలసిన విధి యుండదు. మహమ్మదీయ బాలురకు మత విద్యను నేర్పుట కేర్పాటులున్నను, హిందూబాలురకు హిందూమత విద్యను నేర్పుట కేర్పాటులు గనుపింపవు. ఈ లోపమును సవరించుట ముఖ్యము. నిర్బంధ విద్యావిధానముక్రింద, అధిక శిక్షలు విధింపబడునేమో యను భయమయినను, అంతగ నుండజాలదు. బడిలోనికి పిల్లలను పంపవలయునని, మేజిస్ట్రేట్లు ముందుగ కోరవచ్చును. ఆ కోర్కెను నిరాకరించుచో, అటెండెన్సు సంఘమువారు ప్రాసిక్యూషన్ శాంక్షను జేయవచ్చును. అయిదురూపాయిలకన్న నెక్కుడు జరిమానాను విధించుటకు వీలులేదు. చెన్నపురిలో ప్రారంభవిద్యను వ్యాపింపజేయు ప్రయత్నములు సఫలమగుగాక యని కోరెదము.

రాళ్లురువ్వుట

కార్యరేషను ఎన్నికల నిమిత్తము కాంగ్రెసు పక్షమువారు జరిపెదినసభలలో రాళ్లు నింకను రువ్వుటమానలేదు. కడచిన శుక్రవారమునాడు రాయపురములో జరిగినసభలో, రాళ్లును వరుసగ రువ్వుటయు, పిమ్మట పెద్దరాయి యొకటిపడి స్వదేశ మిత్రును రిపోర్టరుకు బలమగు గాయములు తగులుటయు తటస్థించెను. సభా నిర్వాహకులుగాని, సభకు హాజరయినవారుగాని, చలించలేదు. వీరు ప్రతిక్రియల నవలంబింపక అహింసా వ్రతబద్ధులై తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. కాంగ్రెసు సభ్యుల ప్రవర్తన మొత్తయు ప్రశంసార్హము. వారి సత్ప్రయత్నములను దౌర్జన్యముచే విఫలపరుష ప్రయత్నించు వారెవరయినను, పరోక్షముగ తోడ్పడుచున్నారు. ఇట్టి చేష్టలవలన, కాంగ్రెసు యుద్ధమమునకు బలముగలుగుచున్నది గాని, సప్తము గలుగుటలేదు. ప్రజాప్రభోధము విషయమున అన్ని పక్షములవారును అహమహామికను బూని పనిజేయవచ్చును. అంతియగాని అసభ్య ప్రవర్తనము నకు దిగి, పాశ్చాత్యాందోళన పద్ధతుల

నవలంబించుట పరిహాసాస్పదము. ఇతరు లెటుల మెలగినను, కాంగ్రెసువత్తమువారు తమ నిష్కళంక ప్రవర్తనముచే ఎల్లరకును మార్గదర్శకులై ప్రజల విశ్వాసమును చూరగొనుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు ఆదర్శములను ప్రజ లిదివరకే గ్రహించి యుందురు. అట్టి యాదర్శముల గలవారితే తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నికొని, చెన్నపురిపేరలు చరితార్థులు గాగోరెదము.

హిందూమహమ్మదీయ కలహము

కలకత్తా డిల్లీలలో, బ్రక్షిదపండుగ సందర్భమున, కొంత యాందోళనము కలిగినను, ఇతర ప్రాంతములన్నిటిలోను హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య సఖ్యము చెడలేదని తెలిసికొనుటకు సంతసించెదము. పండుగ శాంతముగ జరిగిపోయెను. ఇది మిగుల యభివృద్ధి సూచకము. కలకత్తాలో అల్లరులు జరిగిన సమయమున, గాంధీమహాత్ముడు డుడుటయు, నాయకు లేకమై ఉభయసంఘములను శాంతపరచుటయు, ప్రశంసార్హములు. ఇకముందటి యసభ్య ప్రవర్తనమున కవకాశముండదని తలచెదము. డిల్లీలో కడచిన సంవత్సరము గాంధీమహాత్ముడు కఠోరోపవాసముజేసినను, యీ మారు మరల మనస్పర్శలుదయించుట శోచనీయము. అల్లరులు లేకుండ తుదకు జరిగినను, భారతీయుల కిది గౌరవ ప్రదము గానెరదు. ఏలనన, పోలీసువారును పైని కులుకుజేరి, శాంతిని గాపాడిరి. అధికారుల నిర్బంధమువలన, నిలచెడి శాంతము శాశ్వతసఖ్యమును కూర్చజాలదు. ప్రేమబద్ధమగు సఖ్యమే, చిరకాలము నిలచి స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడును. ఇకనయినను, నాయకు లీనమన్యవట్ల శ్రద్ధవహించి, పంచాయతి సంఘములను నెలకొల్పి, వానిద్వారా తగాదాలను పరిష్కరించుకొనుటకును, అనుకూలమగు కట్టుదిట్టముల నేర్పరుచుకొనుటకును ప్రయత్నింపవలయును. లేనియెడల, భావ్యభివృద్ధి కవకాశముండజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధి ఎల్లరకును ప్రియమగుచో, జాత్యైక్యమును బలపరచుటకన్నను అనుకూలమగు సాధనముండబోదు. ముఖ్యమగు నీవిషయమును వదలి నాయకు లెడమాపుల వెంట బడుగిడుట హానికరము.

రాటపునహిను

సహకారసంఘములు రాటపు యుపయోగమును తమ సభ్యులలో ప్రోత్సహింపవలెనని, చెన్ననగర సహకారసభాధ్యక్షుడవహించిన టి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారు కోరిరి. ప్రజాసామాన్యమునకు రెండవవృత్తిగా నుండదగిన సాధన మింకొకటి లేదని, అయ్యగారు ఖండితముగ చెలిపిరి. దీనిని బాలురును, వృద్ధులునుగూడ చెప్పవచ్చును. స్త్రీలును, పురుషులును అవలంబింపవచ్చును. సహకారసంఘములు రాటపువ్యాప్తికి తోడ్పడుచో, దేశమునకు మహోపకారము గావించగలవు. ప్రజలలో నిజమగు సహకారమును పెంపొందింపగలవు. కొలది వ్యయముతో, గొప్ప ప్రయోజనమును సాధింపగలవు. మామూలు సహకార సంఘములు తమ దృష్టినింకను రాటమువంకకు ద్రిష్టినటుల గనుపింపవు. అధికారుల ప్రోద్బల మధికముగ గల సహకారోద్యమము

రాటము సభిమానింపకుండుట వింతగాదు. కాని, హైకోర్టు న్యాయాధిపతి పదవిని నిర్వహించిన శేషగిరిఅయ్యగారు రాటము సభిమానింపుడని చెలుపుచుండ, సహకారసంఘసభ్యులు వెనుదీయుట పాడిగాదు. సహకారోద్యమము, ప్రజాసామాన్యోద్యమ మభివృద్ధిచుకొనవలయుననిన, ప్రజలకు ముఖ్యమగు రాటముపట్ల ఉపేక్షపహించుట నేరమగును. యమనమయమునందెమి, వరదలు తుపానులు మున్నగువి బాధించునపుడెమి, ప్రజలకు రక్షణగనుండదగినది రాటము దప్ప కేరొకటి గనుపింపదు.

సివిలు సర్వీసు పరీక్షార్థులు

ఈసంవత్సరము సివిలుసర్వీసు పరీక్షకు వెడలి సంతమంది యూరపియనులు, యుద్ధమునకు పిమ్మట వెడలలేదని, తెలియుచున్నది. 1922, 1923, 1924 సంవత్సరములలో వెడలిన మొత్తపు సంఖ్యకన్నను, యీమారు వెడలినవారి సంఖ్య యధికముగ నున్నది. ఇంతటి యనుకూలస్థితికి కారణమేమి? బర్మె-హెడ్డు, మెస్సను ప్రభువులు మున్నగువారు, బ్రిటీషు విశ్వవిద్యాలయములకు జని ప్రబోధము కలిగించుటయే కారణమని సూచింపబడినది. సివిలు సర్వీసు పరీక్షకు వెడలిన భారతీయుల సంఖ్య యత్యల్పము. ఇట్టి ఫలితము చేకూరినందుకు, బర్మె-హెడ్డు ప్రభువుగారిని, ఆంగ్లదేశ మభినందింపక మానదు. హిందూదేశ పరిపాలనము గూర్చి వీరిటీవల ప్రచురించిన దురభిప్రాయములనే బ్రిటీషు విద్యార్థులలో గూడ వ్యాపింపజేసిరేమో తెలియదు. సివిలు సర్వీసు పరీక్షకు యూరపియనులు రావచ్చునగాని, వారి నేటూల నయినను వచ్చునటుల ప్రోద్బలపరచుటకు ఇండియా మంత్రి నడుముగట్టవలసిన యవసరము గలదా? ఇట్టి ప్రయత్నము, ఇండియామంత్రికి తగియుండలేదు. సర్వీసులను బలపరచుటకు వీరు జూపెడి శ్రద్ధలో స్వల్పాంశమయినను స్వపరిపాలనముపట్ల జూపుచో, ఎంతయో లాభముండును. కాని వారందుకు బూనబోరు.

పనికిరారా?

భారతీయులు రాయబారులుగ నుండుటకు బనికిరారా యను ప్రశ్న జనించినది. కాబూలు రాయబారిగను ఖర్చును హిందూదేశము భరించుచుండ, భారతీయు నాస్థానమున నుంచుట న్యాయము. ఖర్చుకు తగిన లాభముండవలెగద. ఈ విషయమై థర్మిలుగా రడిగిన ప్రశ్నకు బదులు జెప్పచు రాయబారి పదవిని నహించు వారును వారి తలిదండ్రులును బ్రిటనులోగాని, స్వరిపాలనము ననుభవించెడి అధినివేశరాజ్యములలో గాని పుట్టియుండవలెనని, ఛేబర్లెనుగారు నుడివిరి. ఈ నియమమును మాన్పుటకు తాము బూనుకొనమని గూడ వీరు సూచించిరి. ఇందునుబట్టి బ్రిటీషు వారును కాలనీల వారును మాత్రమే రాయబారులుగనుండ నర్హులని తెలుచున్నది. భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించుటకు, పూర్వము, యిట్టి పదవుల నాశించుటకు పిలువలేదని జెప్పనక్కరలేదు. అటులగుచో భారతదేశముపై అనవసరమగు ఖర్చుల నేలవేయవలయును? నానారాష్ట్రసంఘపు ఖర్చులను

హిందూదేశ మేల భరింపవలయును? భారతదేశము పరాధీనమగుటచే, ఇట్టి యిక్కట్లు వాటిల్లుచున్నవి. స్వపరిపాలనము నెంత త్వరితముగ సంపాదించిన, దేశమున కంత శ్రేయస్కరమని, తెల్లమగుటలేదా?

ఆస్ట్రేలియా: భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల హక్కులను నిర్మూలించుచుండ, ఆస్ట్రేలియానుండి అనుకూలమగు వార్త వచ్చెనుచున్నది. ఆస్ట్రేలియాలో నివసించెడి హిందూదేశ ప్రజలకు, తెల్లవారిలోపాలు సంపూర్ణమగు పౌరస్త్వపు హక్కు లొనగబడునని, యొకవార్త చెలుపుచున్నది. ఇటుల గావించుటకు, సినేటుసభ వారంగీకరించెరట. కాని, ఇంతటితో పని పూర్తి గాలేదు. శాశ్వతమగువరకు సంతసింప విలులేదు. ఇందువలన, భారతీయుల హక్కులెంతవరకు రక్షింపబడెనో విచారింపవలయును. అధినివేశ రాజ్య చారిత్రము గాంచిన, ముందుగ సంతసింపట ప్రమాదమగును. ఆస్ట్రేలియా భారతీయుల కష్టము లింకను గలవు. వీని నన్నిటిని వెంటనే తొలగించుట శ్రేయస్కరము. ఆస్ట్రేలియాలోని భారతీయుల సంఖ్య యల్పము. దక్షిణాఫ్రికా యందును తూర్పుఆఫ్రికాయందును భారతీయ సమన్య తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. ఆస్ట్రేలియా మార్గమును గాంచియైనను, దక్షిణాఫ్రికా వివేకము జూపునని తలంపవిలులేదు.

బర్మిన్ హెడ్డు ప్రసంగము

భారత మల్లకల్లోలముగ నున్నతటి

రక్షించుటకు నచ్చిరనియు, భారతమును పరాక్రమముచే గెలచితిమనియు జేసిన ప్రగల్భములు వట్టి బూటకములు

భారతమును గుఱించి హైందవమంత్రికను నేర్ప దగియున్నది

బొంబాయి, జూలై 2:— నెలకలు యేషియనుసంఘముయెదుట బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువిచ్చిన యపన్యాసము పయిచి. య. చింతామణిగారు ప్రీప్రెస్సు ఆఫ్ యిండియా ప్రతినిధిగారితో తమ యభిప్రాయ మిట్లుజెప్పిరి.

"ఇదివఱకెచ్చిన యనేకోపన్యాసములకు మించి యసభ్యముగ బర్మిన్ హెడ్డుప్రభువు నాఖరుయపన్యాసము గూడలేదు. 1917 వ సం॥ పు ప్రకటనకు న్యతిరేకముగ మడివినవాక్యము లెంతయుడ్రేకకారముతో యింక సంద్రభకారకములుగ నాతని సత్యమారమున చరిత్రవిషయప్రకటనము లున్నవి. భారతమున కేదైన పేరుగలుగుటకు ముందు ప్రస్తుతపు హైందవ మంత్రి నేర్పరిగిన విషయములు, చాల గలవు. తా నెవనినాకు నేర్పిన విషయములందు మునుపదిన దోషము లంతకంటె నెక్కువగగూడ గలవు. ప్రీప్రెస్సు ఆఫ్ యిండియా.

లాలా లజపతిరాయగారి యభిప్రాయము

ఢిల్లీ, జూలై 4:— నెలకలు యేషియనుసంఘము నెదుట హైందవమంత్రి, భరతదేశము లన నాగరికత సంతకు ధ్వంసముచేసికొన మన్నతీతి, యాంగ్లేయులు నిమ తీక్షణకృపాములచే రక్షించిరని ప్రసంగించిన పంతుయు ప్రవసియమని లాలా లజపతిరాయగారు బహిరంగసభలో ముపన్యసించుచు చెలిపిరి. దానివలన భారతము నాంగ్లేయులు దౌర్జన్యమువలననే పరిపాలించుచున్నారు గాని, భారతీయుల విశ్వాసమును సంపాదించి గాచని ప్రపంచమున కంతకును చెలియును కాని యాంగ్లేయులు భారతమును తమ పరాక్రమముచే సంపాదించిరని ప్రగల్భనవనములు ఎట్టిబూటకములు. భారతముపరి

భారతీయులు

రాజ్యాంగరాయబారులుగ నియమింపవచ్చునా?

కామన్వెల్త్ లో కార్మికసేవమువారి ప్రశ్నలు
లండన్, జూలై 5:—ఆసియా దేశములందుగాని మతరహితంగాని భారతీయులను రాజ్యాంగరాయబారులుగ నియమించ వచ్చునా యని కామన్వెల్త్ లో తర్జిలుగా రచనగ అట్టి భారతీయులను వారి తరచుద్రులును యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ లోగాని స్వపరిపాలనముగల దొమినియన్ లోగాని పుట్టిన పిల్లనని ఆర్టికల్ చాంబర్లనుగాని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.
ఈ నిబంధనలను మాన్యులంపలేదనిరి.

థిల్లి అంబుల్గా కల్కా ఇనపదారి

ప్రభుత్వమువారు-కల్కత్తాకు
లండన్, జూలై 5:—వైస్రాయ్ యును మ్యాన్స్ట్రీక్ ఇట్లు వాకొనుచున్నది:—అనగవని తోచిన ఆరుమాసముల లోపుగ ప్రభుత్వమువారు తీసికొని తెలియుటచే మార్గములో ఆశ్చర్యపడిరి. కల్కత్తాకు మరుగుప్రకారము థిల్లి అంబుల్గా కల్కా ఇనపదారిని ప్రభుత్వమువారు తీసికొనక పోవుటచే ఆశ్చర్యముగ నున్నది. కల్కత్తాకు మరుగుప్రకారము గాక ఇంకొక ఏర్పాటును కంపెనీలో ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చుననియు ఇది సంవత్సరము లోపుగ జరుగవచ్చుననియు అనుకొనుచున్నారు.

పారిశ్రామికవిషమావస్థ

గనులపనివాండ్లు-నేతనములు
లండన్, జూలై 5:—బొగ్గు యజమానుల ఏర్పాటులను నిరోధించుటకు గనులపనివాండ్లు ప్రతినిధి సభవారు నిశ్చయించుకొనిరి. జాతీయపరిష్కారము నుండి మరలరాదనియు ఎక్కడయిన శీవిత ప్రమాదమునకు సరిపోవు కిర్రును చేతనముగ గొని తీరవలెననియు జూలై 1 కి 8 గంటలు పనికేయు ఏర్పాటును నిరాకరించలేననియు తీర్మానించిరి.

రషియా పోలండు సరిహద్దు

సరిహద్దు సైనికులవోరాటము
లండన్, జూలై 5:—జూలై 28 తేదీని పోలండు రషియా సరిహద్దు కాపరివారు కొట్టుకొనిరని వరసర విరుద్ధముగా వార్తలు తెలియుచున్నవి. ఒకరినొకరు హద్దుమీది రాష్ట్రములో ప్రవేశించిరిని నిందించుకొనుచున్నారు. 80 రషియనులను నిరాయుధులుగ తేదీనియు నిర్బంధప్రవాసమున నుంచబడి గనియు సోవియటు సరిహద్దు స్థానమును తగలబెట్టిరనియు మాస్కో-వార్తలు తెలుపుచున్నవి.
యంధికలహముల నననయించుటకు వారేను, ఇంక నొకగిరిగ నట్టి కలహములను తెంచెడిది. హైయమంత్రిజేసిన యుపన్యాసము బుద్ధియంగు, రాజకీయజ్ఞానముందును లోటును బ్రకటింపచున్నది. కాని యంగ్లదేశములో రాయబారులయంతుక నమృతము గలవారి కట్టియూహలు పోవుటకీ యుపన్యాస మెక్కుడు పనిచేయును.

జాతివైషమ్యము లంతరించినాడు ఖగ్గ పాలనము మాయమగును. కావుననే హిందూసంఘమును భూదళ్యంబుగొనుచున్నది. పిలవ హిందూసంఘోద్ధరణమే భారతోద్ధరణమను. కాని హిందువులుమాత్ర మితరసంఘములతో వైరము నెఱుంగుకొనరాదు. (ఆ. ప్రె.)

వైచి ఆర్థికపత్రము

పార్లమెంటువారు ఆమోదించుట
పార్లమెంట్, జూలై 5:—1925 లో 33168000000 ప్రాంతీయ వ్యయమునకును 33175000000 ప్రాంతీయ ఆదాయమునకును వైచివాగు పార్లమెంటులో ఆమోదించిరి.

స్వల్ప పరాజయము

కెయిలోగాగు రెండు స్వల్పపరాజయములను గాంచిరి. ఆహారపదార్థములమీద పన్నును వేయగూడదని పంచదార కోకో కాఫీ తేయాకు బియ్యము బొగ్గు మాంసముమీద పన్ను వేయుటకును నిరాకరించిరి. విదేశీయులను గురించు కేటెను 200 ప్రాంతీయ విక్రయించునలెనను తీర్మానమును నిరాకరించిరి. రాక్రెంట్ యు సర్వ జరిగెను. చాల తీవ్రముగ జరిగెను.

క్యాంటన్ ప్రభుత్వము

జాతీయపరిపాలనము 16 సభ్యులను నియమించుట
క్యాంటన్, జూలై 5:—క్యాంటన్ లో జాతీయపాలనమును నెలకొల్పుటకు 16 గురు సభ్యులు నియమించబడిరి. సర్ యాత్ సేనుగారి కొడుకుగూడ రాకపోకలమంత్రిగ నియమించబడిరి. పిరు సర్ యాత్ సేనుగారి రాజకీయశాసనమును అవలంబించవలె ననుచున్నారు. బ్రిటిషు ఫ్రెంచి కాన్ఫెడరేషన్ అందరిని ప్రారంభసమావేశమునకు ఆహ్వానించిరి. కాని పోలేరు.

మ్యాంబులో ఫ్రెంచి ప్రదేశములో కాలిన్ సందర్శనమున ఫ్రెంచి కాన్ఫెడరేషన్ జూలై 27 తేదీ నంపిన లేఖను వివిధగవర్నరు తిరిగి పంపివేసెను. ఆలేఖలో మరతులను నెరవేర్చుట సాధ్యమైనవనియు తిరిగి పంపివేసిరి. చీనావారు కరకట్టమీద పహారా ఇన్వెంటరీను అసమంజసముచున్నారు. ఈ ప్రశ్నలము చీనావారిచే యగుటచే బాగులేదనుచున్నారు. ఫ్రెంచి వారు తమసైనికులు చీనావారిపై కల్పకంఠ జేయవలె ననిరి.

మ్యాంబులో జూలై 5:—కొవ్వొత్తులపూర్ణాకృతిలో ధరలను పెంచవలెనని భయపెట్టిన విషయమును కనుగొనుటకు సార్వజను మృగనాల్గుగారేరి. ఇతడు గూఢచారిగ బోయెను. ఇతనిని మట్టపించి బలము గాయములను గలుగజేసిరి. 50 కూలీలమీద బడిరి. ఇందులో స్త్రీలుగూడ యున్నారు.

ఇద్దరు ట్రాంప్ కండ్లర్లను తీసికొనిపోవుట

మ్యాంబులో జూలై 5:—నలుగురు ట్రాంప్ కండ్లర్లకు లను, పోయింటునులను దొంగతనము గొంపోయి చాపలులో బండిలగజేసిరి. కాని చీనాసైనికులు వచ్చుచున్నారని తెలిసి పిరిని వదలివేసిరి. నగరములో ముగ్గురు జపానీయులను చీనావారు మట్టపించిరి. కాని చాపెలుపోలీసువారు పిరిని తప్పించిరి. ట్రాంబండ్లమీదను, మోటారుబండ్లమీదను రాళ్లను దువ్వరి. ఆహారమును దొంగించిరి. విదేశీయులమిత్రము తెచ్చిన త్రాగ దునిటిని వద్యములను ఎత్తుకుపోయిరి.

స్వాత్రోలో దోచుకొనుట

స్వాత్రో, జూలై 4:—ఇంగ్లీషు జపాను దుకాణములను దోచుకొనిరి. ఇంతవరకు విదేశీయులకు ప్రమాదముగ గాయములు తగలలేదు కాని భయముగనే యున్నది.

సర్. జి. ఎఫ్. మిల్న్

గారు 1926 ఫిబ్రవరి 19 తేదీని క్యాదాన ప్రభుత్వానే నియమించబడుదు రని యుద్ధకార్యాలయమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

వెంబీ ప్రదర్శనము

భారతకళలందు చక్రవర్తిని ఉత్సాహము జూపుట
లండన్, జూలై 5:—వెంబీ ప్రదర్శనములో భారత మంటపమున చక్రవర్తిని ఆగంగంట అగి భారతకళలను చేతిపనులను జూచి ఆనందించెను.

క్రొయిడన్ వైమానిక పందెములు

లో బహుమతిని బొందుటకు 14 విమానములు క్రొయిడనునుండి బయలుదేరిపోయెను. పందెములు రెండురోజులు జరుగెను. పాగవంతు దిట్టముగ నుండెను. కొన్నివిమానములు దిగిపోవలసివచ్చెను. ప్రస్తుతము నలుగురే పందెములను సన్నుచున్నారు. క్రైస్ట్ బర్నార్డుగాగు మొదటవచ్చిరి.

పిల్లలకు నల్లమందు వేయుట

పసిపిల్లల చావు

లండన్, జూలై 5:—బొంబాయిలో ప్రతిమరలలో పసిపిల్లలకు నల్లమందును వేయుట నానాటికి హెచ్చుచు న్న సంగతి తెలుసుకొని యదని కాను న్న సభలో వివిధ ప్రభువు తెలియజేసెను. 1922 నుండి 1924 వరకు 1000 కి 411 మంది పసిపిల్లలు చనిపోయిరి. పూర్వము మాడునంతవరకు 624 మంది చనిపోయిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నివేదికమునకై బర్క్లెడ్ హెడ్ ప్రభువు ఎదురుజూచుచున్నాడు. పసిపిల్లలకు నల్లమందును ఎంతవరకువేయుచున్నారో ఆయా రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు ను చెలుపవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. దీనిని ఆపుజేయుటకు ప్రత్యేకచర్య చేపె యవలంబించెదరని యడిగిరి.

బొంబాయిలో ఆల్బర్ట్ నాకాశయములనగర కాలజేయుటకు కావలసిన ఉక్కుపని కంత్తును బ్రిటిషు కంపెనీ బ్రెస్టెయిటు సంఘమువారికి కంట్రాక్టుచిచ్చిరి. దీనిఖరీదు 50000 పానులనట.

లండనులో బుక్రీడు

లండన్, జూలై 5:—వర్క్లింగు మసీదులో బుక్రీడు ఉత్సవము కర్కగ జరిగెను. భారతీయులు పెరిషియనులు ఆఫ్ నులు సభిస్తునాములు వచ్చిరి

విప్లవకారుల కుర్దులు

బ్రిటిషు నైమానికులు దండించుట
బ్రిటిషు నైమానికులు కర్కలపై బాంబులను వేసి గొప్ప నష్టములను గొంచెరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు

యునై టెడ్ స్టేట్సువారి నైతికామోదము
మ్యాంబులో జూలై 4:—యూరపు కాంతిశాప నాథము సెక్యూరిటీ ప్యాక్టు లరచరచులని ప్రెసిడెంటుగా నిజ్జి గారనిరి. ప్రాతప్రసంగములో ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగుపడవలెనన ఈ పద్ధతిమీదనే సహాయమును ఆమెరికా చేయగలదు ఇంకొకపద్ధతిలన ప్రయోజనము లేదనిరి.

మాస్కో కుట్రదారులు

ట్రాట్స్కి స్టాఫ్ గాగ్గను జంపుటకు కుట్ర బన్నిరని ముగ్గురు జర్మను విద్యార్థులను ఉరిక్షుచుబాల్లేరి.

జర్మనీ ఆక్షేపణ

బెర్లిన్, జూలై 5:—మస్కో న్యాయస్థానమువారి తీర్పును తీవ్రముగ పై సంకర్షణలో ఆక్షేపింపవలెనని తమ మాస్కో-రాయబారికి జర్మను ప్రభుత్వమువారు కురుంపిరి ఉరిక్షును రద్దజేయింపవలెననిరి

సర్ హెర్బర్టు శ్యామ్ముల్

ఇండియాకు వచ్చుట

లండన్, జూలై 4:—పలనెనునుండి సెయిలబరులో ఇంగ్లండుకు సర్. హెర్బర్టు శ్యామ్ముల్ గారు తిరిగివచ్చెదరట. ఆక్టోబరులో ఇండియాకు బయలుదేరునట జనవరి మధ్యవరకు రీజింగుప్రభుతో బసజేయును.

తంజీరు నూతనపరిపాలనము

ఆర్థికపాలనము నాక్షేపించుట

లండన్, జూలై 5:—నూతనపరిపాలనములో ఆర్థిక నిబంధనలు నచ్చుకపోవుటచే సమ్మెకట్టిరి. ఒక్క ఫ్రెంచివారు మాత్రము అంగడులను తెరగ యుంచిరి అందుచే సమ్మెదారు లతో విరోధము పెట్టుకొనవలసివచ్చెను. సమ్మెదారులు కిటికీలను బ్రద్దలుకట్టిరి. గొప్పదొమ్మడిగెను. ఫ్రెంచివేసులువచ్చి నెమ్మది చేర్పులు జేయుటకు ముందే చాలమంది చనిపోయిరి

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు

ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

సావుకారుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎస్.ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భావ్యంగారు

తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయకర్ గారు

ట్రెవెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగార వేలు శెట్టిగారు

కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

* * * * *

ముత్యాలపేట బహిరంగ సభ

శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుచేయుడు ముత్యాలపేట పీఠమును కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంకాలము కోర్కెవచ్చుట పీఠియందు రఘునాథయ్యర్ (వకీలు) గారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగెను. శ్రీయుత యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వి. చక్రయ్యశెట్టి, సామి వెంకటాచలం శెట్టి, డా॥ మల్లయ్య, గద్దె రంగయ్య నాయుడు, పాపి మహమ్మద్, అల్లూల తిమ్మ ఫహాకి, అల్లూల హమీదుఖాన్ గారులు, శ్రీమతి లెంగమ్మాతో గారులు సభ కరుణించిన ప్రముఖు లందుగలరు. బాతీయగీతములతో సభ ప్రారంభింపబడిన పిదప శ్రీ॥ కృష్ణస్వామిఅయ్యర్ గారు ప్రభుమున ఉపన్యసించిరి.

కృష్ణస్వామి అయ్యర్ గారు

బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచు మ జస్టిసుపక్షమువారు భారతేశానసభయందు ఉపన్యసించు మున్నగు విషయములందును, చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కానసభ యందు రాచకేయి బిల్ విషయములలోను మాహిళా బిల్ విషయముందును కేవలము ప్రభుత్వముపాలముగను ప్రజావిరుద్ధముగను ప్రవర్తించిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషనులో 5 లక్ష 8 సం॥ లనుంచి జస్టిసుపక్షమువారు నిరంకుశాధికారమును చలాయించుచున్నారు. నగరమందలి ఆరోగ్యభిన్న లేమోత్రమును అభివృద్ధి జేపలేదు సరిగదా, పాదల ప్రవృత్తి పలువిధముల స్వర్ణముగ చెచ్చింపబడుచున్నది. నీటివసతి, పురవిధులయందు పాపిభగ్యము, మున్నగునవి దినదినమునకు శీఘ్రమగుచున్నవి. శిశుమరణ

ములసంఖ్య వృద్ధియైనది. బాంబాయి, కలకత్తా, అలహాబాదు, మున్నగు పట్టణములందు పురపాలకసంఘములు పట్టణాధ్యక్షమును గావించు పాదల కనేకసౌకర్యముల గలుగజేయుచున్నవి.

కార్పొరేషను పెట్రోలుడబ్బాలు ఎలుకలు తినివేసిన నట! కమిషనరుగారి శీతము రు 2500 ల కొక కాపెనను తగ్గరాదు! ఇట్టి అక్రమములు నిలబిపోవలెనని కాంగ్రెసువారిని కార్పొరేషనులోని కంపవలెను. ప్రజాసేవజేయుటకు వారు ప్రయత్నించుకొని యున్నారనిగాను ఈపీఠము కృత్యార్థియగు శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటు లొసంగగోరెదను.

వి. చక్రయ్య శెట్టిగారు

భారతేశానసభ స్వరాజ్యము చేపరవలెనని కాంగ్రెసువారు దేశమునందలి స్థానిక పురపాలకసంఘములపట్ల వశపరచుకొనవలయునని దేశీయవాహనభి యా దేశీయసంగీయున్నది. ఆయా దేశానుసారము చెన్నపురి కార్పొరేషనులోను స్వరాజ్య పక్షసభ్యులు ప్రవేశించుచున్నారు. జస్టిసుపక్షమువారు ఆగు సంవత్సరములనుంచి కార్పొరేషనులో ఎట్టికృషి గావించిరి. 7 మాసములకు పూర్వము 7 నరు కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించినపిదప ఎట్టికృషి జరిగినది? కార్పొరేషను పరిస్థితులయందు దెట్టిభేదము గలిగెనో మీరు శ్రద్ధతో గమనింపవలెను. బిడారుసంవత్సరములకు పూర్వము కార్పొరేషను సంవత్సరాదాయము 30 లక్షల రూపాయలు. ప్రకృతమో 50 లక్షలు ఈధనమెటుల ఖర్చుచేయబడుచున్నది? ప్రజాసౌఖ్యముల సభివృద్ధికిగాను వెచ్చింపబడినదా? లేదు. జస్టిసుపక్షప్రముఖుల స్వార్థసౌకర్యములకును, ఐరోపియన్ ఉద్యోగుల గొప్ప గొప్ప వేతనములకును ఖర్చుచేయుచున్నది. స్వరాజ్యముకొరకు తమ సర్వము త్యజించి, నిర్భీతిపై ప్రభుత్వమువారిలో ప్రతిఘటించి దేశసేవజేయు కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటు లొసంగవలెను.

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషను ప్రవేశించుట కేవలము చెన్నపట్టణ పౌరులకు వసతుల గల్గించుటకమాత్రమేగాదు. దేశమందలి వివిధప్రాంతములతోటి బాటు మనరాష్ట్రమును స్వరాజ్య సంరంభమునకు సంసిద్ధమొనర్చుటయందు నొకయుద్దేశమైయున్నది. కాన కార్పొరేషను పరిపాలనావిధానమంతయు మారవలెను. జస్టిసుపక్షమునకును ప్రభుత్వమువారి కెట్టిభేదములేదు. మెత్తి పవపుటకు, బిరుదావతులకు నాశించి ప్రభుత్వమువారికి దాసులనువారు ప్రజానుమాదులను కార్యము లేటుల నిర్వర్తించగలరు? స్వరాజ్యము మీహా సగతమైయున్నది. దేశీయులబలముకాంగ్రెసువారికిగలదు. కాన మీరు స్వరాజ్యసంపాదనకు కృతనిశ్చయము లగునో కాంగ్రెసువారిని స్థానిక, పురపాలకసంఘముల కంపవలెను.

శ్రీమతి తంగమ్మా

శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటుచేయవలెనని ప్రజలెల్లను వేడిరి. భారతదేశ స్వారాజ్యము దేశమందలి ఆపాలనాపాలమును నమియులుగట్టి పనిజేయవలెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మనకు గావించిన అపకారము మిక్కిలియును. హంచాలదేశమునందు జియన్ వాలాబాగ్ లో నేలకొరిది శ్రీయు, వృద్ధులను, శిశువులను వధించిరిని వినని మీహృదయములు కరుణగలదా? ఇట్టి యమానమచర్యము సహించురా? (ఈ సమయము నుపన్యాసకురాలు కంట నీటి గద్దెపస్వరముతో నువన్యసించిరి). కావున మీరు నిజముగ భారత పుత్రులనువో కాంగ్రెసువారికి వోటు లొసంగవలెనని పట్టిరి.

మాఫి మహమ్మద్ గారు

వలబారు విషానవర్తనను విమరించి అట్టి మహాహీరమును జరిపిన ప్రభుత్వ అధికారవర్గమునకు తోడ్పడిన జస్టిసు పక్షమునకా మీవోట్ల నొసంగగలరని ప్రశ్నించిరి. గత కార్పొరేషను సమావేశమందు డా॥ రామకావయ్యగారు కార్పొరేషను అధ్యక్షులకు తామసినలేఖలు కొన్ని చేరినటుల తమకు తెలుపబడలేదని తెల్పిరి. అందులకు తానేమియు బాధ్యులగు నుండ బాలమనియు, కార్పొరేషను చట్టమునందు లేని బాధ్యతల తాను నహింపజాలనని అధ్యక్షులు పట్టిరి. సభ్యుల లేఖలను నిరాకరించుట అధ్యక్షులకు క్రమమా? తామధ్యక్షులగుటకు ముందు కార్పొరేషను సభ్యుల గృహములకు బోయి తమకు వోట్ల నొసంగవలసినదిగ నీల ప్రార్థించిరి? జస్టిసుపక్షమున కంత్యకాలము సమీపించినది అంతరించగలదు. మీరు మీ ధర్మమును నెరవేర్చు సంసిద్ధులనువో తప్పక కాంగ్రెసు పక్ష అభ్యర్థియగు బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోటు లొసంగ వేడెదను.

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

కాంగ్రెసువారి కేవల తేజస్వ్య క్రి మైనను ద్వేషములేదు. కాన దేశమునకు పరమశత్రువులై, నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుచు, కానిసత్వమును నిరంకుశ నిలుప చలపెట్టు కత్తులను అంతఃపండింపజేసి దేశీయులెల్లరను కాంగ్రెసుసంఘ తేర్చి దేశమోక్షమునకు పాటుపడుటయే ముఖ్యోద్దేశము. సహాయ నిరాకరణోద్ధాతమందు శాసనసభ బహిష్కరణాంతమును తేర్చుచునో ఈజస్టిసువారి ఉన్నత పదవులందుంజెడివారుగారు. కాంగ్రెసు పక్ష ప్రతినిధులు స్థానిక పురపాలక సంఘముల నెల్లను పశపరచుకొని నిరంకుశ ప్రభుత్వము నిర్మాకంపవలెను. కావున మీరెల్లను శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారికి వోట్ల నొసంగడు.

శ్రీ॥ బుర్రా సత్యనారాయణగారు

12 సం॥ ల నుండి ఈపట్టణముందు న్యాయవాద వృత్తి యందు పనిజేయుచున్నాను. చెన్నపట్టణమునందలి పరిస్థితుల నేను బాగుగ నెరుంగును. కార్పొరేషను స్థితిగతులను 8 సం॥ ల నుండి, గమనించుచున్నాను. జస్టిసుపక్షమువారాతనినుంచి నేటి నరకు కార్పొరేషనులో నిరంకుశాధికారము సహించియున్నారు. 8 సం॥ లకు ముందు పట్టణసౌకర్యములకుంజె నే జేమా ప్రమేనను సృష్టించినవా? ప్రతిమానపునియందును లోపములుండకపోవు. కాని జస్టిసుపక్షమేమైన ఒనులపోష్యుల సభివృద్ధి జేయుటకు ప్రయత్నించెనను తేదిరా? ఎట్టిప్రయత్నము జరుగుట లేదు. స్వార్థరహితులై ప్రజాసేవజేయదలచినవారికి మీరు వోట్ల నొసంగడు? ఓరుదులకును, ఉద్యోగములకును ఆరంపక పురజనులకు తోడ్పడి నేను సంసిద్ధుడనుగనున్నాను. కావున మాహమ్మద్ నినామునువేరిట, దేశమువేరిట - నన్ను మీరు కార్పొరేషను కంపన నాభివృద్ధి కర్మమును నెరవేర్చగలను.

అధ్యక్షులకు కండములతో సభవిరమించబడెను.

* * * * *

సభలో దుండగములు

పత్రికావిలేఖరిని రాళ్లతో గొట్టుట

3-వ తేదీన, కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు ఆదికేశవులు నాయకర్ గారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకుగాను రాయపురమునందు శివజ్ఞానపురమునందు జరిగిన గొప్పబహిరంగసభ జరుగుమండగా కొంతమంది దుండగిండ్లు రాళ్లురవ్వనారంభించిరి. ఒక రాయి అచ్చట లిపొట్ట ప్రాసికొనుచున్న “స్వదేశమిత్రము” పత్రికా విలేఖరి మొగసుమీస తగిలెను. ఆరాయిజెబ్బచే నాటిని ముక్కల కంఠు ముక్కలుగా తెరిపారెను. అతడు నలంనె, రాయపురము నైస్వకాలకు గొనిపోబడెను. అచ్చట నున్న అసిస్టెంటు జడ్జనుగారు ఎక్కువ శ్రద్ధతో నాటినికి నైట్స్ సహాయ మొనర్చి, ముక్కును తిరిగి తట్టెను. పత్రికావిలేఖరితో క్రికికేగాక, నాచారు సంగు సహాయ కార్యదర్శికిని, మరి చాలమంది ఇర్రులకునుగూడ బలము చెబ్బలు తగిలెను. రాళ్ల నలన, మట్టి పట్టునూహముల కిటికీల అద్దములుగూడ చాల వరుకు ధిగ్గుచుయ్యెను. ఇంకలొ రాళ్లపట్టు ము ఇంకను హెచ్చెను. అందుచే క్రొత్తపట్టు గలభాలో చటునినె నెడోపొయిరి.

* * * * *

ట్రెవెలిన్ బేసిన్ బహిరంగసభ

ప్రతి కర్షుల అల్లరి

తుంటులురాళ్లు గుచ్చుట-కాంగ్రెసువారి కాంగ్రెసుపక్షములు ట్రెవెలిన్ బేసిన్ పీఠమును కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీమాన్ సింగారవేలు శెట్టిగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు గత కనివారము సాయంత్రము సభ జరిగెను. సభకు స్థానిక కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధులు పలువురు విచ్చేసిరి. అందు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వి. చక్రయ్యశెట్టి, సామి వెంకటాచలం శెట్టి, డా॥ లక్ష్మీపతిగారు ప్రధాన ప్రధానులు డా॥ మల్లయ్య గద్దె రంగయ్య నాయుడు, యస్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య మున్నగు వారలు గలరు. సభ్యులు అధికముగ సభకు హాజరైరి. సభ కొంత వరకు జరిగిన పిదప పాపి మహమ్మద్ గారు మాట్లాడు సమయముందు కొందరు జస్టిసు పక్షముచేయు సభలో కలనరము ప్రారంభించిరి. ఉపన్యాసములు కాంతములో ప్రతికర్షల ప్రశ్నలకు తనకలిగిన ప్రత్యుత్తరముల నిడుచున్నారు. అల్లరికేయు. సుదేశములో నటకు విచ్చేసినచాతురులు వారిమాటల పెడచెవినిగి గగ్గోలు పెట్టుముచుండిరి. సభ్యులు ఆగ్రహముతో ఆతుంటుల వెనుక చరుచుబొంది గాని కాంగ్రెసు నాయకులు ప్రజలను కాంతపరచి సభ నిర్విఘ్నముగ కొనసాగించిరి. దుండగిడు లెన కో సభాభివృద్ధిమందు రెండుమాటలు రాళ్ల కుచ్చిరి. కాని

కళకల్ప, జూలై 4: జూలై 6-వ లేదీ సోమవార
మునాడు తాతా యినుము ఉక్కు కంపెనీవారివద్దనుండి ముఖ
తః సాక్ష్యము టారిఫ్ బోర్డు ఏర్పింనును. (అ.పె.)

భారతదేశ వ్యవహారముల చర్చ

లండన్, జూలై 2:—బ్రిటన్ ప్రతికా విలేజ్ లో డె లువునున్నాడు. 7 లేదని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. చర్చ ప్రారంభమైంది. ఆగ్నేయ ప్రభుత్వ ప్రతినిధుల బృందం 'హెడ్' ప్రభుత్వ రిడింగ్ ప్రభుత్వ మార్గదర్శక సంకల్పముగా ర్పించింది. ఈ సందర్భంగా సమీక్షించి, తీర్మానమును చే ర్చించి, తీర్మానమును ఈవిషయమే నిర్ధారణచేసిన సంగతులు మంత్రివర్గమువారిచే అంగీకరింపబడలేననియు తెలియచున్నది. మంత్రివర్గమువారు, వీటి కంగీకరించిరి. బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వ భారతదేశ ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చియు, భావిపరిస్థితులను గూర్చియు విస్తారము జెప్పవలసియుండును.

శ్రీ శ్రీ సర్. ఈ. హుబ్బెగారు

చనిపోవునది 2222000 పానుల ఆస్తి యుండవలయు దీనిపై 900000 పానుల మరణానంతములను చేయవలసి యుండు ననియు చెబుచున్నది.

జర్మను సరకులను పోలండు

నిషేధించుట

లండన్, జూలై 1:—జర్మనీ సరకులను పోలండు నిషేధించుటచే జర్మను ప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రతిక్రియను దీసికొనిరి. బాగ్దాదు అటుండ పోలండు ఎక్కువగ జర్మను ప్రతిక్రియలనల నష్టము బొందవలసి వచ్చును.

జర్మనులు పోలండు వస్తునిర్మాతలను బహిష్కరించుటచే పోలండులో విలువగల పరిశ్రమలను వారు అభివృద్ధిచేసిరి. అయ్యచి చక్కగ సాగుచున్నది.

విమానములమీద సరకులను ముంచెత్తుట

క్రొత్తపన్నుల నెగవేయు ఎత్తు

లండన్, జూలై 1:—1/5 రేట్. నేటినుంచి ఆములు జరుగుచున్న 38 1/3 వంతు పన్నుల నెగవేయుటకై విదేశ వస్తువుల లక్షలకొలది పానుల విలువగల సరకులను గ్రేటు బ్రిటనులో విమానములమీద దింపుచున్నారు. క్రొయిడెక్ వైమానిక కాల దగ్గర సరకులను బంపుటకై కొట్టుకొను చున్నారు. మాడుకోజులు విమానములనుండి పట్టు ప్లాకింగులు బంగారు గడియారములు కురిసెను.

పోయిన 60 గంటలలోను 100,000 పానుల విలువగల పట్టు స్విస్ గడియారములు దిగుచున్నవి. 30,000 పానుల కుంకములు నష్టముగల్గెను. చివటిలో విమానములు సరకులతో దిగుచున్నవి. ఈ సరకులన్నిటిమీద పన్నులను వేయవలసిన వేయవచ్చును.

100,000 పానుల విలువగల పట్టు ఓడలో వచ్చెనట.

అమెరికా, జర్మనీ, ఖండాంతరములనుండి మోటారు బండ్లు దిగుచున్నవి. విస్తారముగ గడియారములు కురియుచున్నవి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వ చేయనున్న ప్రకటనము

ప్రతికావ్యాఖ్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 5:—భారత రాజ్యాంగవిధానమును గూర్చి మరల విచారించుటకు శీఘ్రముగ రాయలుకమనునియ మించవలెనని అబ్దుల్ హక్ బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వ జేయ నున్న ప్రకటనమునుగూర్చి విమర్శించుచున్నది. ప్రపంచములో ఇతరదేశములు జేయుచుగ అసలందించలేని బ్రిటిషు రాజ్యాంగ పాలనాపద్ధతులను ఇండియాలో అసలందించగల్గిరిమనుచున్నది. ఆసియాఖండములో కార్యనిర్వాహకవర్గమును స్థాయిగనుండుట అత్యవసరము గాన ఆదేశమున యున్న బెడ్ స్టేట్స్ పద్ధతినిగాని జపానుపాలనా పద్ధతినిగాని నియమించవలెననుచున్నది. అ య్యది బాగుండునట్లు, ఇండియాకుంటే ఇంగ్లండ్ దేశమేమియు నేడ ర లి జం (సాంఘాతిక ప్రభుత్వము) ప్రభుత్వమునకు తగదనుచున్నది.

కప్టన్ ఆముందసేన్ వర్గము

రాజననానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 5:—కప్టన్ ఆముందసేన్ వర్గము హార్టునునుండి ఆస్టోకు తిరిగివచ్చిరి. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారును బ్రహ్మరథముబట్టిరి. నగరముంతయు అలంకరించబడెను. జనులు గుంపులుగ జూచుటకు వచ్చిరి. నార్వేరాజు ఆముందసేనుగారి సాహసకార్యమునకు బంగారు పతకమును బహుమతి జేసి సత్కరించిరి. ఇట్టి పతకము ఇదివరలో ఇద్దరికి మాత్రమే ఇవ్వబడె నట. తక్కినవారికిగూడ ఉచితపతకము బహుమతు లియబడెను.

రషియా-చీనాకుట్రలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 5:—గిల్గింహాములో నుపన్యసించుచు ప్రాతమంత్రి క్రాఫర్డు ప్రభుత్వ ఇట్లు నుపన్యసించెను. చీనా, ఇండియా, పర్షియా, రషియా అశ్వపనిగ విర్వాటులు చేయుచున్న ప్రతిహత బ్రిటిషు కట్టలను ఆపుతేయనిచో ఆం గ్లో రషియా రాజ్యాంగసంబంధములు చెడిపోవు నని రషియాకు తెలుపవలసినకాలము వచ్చినది. ఈ దొంగకుట్రలనల బ్రిటను ప్రాణము విసిగిపోవుచున్నది. వాటిని అంతమొందింప జేయుటకు బ్రిటను దృఢసంకల్పమును బూనెను.

ఆల్వారునందు కాల్పులు

వెంటనే కాంగ్రెసువారు విచారణ నలువవలెనని పటేలుగారు నుడువుట

అహమదాబాదు, జూలై 4:—అహ్మదాబాదు ప్రతి నిధిలో జెప్పము, జాతీయమహాసభ కార్యనిర్వాహక సంఘము వారు వెంటనే యాల్వారు కాల్పులనుగూర్చి విచారించుటకు నిమిచ్చానా యిద్దలు ముద్దముగల సంఘమును బంపవలయును. అట్టి విచారణ ప్రజలకును సంస్థానమునకును లాభకరమేగాన యాల్వారు మహారాజుంగీకరింపకపోవడని నానమ్మకము. మనిలాలు కొఠారీగారిపక్షే యాల్వారునుండివచ్చెను. నిమిచ్చానాదురంత ములగూర్చి చాల సంజాయిషీ ప్రాప్తచేసికొనివచ్చెను. మహారాజు ప్రచురణములో కంటే నెక్కువవనిచే ప్రజలకు సంభవిం చినదని యాయన తెలుపుచున్నాడు. తమ సంస్థానము తరపున విపులముగ ప్రచురణము జరుగనో లేదో యాల్వారు మహారాజు నడగి తెలిసికొనుటకు మజుల కొఠారీగా రాల్యారనకు బోవ నున్నారు.

పటేలు, మొహతాలు గుజరాతు విద్యాలయమును దర్శించుట

అహమదాబాదు, జూలై 4:—నేటి మధ్యాహ్నము పటేలు మొహతాగార్లు గుజరాతు జాతీయ విద్యాలయమును జూడజోయిరి. వారి నవట ననేక ప్రశ్నలువేసిరి. ఒక విద్యార్థి మీరు కేంద్రకాననభాగ్యతులయిన మీమ్మల నెట్లు ప్రవర్తించు రని యడిగెను. నేను బొంబాయి పాలకసంఘాధ్యక్షుడనై యెట్లుంటినిో యట్లే మెలగెద ననెను. (అ.ప్రె.)

బెంగాలు జైలురిపోర్టు

“అధికపు చిక్కు లధికముగ నున్నను బెంగాలునందలి జైలుల పరిపాలన ఆధునిక పరిమాణములకు మెల్లమెల్లగ దీసికొని రాబడుచున్నది” అని బెంగాలు జైలు కాఖి యిస్పెక్టరు జనరలు వార్షిక నివేదికయందు రిమార్కుచేసిరి. ప్రజానీతి నివేదికయందలి అంశము లను గ్రహింపలేదనియు రాజకీయ శైదులను ప్రవాసమునందుంచబడినవారను శిక్షార్థము జైలున కంపబడలేదనియు, వీరలు జైలునందు భద్రముగ నుంచబడుటకు మాత్రమే బంపబడిరని యు యిస్పెక్టరు జనరలుగారు నుడువుచున్నారు. ముఖ్యము శిక్షలలో వీరిని శిక్షక నేరగ వీరుంచబడిరి. ప్రతిదినమును వీరికి బత్తెముగ క్రొంత ధన మీయబడుచున్నది. దానిని వారు యిష్టప్రకారముగ ఖర్చుపెట్టుకొనవచ్చును పుస్తకములను గొనుటకును వ్యాఘ్రమును కొరకు ఆటల నిమిత్తమును ప్రభుత్వము చెల్లించుచున్నది. బాడుమేటను తెన్నిన ఆటలు ఆ వర్గాయందాడు కొనవచ్చును. ప్రవాసల ఆరోగ్యము చక్కగ నున్నది. జైలు నకు వచ్చిన విద్య న విద్య ప్రవాసల బరువు ఒక పానుపెచ్చెను. (అ.ప్రె.)

బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వ

ఉపన్యాసము

లజపతిరాయిగారి విమర్శ

లాలా లజపతిరాయిగారు సిన్హాకు బోయినపుడు ప్రతి కలలో బర్మింగ్ హెడ్ గారి ఉపన్యాసముగూర్చి యిట్లు విమర్శించిరి:—

4 న లేదీ సాయంత్రము ఆర్యసమాజ మందిరమునందు ఉపన్యసించునపుడు స్టేటు సెక్రటరీగారి ఉపన్యాసము గూర్చి ద్వేయుండిరి.

లాలాజీగారు ముఖ్యముగా హిందూసభలు దీనిగా సా పింపబడుట అవసరమనుచున్నారు. ఇండియాలో బ్రిటిషువారి అధికారము దేనిపై నాధారపడియున్నదో దానిని బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వ ఒప్పుకొనినందులకు సంతసింపదు యిట్లు నుడి విరి. “భారతదేశమును ప్రజల అనుమతిచే గాక ఖడ్గసహాయము న యేలుచున్నట్లు ప్రపంచమంతట ఆయన చాటివేయుటకై నే ను సంతసింపదుచున్నాను. జౌహర్ముగలిగి ఇండియాకు బ్రిటీటుగా నున్నా ర ను నీ ధాం త మిం దు తో నిర్మూలమయినది. ఇట్లొప్పుకొనినందులకు సంతసింపినను అతని ఉపన్యాసము అలాికముగను తెలివితక్కువగ నున్నదని గట్టిగ జెప్పుచున్నాను.

బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వగారు గొప్ప అసంవర్గము చెబి పిరి. వీరు హిందూమహమ్మదీయ లేగవులు పరిష్కరించి సమాధానపరచుటకు రాలేదు. ఉన్నలేగవుల నెక్కువజేసిరి. వీటి సహాయమున తమ యునికి బలపరచుకొనుచున్నారు. కష్టపాలన ము యీ వైషమ్యము లుండు చేతనే కొనసాగుచున్నది. ఈ వైషమ్యములుబోయి హిందువులు మహమ్మదీయులు ఏకమయిన పిదప వీరి ఖడ్గపాలన ఒక్కవారముతోజాలెన నిలువనేరదని నేను యాభిగా చెప్పగలను. ఈకార్యము సాధించుటకే హిందూ పునరుద్ధరణ యన్నను ఇండియా పునరుద్ధరణ యన్నను ఒక్కటే యని నా యభిప్రాయము. ఇతర సంఘముల హాని జేయ హిందువులు లేలపెట్టరాదు. హిందువులకు ప్రత్యేకసంఘటన ముండవలెను. వారంతట వారు బలమును సంఘగా నేర్పజే వనో యితరసంఘము లన్నియు వారిసహాయమునకై యెదురు చూచుచుండును. నేడ విబల హి న ము గ నుండుటచే యితరులకు గురియగుచున్నది.

“బర్మింగ్ హెడ్ గారి యుపన్యాసము, యిదివరకు తి య్యని మాటలే మోసపోవుచుండువారికిగల మోహము పో గొట్టును. ఇతరవిషయములలో నెంతసంతృప్తికరముగ లేకున్న ను యీఉపన్యాస మీవిషయమునందు మనకు మేలే యొనర్చి నది. ఆంగ్లేయులకు వారిపనియేదో వారికిచెలియుననియు, వారి చిత్తమువచ్చినట్లే దానినిర్వర్తించుకొనెరనియు నేను సర్వదా మనవారికి తెలుపుచుండును. మనము వికమత్సముగనుండి వారి ఖడ్గపాలనకు తావొసంగకుండినగాని మనకేమియు వారివద్దనుండి లాభముచేకూరదు.”

ఇండియా, ఈజిప్టుచీనాదేశములలో విద్యార్థులు రాజకీ యములందు పాల్గొనుటనుగూర్చి బర్మింగ్ హెడ్ ప్రభుత్వగారు చెప్పిన అభిప్రాయములను లాలాజీగారు ఖండించిరి. బర్మింగ్ హెడ్ గారు బోహదేశచరిత్రను మరచిరి. స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు విద్యార్థులు పాల్గొనని దేశమేమిది? ఇండియా లో విద్యార్థులు జాతీయోద్యమములకు దూరముగనేయున్నారు. విశ్వవిద్యాలయనిబంధనలు వారికవకాశముబట్టులేదు. ఇతరదేశము లెందైన యిట్టి విశ్వవిద్యాలయనిబంధనలు సహించబడునా? చీనాకు నామకస్వాతంత్ర్యము గలదు. అందుచే విద్యార్థులను వారింపజాలదు.

జాతీయోద్యమములను స్థాపించుటచే నాయకులు హిందువుల భావిసౌకర్యములను పడగొట్టెరనువాదమును లాలాజీగారు ఖండించిరి. స్వాతంత్ర్యముకొరకు జాతీయోద్యమమును నాయకు లాగా నడపించినందులకు హిందువులు ఘనతగాంచెరనియే నాయ భిప్రాయము. బ్రిటిషువారి స్వభావముగూర్చి అపోహల చెందకు డు. ఎంతభక్తిజూపినను, పోషిడినను, బెడరించినను వారివద్ద ప్రయోజనములేదు. వారిపని వారివ్యయవచ్చినట్లుగా నెరనేర్చు కొందురు. జాతీయోద్యమ వివిధమతముల వికృతరేఖ నేవారలొంగురు. కావున అట్టిది సాధించుమిత్తమ హిందువులు పునర్నిర్మాణము గావించుకొని నిజమగు మనుష్యులనిపించుకొందురు. గాక యని లాలాజీగారు చెప్పిరి.

అంతర్వాహిని స్థలనిర్ణయము

ఒక కర్రపుల్లను సాధనముగా గొనుట

భూమిపైనుండియే యొక్కొట్టలేనివైన నీరునమ్మనో కనిపెట్టగలకత్తి కొండరికిమాత్రమే గలదు. ఒకకర్రపుల్ల సహాయమున నీరు కనిపెట్టుటనుగూర్చి రోలెండు బర్లెసుగారు 'కారనుహి'లు మాగజై నునో, యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మానెను ఒకకర్రతో రాయిపైకొట్టి నీరుతీసి ముప్పైమందికి పంచివట్టు బైబులులో కర్రగలదు. ఆదేశములో నీరు కనిపెట్టగలదును ప్రతివారికి కొద్దిగనో గొప్పగనో గలదు. అప్పుటివా రెవ్వరును (హరబుదేశీయులు) నీరు అచోక కనిపెట్టువాని సంప్రదించనిది నూయి త్రవ్వరు.

కాని ఆకర్రపుల్లలోనే ఆరొములేదు. కొందరు 'హెబు' అను అడవికర్రతోనే కనుగొనగలరు. మరికొందరు వేరొకకర్రను సాధనముగా కొందురు. కొందరు కర్రలేకుండగ చేతితోనే కనుగొనగలరు. నుయ్యి త్రవ్వించుటకై నేను అంతర్వాహిని యుండుస్థలము కనుగొనమని కోరగా ఒక రోడ్డుపనివాడు, ఏమియు లేకుండునగా నేక కనిపెట్టెను. స్థలము పరిశోధించుటకు పూర్వము ఒక ఖుడియనిలచి ధ్యానముజేసి నిలబడి తన చేతులను నిదగిర త్రిప్పెను. అట్లు త్రిప్పుగా వ్రేలికొనలకు రక్తముసాటి యెర్రపడెను. ఆరేతులను యీతగానినలె కనుపును కొంటినిగానూపొయి నీరు స్పష్టగలగనే అప్పుడు 'హెబు' కర్ర నుపయోగించెను. అక్కడ 6 అడుగులు త్రవ్వగా పొలమంతయు నిండునట్లు నీరువచ్చెను.

నామిత్రుడగు యింట్ల పనివాడొకడు యావిషయమున కొన్నిచిత్రమైన కార్యములొనర్చెను. జ్యోతిషముకి వై (F) అకారముగల కర్రతీసెను. దాని దివరలు 9 అంగుళములు పొడవుగనున్నవి. తన అరచేతులు పైకుంచి ఆకర్ర రెండుకొనలు రెండుచేతుల బట్టుకొని వ్రేల్చుచునుచి మూసెను. అంతచేతులు చూచి బిరియబట్టుకొని కొండవారగ నడచెను. ఒకచోట నాకర్ర అతనివంకకు నంగకొచ్చెను. అతను గట్టిగ పట్టుకొని యుండగనే పైనున్న మానవకొన మట్టు తిరిగి క్రిందికి వంగెను. ఇకరెండడుగులు నడచువరకి యధాప్రకారము నిలచెను. అడుగున నీరుపారుచున్న ప్రదేశము చేరగనే ఆకర్ర యేల వంగవలెను.

నేను అనుమరించి నాల్గేహీతుడు నాకనుపడకుండ తన వ్రేళ్లతోనే కర్రనునంచెనని భావించితిని. కాని ఆనాన ఆకర్ర నాచేతనే యుంచెను. నేను మొదట నడచునగా ఏమియు జరగలేదు. కాని వ్రేల్చుచునుచి సరిగా అతను పట్టుకొని న విధముగనే చేతులు చూచి నడచు సరికి నావ్రేళ్లతో కర్రను వంచుచు నున్నాను, వంచు సాధ్యము కాని యవస్థలో నుంటిని. అందుచే అనుమాన పడుటకు కారణములేకుండెను. తిరిగి అచ్చటికివచ్చుసరికి కర్ర నాచేతులోనే తిరుగసాగెను. నా అరచేయినిగొలుకుమండెను. (seraping) మంచి విప్రులుచువారి కర్రను ధరించినచో నూదంటు రాయి ఉత్తర దిక్కును చూపినట్లే నీటిని చూపునని నాకప్పుడు తెలిసెను. నామిత్రుడొకకొనయు, నేను వేరొక కొనయు పట్టినచునగా 30 అడుగులూతున నీరున్నపుడు యీకర్ర యిట్లు వంగెను. క్రింపకుండియేదో శక్తిదానిని లాగుచున్నట్లుదొంగు.

తొలి 3 నేను ఒక్కొక్క యత్నించిమాడగ ఫలించలేదు. కాని నాకొకనాడు నేను స్వయముగ యత్నించవలసి తిని. భూమిలో నీరు ప్రసరించునపుడు, ఒక విధమగు విద్యుచ్ఛక్తి బయలు వెడలి మన ద్వారా అకర్ర నాకర్చించును. ఆ ఆకర్షణ శక్తి అంతరిద్వారా కలుగదు. కొందరు దుర్బల పృథ్వీదయలలో (sensitior) యెక్కువగానుండును. నేను ఒంటరిగ కర్రబట్టి జడబునపుడేమియు మార్పుగలగలేదు. నామిత్రుడు ప్రక్కనుండి నా చేతులను ముట్టి లవ్వ బట్టుకొని వెంటనడచెను. వెంటనే గొప్పనూర్పుగలిగెను. మేము నడచునది కొండ ప్రక్క బయలు. నీటిగట్టును 30 అడుగులు ఎత్తుగనున్నది. అక్కడ నాల్గోనాటి ప్రసరించు నీరు నాంతో లోతగ లేచుండును, చేతిలో కర్ర చాల సాగులు కడలు చుండెను. పోతలమునకు వచ్చువరకి కొంత విభ్రాంతి కలిగెను. తీరములో నడుచులన్నియు ఒకటైవట్టుండెను. నీటిపై నుండు నంతలేపు విద్యుచ్ఛక్తి శక్తిముద్వారా కర్ర నాకర్చించుటచే కాబోలును విద్యుబట్టియుండెను. నామిత్రుడు యెక్కువసారు తీపరిశోధన జేయునపుడు నడునా దంతయు విక్రాంతిగనుండునట.

మరునాడు నేనొక్కడనే బోయి చూచితిని. నామిత్రుని కత్తి నాకు పలికినది. నాచేతిలోనున్న కర్ర 6 అంగుళపు గు నేను గట్టిగా పట్టుకొనిగా పరిగిపోయినది. నేను చూచిన స్థలముపై నడచితిని. కొండవారము నడచుసరికి ఒక కొండ

ఒడ్డున కర్ర ఒక్క సారిగ క్రిందికి తిరిగి రెండుకొనలు జాయింటునగ్గర హఠాత్తుగ విరిగినది. ఆస్థలము దిగువను జూచునరికి ఒక రాయిక్రిందనుండి నీటిబలపారుచు నదిలో కర్రబోవుచున్నది. విరిగిన రెండు కొనలు చగ్గరచేర్చి పట్టుకొనగా మరల నా చేతు లా కత్తి క్రిందిని రోధింప జాలకపోయినవి. ఈశక్తిని నేను ఒకగంటవరకు కనుగొన గలిగితిని. నాసోదరిగూడ యిట్లు కర్రపట్టి యత్నించగా అట్టిశక్తిని కనిపెట్టెను. కాని పదినిమిషములలో నది అంతరించెను.

నీరు కనిపెట్టు కర్రనుములు ఆకర్షకరముగ నున్నవి. అప్పుడాకర్ర తెలియకుండునగా హఠాత్తుగా క్రిందకు నంగును. ఒకప్పుడు ముందునుండి, ఒకప్పుడు వెనుకనుండి వంగును. ఒకచోట వంగి తిరిగి లేచునపుడు మట్టుతిరుగును. ఒకస్థలమునందే రెండవసారి నడచినచో తొలిసారి యేరితిగ నంగినచో అట్లేవంగును. నామిత్రుడొక కర్ర, నేనొకకర్రబట్టి నడచిన రెండు ఒక్కమాదిరిగనే వంగును. కావున యీకర్రవంచు ఆకర్షణశక్తి, నీటి ప్రవాహవేగము లోకు సంపూర్ణముబట్టి యుండునని యూహించును.

ఈశక్తిని నాకన్ననిపుణులగు శాస్త్రజ్ఞులు పరిశోధించి పూర్వమునుండి వినిత్రుగ పరిగణింపబడు దీనికి శాస్త్రయుక్తమున కారణముల గనిపెట్టెదరుగాక.

తిరుత్తని

(పుక్కియపితేబడి)

హిందూదేవాదాయముల బోధనవారి తణిఖ్

జూలై, 1:—శ్రీకార్యేణగరం జమిందారి బ్రహ్మీకి లోబడియుండు, కార్యేణగరం, నారాయణగరం, కరింజేట్టి, హేలింగపురము, వేపనంబుపాళెయం మున్నగు ప్రదేశములలోని దేవాలయములను జూచి పాలసరి ఆదాయము వగైరాలను పరిశీలించి, హిందూదేవాదాయములబోధ అసిస్టంటు యిన్స్పెక్టరువారగు యం. పార్థసారధి నాయుడుగారు మొన్న సాయంత్రం నీయూరికి వచ్చిరి. శ్రీసబ్రహ్మ్యస్వామి దేవాలయమున, శ్రీఆర్యముగస్వామి దేవాలయమున, శ్రీ విజయరాఘవ స్వామిదేవాలయమున తనిఖీచేసి, ఆదాయవ్యయములను డెబ్బగల లెక్కలను పరిశోధించి వారికి గావలసిన లెక్కలు వగైరాలను వ్రాయించుకొని చిత్తూరునకు బయనమైపోయిరి.

మెడపిసికి చంపుట

నగరి రైలుస్టేషను కనతిమారముననుండు బీరకుప్పము అను గ్రామములోని పల్లెకాపులు కొందరు గత శుక్రవారము నాడు నగరిసంతకబోయి నాడుసాయంత్రము తిరిగి తమగ్రామమునకు వచ్చుచు, వారిలోని యొకరికి మరియొకడు ఐదు అజ్జాలు కొన్నాల్లకు ముంపు బాకీపడియుండినందున, ఆ మొత్తమిచ్చి యడుగుబుతోడను, నాయరువు రొకరికొకరు మాటలు పెంచుకొని, వెంటనే గద్దలబాటకుదీసి అప్పిచ్చినవాడు అప్పుదీసి కొనినవానిని బలముగాపొడి మెడనుపిరికి త్రిప్పిసికి చంపివైచెనట. పోలీసువారి కాసంగతి వెంటనే తెలిసి పోలీసుని నిర్బంధించిరి. చనిపోయినవానిశవమును డాక్టరుగారు పరీక్షించిచూచి "బలవంతుడు కా మెడపిసికి త్రిప్పి మెడపూసలుపిరిచి చంపబడినది" యని సర్టిఫికేట్టు నిచ్చిరి. పాంతకురి రిమాండునం దుంచి పోలీసువారు కేసువిషయమై యింకను ఆగూకీ దీయుచున్నారు. యూనియన్ బోర్డు ఎలెక్షను-ఇంజక్షన్ పిటిషను

కొన్నాల్లకేతము యాయూరి యూనియన్ బోర్డుసభ్యులచంద్రాగ్రామముచే, సభ్యులపిన్నికలు, సభ్యుల సామినే వసులు జరిగి బోర్డునకు అర్జీలు పిన్నికగూడా జరిగియుండెను. సభ్యుల పిన్నికలో "ఆరవవార్షికు, ప్రభుత్వము బోర్డునకు అర్జీలులుగా యెన్నుకొనబడియుండు. శ్రీయుతులు బి. అక్కయ్య నాయుడుగారును, ఈయూరి చుననబుగారగు శ్రీయుతులు శింగాణి దొరస్వామిబ్బడిగారగు పోటీ చేసియుండిరి. అక్కయ్య నాయుడుగారికి డివిడెండ్లకు ఓటరులబాబితాయందు పాత బాటగా నున్నదను కారణమున గొని ఆవస్థకు ఎన్నిక చెల్లు గూడుననియు, ఇంజక్షన్ బోర్డు యిప్పింపగోరును శోలింగపురిం డిగ్గెను || వాక్లోబ్బడి దొరస్వామిబ్బడిగారు నావాను తెచ్చినందువై, బోర్డువారు ఆక్షేపము గచునచి ఆరవ వార్షికును వాక్త్రము పిన్నికం జరగనీయక ఇంజక్షన్ బోర్డు యిప్పించి నందున మిగతా యూనియన్ వాగులకు ఎన్నికలు జరిగినందువై, శ్రీఅక్కయ్య నాయుడుగారు విరవవార్షికుగూడ పోటీచేసి యుండినందున, అందమయు నాక్షేప ము లేకపోవుటచే వారు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడుటగాక, యధికసంఖ్యాకులగు సభ్యులచే బోర్డునకు అర్జీలులుగాగూడ యెన్నుకొనబడిరి. తదుపరి కేసు బాకీలోనేయుండి శ్రీదొరస్వామిబ్బడిగారు 6 వ వార్షికున తానే సభ్యుడ నగుననియు, అక్కయ్య నాయుడుగారికి 5 వ వార్షికు సభ్యత్వము గ్రహపడుటచే, తన కెనరు పోటీ లేనందునతనకు సభ్యత్వపుహక్కుగలదనియు వాదించుచుండిరి గాని మొన్నగు

'కాంగ్రెసుసభ్యత్వ నియమము'

మెహతా పటేలు గార్ల యభిప్రాయములు

అహమ్మదాబాదు, జూలై 5:—అహమ్మదాబాదులో నిన్నరాత్రి బహిరంగసభలో నువన్యసించుచు తాను నూలు చందా కభ్యంతరముచెప్పటచే ఖద్దరు, నభివృద్ధిచేయ నక్కఱు లేదనిగారు ఖద్దరుచలనినచే యల్రెవలమిచ తయారగుబట్టు భారతదేశమునకు చాలను. దానికి తోడుగా ఖద్దరుండవలసినది. మిలేవాదులు, స్వల్పత్రులుగూడ జాతీయవహసభలో చేరునట్లు విలుచేయుటే తనయుద్దేశ్యము. జాతీయవహసభలో వివిధశాఖలు వివిధనాయకుల హ సమలందుండి పని జరుగవలయును. ఎట్లనగా ఖద్దరు వహత్తుని యధికారమందు, శాసన సభలశాఖ.పండిత మోతీలాలు నైఋత్యగారి యాధీనమునను, జమ్నూదాసు మెహతాగారికింగ విదేశీప్రచారము, కార్మిక సంఘము యక్. యమ్. జోషిగారికింగ యిట్లే వివిధశాఖలను నడుపవలెనలయును. ఈవివిధశాఖలను సమన్వయించుట కొక కేంద్ర సంస్థయుండవలయును. అన్నిసంఘములును స్నేహ భావముతో కాంగ్రెసునందు పనిచేయవలయును. అధికసంఖ్యాకులచే నామోదింపబడు కార్యక్రమునుగూడ తయారు చేయవలయును. వచ్చే యెన్నికలు, పాలనా వ్యయ మంగీకరింపకుండుట, పన్నుల నీయకుండుటయను రెండు యంత్రములు ఏనుయినను కాంగ్రెసువారే పూనుకొని నడుపవలయునని తన యుద్దేశ్యము. శాసనసభలో వార్షికవ్యయము నంగీకరింపకుండుట, బయట పన్నుల నీయకుండు ధీతికి ప్రజలను దెచ్చుట యీ రెంటియందు పనిచేయవలయును. ప్రజోపయోగముగ నుండునటుల శాసనసభ నుపయోగించు యాలోచనలు వచ్చుచో వాటి నాలోచించుటకు సిద్ధముగ నుంటిని. కాని యట్టిపనిని మాత్రము మితవాదభావమునగాక యనవహాయ వాదభావముతో జేయబడును. అనవహాయవాది రాజప్రతినిధి మంత్రిమాటలనుందున్నను, సభ్యుడుగ నున్నను మితవాది వలెగాక వేరుగనే యుండును.

జమ్నూదాసు మెహతా

గారు మాట్లాడుచున్న సంఘములు కలియుట వట్లు సత్ఫలహా మత్రమే యగును. కాని కార్యరూపమున చాల్యదు. నూలు సభ్యత్వమునకు పూర్వముగూడ వివిధపత్తెక్కులు లేదు. మితవాదుల సహాయయోగము, బహిష్కారము, శాసనధిక్కారము పన్నుల నీయకపోవుట మొదలగువి మానవలయునని కోరిరి. అలసులై యెట్టిపనిని చేయవచ్చు పుడే యొకమత్త్యముకుదురును. కావున నాదాయపు పన్ను మామటతో నిష్కర్షగ ప్రత్యేక్ష మగు కార్యరంగమున దిగవలయును. (ఆ.ప్రె.)

జరిగిన నాయుదాలో కారణమేమోగాని, దొరస్వామి రెడ్డిగారు తమకేసును వాపసుదీసికొనుటచే మరల 6 వ వార్షికునకు సభ్యత్వమునకై ఎన్నికలు జరుగుననియు, యూరిలోని పెక్కురు పోటీజేయుదురనియు తెలియుచున్నది.

నీటి గొట్టములు

ఈయూరియందు నీటిసరికి చాలాతక్కునగా నున్నందున, నీటిగొట్టములు (కొలాయిలు) బెట్టి సగ్గసాధారణముగా జలవసతి ప్రజాణికి యాత్రకులకు గౌరవ సుద్దేశించి మా యూరి యూనియన్ బోర్డువారు తమత్రంద దీసికొనుచుండుటచే త్వరగ నీయూరికి నీటికరవు దీరుననునాశీ గలుగుచున్నది. గత రెండు మాడు రోజులనుండియు ముదగాను శానిటరీ యింజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటునుండి ఓవర్సీయరుగా రొక రీయూరికివచ్చి యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులు వారితో గలసి గామమంతయు జాట్టిచూచుటయేగాక, యల్రెముతో నీరు యధేచ్ఛగా తోడుటట్లు పీలప ఆకోగ్యకరమగు శ్రమించినీటి యూబప్రదేశముల కై మట్టు తిరిగి చూచుచున్నారు. త్వరగా, చెన్న పురమునుండి శానిటరీ యింజనీయరు మున్ననవారువచ్చి నీటిపరిశోధనలు బ్రారంభించెదరనియు తెలియుచున్నది.

గవర్నరుగారి రాక

జూలై 15-న తాళిగు వారసు గవర్నరుగారు చిత్తూరుకు విరయముచేసి పుంగనూరు, ముగవనూ, గంగ్రెగులను సందర్శించి బెట్టు ఏర్పాటులు జరిగియుండుటచే, అధికారులను అసిధికారులను గలసి ఏర్పాటుజేయబడిన యాహ్వానసంఘము వాగు, చందాలు విరాళములు వగైరాలు ప్రసూచిచేసి, గవర్నరు గారికి సవర్ణభావక్రుతుకు పరివిగా యేర్పాటులను జేయుచున్నారు.

వాతావరణము

ఎండలు తీవ్రముగా కాయుటమాత్రము శించుము క్షిణది. గామాత్రము భోరన యప్పుడప్పుడు వీచుచు చెట్లు చేవలను ప్రజలను శ్రమపెట్టుచునే యున్నది. ఆకాశము పేహువృత్తమై యప్పుడప్పుడు పొడిచినుకులు రెండు పటపట పని బడుచున్న నే గాని ప్రస్తుతము సాగుకావలసిన సమయల కనుకూలముగ వర్షము కురియకుండుటచే రైతాంగము నిరుత్సాహముతోనే యున్నారు.

భారతదేశపు కామనువెల్లు బిల్లు

వినిపించుచున్నారని సామన్యజాతిజూపుట బెసెంటుగారికి జయముచేయగలగాకయని యాశీర్వదించుట బొంబాయి, జూలై 4—మార్వాడీ విద్యాలయముం

ప్రభుమనున సరోజినీనాయుడు మాట్లాడుచు భరత దేశమున కత్యంతోత్సాహము నొనర్చునట్టియు తనకు ప్రత్యేకముగ విద్యా, సంఘసంస్కారకార్యములందు తోడునీడగ నుండునట్టియు, డా॥ ఆవిబెసెంటుగారికన్న విశ్వాసనీయముగ రాయబారి భారతమునకు మఱియొక రుండబోరసెను. బెసెంటు భారతాభ్యుదయమునకు పలువురు నిందించినను హర్షించినను గూడ నెట్టి విసుపును లేక తోడ్పడెను. ఆలస్యముగ కొలది భారతమునకు స్వరోజ్యార్హత వెనుక బడుచునే యుండును. ప్రస్తుతము బెసెంటుగారి బిల్లునకు యావద్భారతము యొక్క యభిప్రాయము జేయూతగ నున్నదనిన్ని జాపవలయుననెను.

పోధను జోసెపుగారు మాట్లాడుచు బెసెంటుగారి బిల్లు హితదేశమునకు సరిగ కావలసినదో నిరూపింప లేదను యీ డ్రైవణకు సమాధానవనియు నాంగ్లేయులు దీనిని నిరాకరించుచో భారతదేశవాసుల యధాస్థితి బోధపడుననియుఁ దెలిసిరి.

మార్వాడీసంఘము తరపున కైటారుగారు బిల్లును బలపఱచిరి.

జయకరుగారు మాట్లాడుచు బిల్లు భరతదేశముం గీకరించుటకు వీలుగానుండు కనీసపు హక్కులను దేలియపఱచెననిరి. ఈ నడుమ బర్మి-హెడ్డు ప్రభువు గావించు ప్రసంగములు బిల్లునకు చేయవలసినంత సహాయమును చేయవలయునని యే నిరూపించుచున్నది.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

మాట్లాడుచు బెసెంటుగారు వెంటనే జయమున కాశించక, యాంగ్ల ప్రభుత్వముయొక్క సహకారములం దనుమానముఁ జూపుచు మాట్లాడుట ప్రభుమనున మొన్న మదరాసు లో నిచ్చిన యుపన్యాసముందేయనిరి. కొద్ది మందలింపుల కాంగ్ల దేశములాంగదనియు, యావద్భారతము నొక్క పై, తమ కోరికల నాంగ్లదేశము నిరాకరించుటకు భయపడునంత శక్తిని సంపాదించవలయుననియు బెసెంటుగారి వల్లనండి మొన్నటి యుపన్యాసముననే ప్రభుమనున వింటిని. అట్టి సత్యతి ప్రాప్తియ లో ప ల నొ క టి రెం డ ప జ య ము ల నెదుర్కొనవలయును. కావున ప్రస్తుతము జయముచేకర నప్పటికి చేలయై మఱల నీదేశమునకువచ్చి నిటూర్పు విడుచనట్టి యామె బెసెంటుగారు కానేరరు. నిరాకరించుటకు వీలులేని స్థితికి భరతదేశము వచ్చినపుడే బెసెంటుగారు, తమబిల్లు ఆంగ్లదేశమునకు గొంపోవుచుండిరి. బిల్లు సర్వవిధముల సరిగ నేయున్నది. ఇతరవిధములగు విమర్శన లెన్నిజేసిన నొక్క-విషయమున మాత్రము బిల్లు చాల మన్నింపఁ దగియున్నది. భారతజాతీయ తయందు విశ్వాసముగల వారియొకలను సంపూర్ణముగ సంతోషపఱచుచున్నది. ప్రస్తుతము జాతివైషమ్యములు లేవని బెసెంటు గారు గూడ నిరాకరించరు. కాని వాటికి ప్రత్యేకముగ కాసన ములుంచి యది సమంజసమని గామె యొప్పుకొనదు. ఇదియే యభిలభారతము గొనియాడుటకు గారణము.

ఎమిలీబిల్లును దొరసానిగారు మాట్లాడుచు బిల్లు భరతదేశ జల కోర్కెను వెల్లడించుచున్నది. ఇది యంగీకరింపఁబడక పోయినను, భరతదేశజల మఱితరయ్యుత్సాహముతో తమ యాశయ ముకొఱకు పనిచేయుటకు తోడ్పడును. అధికారు లెట్లున్న నాంగ్లదేశములోని సామాన్యప్రజలుమాత్రము భరతదేశజలపట్ల సానుభూతిగల వారుగ నేయున్నారు. బహుశక్తువుకన్న యంతరంగ శక్తువులననే భారతమున కెక్కుడపాయ మున్నదని నుడివిరి.

డా॥ బెసెంటుగారు సమాధానమిచ్చుచు తాను సంరంభ ప్రారంభమొనర్చితి ననియు, ప్రభుమనే జయము నందగలనని యూహించుటలేదనియు, నట్టి యపజయమునే కార్యోత్సాహముకంటె కనుక బాటు ను గ ల గ ద ని యు బిల్లుయొక్క ఘనత యే మన గా భారత శృంగులవిచ్చేదే నూచకమనియు న్యామప్రసాదముకొఱకు వాదించుదనములు గడచినవనియు, తనహక్కును సక్రమముగ కోరుచున్నదనియు, నెన్ని సార్లులోడినను సంరంభము సాగింతుననియు నుడివెను.

నేటితపాల యోడయగు కైజరీ హిందులో డా॥ ఆవిబెసెంటుగారు బయలుదేరిరి. ఆ హిందులో యెమిలీ బిల్లును దొరసాని, సర్ లీనా, సర్ రస్సెలు దొరసాని, పిట్కీట్లీ దొరసాని, కర్నలు బాబ్స్లను గాగ్లకలరు,

కామనువెల్లుబిల్లులో చాలమంది నాయకు లేల సంతకములు చేయలేదు

చాలమంది నాయకులేల సంతకము చేయలేదని ప్రశ్నింపగా బెసెంటుగారు యావెనింగు మ్యాగుపత్రికాపత్రినిధి కిట్లనిరి. “కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసుగారు తనయెడ చాల స్నేహభావముతోనే యుండెను. కాని యతడు స్వతంత్రుడుగాడు. వీలన మహాత్మునితో నాతడు చాలనఱకు లీనవైపోయెను. బిల్లును కాంగ్రెసుచే నంగీకరింపజేయుట కొంచెము కష్టముగ కనుపించెను. తాను స్వతంత్రుడై యుండినచో దేశబంధు దాసుగారు సంతకము చేసియుండెడినారే. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాపద్ధతికి సురక్షద్రవాధ బెన్నగి రంగీకరింపలేదు. జిన్నాగారికి దేశము సంతకు నొక్కపద్ధతి కెన్నికలు జరుగుట యిష్టములేదు. వర్త (విభాగమును నియోజకవర్గ మాయనకు గావలయును. (అ. వె.)

సం॥ రా॥ శాసనసభ

లక్నో, జూలై 5:—సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ అగస్టు 19 లేదిన లక్నోలో సమావేశమగును. (అ. వె.)

కలకత్తా మేయరుపదవి

స్వరాజ్యవాదియే మేయరుగ నుండవలయును కలకత్తా, జూలై 6:— కలకత్తా మేయరుపదవి నెవరు అధిష్ఠింపవలయునో యింకను కాంగ్రెసు మునిసిపలు సంఘముచే నిశ్చయింపబడలేదు. ఈవారముందు జరుగు లెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు మునిసిపలు సంఘములయొక్క సంయుక్తసమావేశముం దీవిషయమై చర్చింపబడును. జె. యం. నేమగుప్రా హుహుద్వాది, శేక్ చంద్రబోసు మొదలగు వారి జేర్చతో సహా ఎనమండుగురుగార అభ్యర్థులపేర్లు లెంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీకి దాఖలుచేసెను. స్వరాజ్యవాదికి దప్ప మరెవ్వరును కలకత్తా మేయరుగ నుండగూడదని అభిప్రాయముగలరు. (అ. వె.)

ఎనమండుగురు ఆరెస్టు చేయబడుట

హిందూమహమ్మదీయ పోరాటమునకు ఫలితము కలకత్తా, జూలై 4:—ద్వరపురం రేవువద్ద హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటమునకు ఫలితముగ ఎనమండుగురు నిన్నును ఆరెస్టుచేయబడిరి. (అ. వె.)

కీ॥ శే॥ న్యాయమూర్తి కె. రామస్వామి అయ్యంగారు

బెంగళూరు, జూలై 5:— మైసూరు ప్రధానన్యాయస్థానముందు న్యాయమూర్తియగు కె. రంగస్వామి అయ్యంగారు అకన్యాత్తుగా స్వగృహముందు నిన్న రాత్రి చనిపోయిరి. (అ. వె.)

సొమ్ము నపహరించి ఆరెస్టుచేయబడుట

రంగూను, జూలై 5:—సొమ్ము నపహరించినందులకై బొంబాయి పోలీసువారు వెచమచున్న జోషీ మోహాకాలో హవర్లీ ఎడ్వర్డు పీథిలో సరెస్టుచేయబడెను. బొంబాయి ఖంబాలా హిల్లువద్దనున్న నాచరును తాతా అనేపర్వతవద్ద గుమాస్తాగానుండి మద్రాసు రు 4151 నపహరించి పరారయ్యెను. (అ. వె.)

ది కర్నాటిక్కు వేపరుమిల్లు

లిమి పై డ్ ప్రకటన

బెబవాడ నాన్యస్యలైన మహారాజశ్రీ రాయార్యులు సుబ్బయ్యగారిని కంపెనీకి కాన్వాసింగు ఏజంటుగా మరల నియమించినాము.

శుద్రాసు, } వి. ఆల్వారు శెట్టి, }
30-6-25. } మానేజింగ్ డైరెక్టరు.

నా భాదినము

మహారాజాను సింహాసనాధీశునిగ జేయబడుటకు

ప్రార్థనలు నల్పవలయును శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ ఉత్తరపు సిమ్లా, జూలై 4:—జూలై 9-న లేదీ నాభాదినముగ నెంచబడవలయుననియు, మహారాజాగారిని తిరిగి సింహాసన నాధీశ్యుడుగ జేయబడుటకు ఎల్లజిల్లా సంఘములందును ప్రార్థనలు నలుపవలయుననియు, శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకకమిటీ ఉత్తరపు గావించెను. (అ. వె.)

పంజాబు శాసనసభ

సిమ్లా, జూలై 5:— ఒకపక్షముక్రిందట నిర్బివేయబడిన పంజాబుశాసనసభ నేటి ఉదయముందు అసంన్వీసమావేశ గృహముందు సమావేశమయ్యెను. నెలెట్టుకమిటీచే సంస్కరింపబడిన గురుద్వారాచట్టమును విచారించుటకు సమావేశమయ్యెను. ప్రేక్షకుల గేలీలు సంపూర్ణగ నిండెను. గేలీలందు నల్లపాగాలు దరించిన షిక్కెలు ప్రాముఖ్యమువహించిరి. సభ్యులచే సభ నిండిపోయెను. రాజప్రతినిధి వీరమందు పంజాబుగవర్నరు భార్య యుండెను. (అ. వె.)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

విద్యాంగసభ - సూతనసభ్యుడు

కొచ్చి, జూలై 5:— త్రియారనందలి సెంటు భామసు కళాశాలయందలి చరిత్రాధ్యాపకుడు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ విద్యాంగసభాసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడినట్లు దెలియుచున్నది. (అ. వె.)

అజాగ్రత్తగా మోటారును నడిపినందుకు

ఒక యూరపియనుకు కఠినశిక్ష

కలకత్తా, జూలై 5:—మే 19 లేదిన డ్రఫ్తినోగోడ్డు మీద మోటారును అజాగ్రత్తగా నడిపి యిద్దరు కూలీలను చంపినందువలన మహారాలోని జెస్సపు అండు కంపెనీ తాలూకు యూరపియను యస్. డబ్ల్యూ. స్మిత్తు అనేవానిపై పోలీసువారు తెచ్చిన కేసులో నేడు ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు తీర్పుచేప్పెను. రహదారికి మూయబడియున్న రోడ్డుమీద కూలీలు నిద్రించుచుండిరి. రహదారికి మూయబడియున్నదని వ్రాయబడియున్నను లక్ష్యపెట్టక ముద్దాయి మోటారును అజాగ్రత్తగా కూలీలమీదగా నడిపి వారిమరణమునకు కారకుడయ్యెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిపై నేరస్థాపనజేసి 1 నెల కఠికశిక్షయు 500 రూపాయల జరిమానాయొను, దాని నీయకున్న పక్షమందు మరి రెండు నెలలు కఠినశిక్షయు విధించెను. జరిమానా నిచ్చినట్లుననది.

అసొమ్ము చనిపోయినవారిపై నాధారపడియున్న వారికి సమానముగా పంచిపెట్టబడును. (అ. వె.)

బొంబాయి కార్యనిర్వాహకసంఘము

బొంబాయి, జూలై 5:—బొంబాయి కార్యనిర్వాహక సంఘములో గా॥ హెచ్. యస్. లారెన్సు సర్ మారీస్ హేవాగ్గార్లకు బదులుగా జె. యల్. నియో, జె. క్రేకరగుగార్లు వత్తురని “యావనింగ్మ్యాసు” పత్రిక లెలుపుచున్నది. రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసంఘములో సర్ చునీలాలు మెహతాగారిని నియమించుట జరుగకపోవచ్చును. (అ. వె.)

బొంబాయిగవర్నరు

పెద్దకుమారునికి జబ్బుగానున్నది

బొంబాయి, జూలై 4:—బొంబాయిగవర్నరు సర్ లెస్లీబిల్లుగారి పెద్దకుమారునికి జబ్బుగానున్నదని యింగ్లాండునుండి తంఱిపార్తవచ్చెను. కాబట్టి బిల్లుగారిభార్య వచ్చే శనివారమునాడు “మాల్యా” స్టీవరులో యింగ్లాండునకు పయనమగుచున్నది. ఈమె సెప్టెంబరులో నెప్పడో తిరిగివచ్చును. (అ. వె.)

ప్రకటన

జమింగారి వేపల్లి కాపురస్థుడున్ను, నాకుమారుడున్ను అయిన మోటారి వెంకటాచలపతి రావు అనే నాసిల్లవాడు ఆల్లరిచిల్లరగా తిరుగుచున్నాడు. ఈతనుమైనరైయున్నాడు. ఈతనికి ఎవరైనా ఎట్టియుఁములుయిచ్చినా అవిచెల్ల నేరవు, అని యిందుమూలముగా ఎల్లరకు తెలియపర్చడమైనది.

మోటారు చంద్రయ్య

జమింగారివేపల్లి, గుడినాడ తాలూకా, పానుట్టుపోస్టు

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం. జూలై నెల 6-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విధము	బస్తాలు	మొదలు	వరకు
బియ్యము తీసాడివి	స 48 గలది	రు 18 0 0	15 0 0
బియ్యము	డిటా	15 8 0	17 0 0
బియ్యము	డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగిలు	రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
బియ్యము	స 20 0 0	24 0 0	

2. పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 8 0
సెనగలు	డిటా	12 0 0	12 8 0
పెసలు	డిటా	14 8 0	15 0 0
మినములు	డిటా	18 0 0	160 0
పొలములు	ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెనస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి ను 1-కి		14 0 0	25 0 0
నొండా పురంజేరు సెనగపప్పు బా 1-కి		55 0 0	60 0 0
ఇంకా ప్రదేశము		50 0 0	58 0 0
నెయ్యి నూనె గానానా 1-కి ర 136 మి.కా.నూనె		182 0 0	
ఇంకా నూనె బా 1-కి		188 0 0	184 0 0

4. చిల్ల రసస్తువులు

నూనె పువ్వు బా 1-కి		185 0 0	
కొంక పువ్వు		55 0 0	60 0 0
మి.కా.నూనె (గుంటూరు) బా 1-కి		100 0 0	110 0 0
గుంటూరు పానకట్టు నీ.పానకట్టు 1-కి		రు 50,55	
కాళిపానకట్టు			70,75
చెల్లము బా 1-కి		రు 35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి		40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టాకం బా 1-కి		32 0 0	38 0 0
చదరం		38 0 0	38 0 0
రవుండు		35 0 0	36 0 0

6. లోహములు

కాకి 100 తులంకు		71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి		21 10 0	21 12 0
కలకం 1-కి			18 7 6
కత్తిపా బా 1-కి		258 0 0	256 0 0
రాగి డిటా		285 0 0	288 0 0
అస్కాపక్కిర 225 పొ. గలది		80 8 0	80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము	20 డిగ్రీలు	64 0 0	70 0 0
తొట్టికృష్ణము	డిటా		
సింహం	డిటా		
గుర్రం	డిటా	67 0 0	68 0 0

8. దూది

బొంబాయి బూరు 1-కి		రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది		240 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
పూర్వ నెం 12½ పెట్టె 1-కి		4 12 0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
అనాపూరు నెం 12½ పెట్టె 1-కి		7 4 0	
నూ.కా.నూ. నెం 20		8 8 0	
జపాన్ నెం 20		9 8 0	
నెం 40 ఏ రేనిలు అయినను		12 0 0	
నెం 24½		10 0 0	
14½ క్విలక్ పత్తి		7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం	యా.రె	10 8 0	
నెం 22		10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్మదు		8 8 0	
నెం 14½		8 12 0	
నెం 12½ అలైన్సు		7 6 0	
నెం 12½ కోయిలుపట్టి		0 10 0	
నెం 22½ రంగుబూ		7 6 0	

వేలపు నోటీసు

రాజమండ్రి ప్రి. డి. ము. కోర్టు

1924 సం. అసలు నెం 118 దావా

బాలనాగు వీరాస్వామి వగయిరా—వాదులు

ఎదిరి

గ్రంథి బంగారాజు వగైరా—ప్రతివాదులు

మ-రా-శ్రీ, రాజమండ్రి ప్రిన్సిపల్ డిప్యూటీ మజిస్ట్రేట్ కోర్టువారి 28-4-1925 తేదీ గల ఉత్తరువు ప్రకారం వాది ప్రతివాదుల తాలూకు రాజమండ్రి గ్రామంలోని యీ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ రైస్ మిల్లు వగైరా ఆస్తియా దిగువవరకులకు లోబడి షెడ్యూలులో నుదహరించిన లాట్ల ప్రకారము కోర్టు విధింపవద్ద 1925 సం. జూలై 20-వ తేదీని నుద్యోగము 1 గంటకు ప్రారంభించి వేలము చేయబడును.

వేలపు పరతులు

- (1) 1-వ లాటుయొక్క పాటదార్లు పాటకుముందు అయిదువందల రూపాయలు ధరావతు కట్టవలెను.
- (2) 2, 3, 4 లాట్లయొక్క పాటదార్లు అదే రీతిగ లాటు ఒక్కొక్కటికి నూరు రూపాయలు ధరావతు కట్టవలెను.
- (3) ప్రతిలాటుకున్న ఎక్కువమొత్తమునకు పాడునలేదే కోర్టువారి ఉత్తరువులో బడి ఖరీదారు డగను.
- (4) ఈనంబరు దావాలోని వాది ప్రతివాదులు పాడుకోవచ్చును.
- (5) ప్రతిలాటుయొక్క ఖరీదారుడున్న పాట తన పేర కొట్టివేసిన నిమిషముననే క్రియధనములో నాల్గవంతు సొమ్ము కమిషనరుకు చెల్లింపవలెను.
- (6) 1-వ లాటుయొక్క ఖరీదారు మిగతా ముప్పాతిక క్రియ ధనమును వేలము అయిన 7-వ రోజు సాయంత్రము 5 గంటల లోపుగా చెల్లింపవలెను. 2, 3, 4 లాట్లయొక్క ఖరీదారులు మిగతా ముప్పాతిక క్రియ ధనమును వేలము అయిన 8-వ రోజు సాయంత్రము 5 గంటల లోపుగా చెల్లింపవలెను.
- (7) ఏ ఖరీదారుడైన నాల్గవంతుసొమ్ము చెల్లింపవలసిన టైముకు చెల్లింపనయెడల ధరావతు తిరిగి యివ్వబడెను. నగదు లాటు తిరిగి వేలము చేయబడి అందువల్లవచ్చే వడ్డముకూడా అతనివల్ల రాబట్టుకోబడును.
- (8) ఏ బరీదారైన నాల్గవంతుసొమ్ము చెల్లించి మిగతా ముప్పాతికసొమ్ము నిర్ణయింపబడిన టైముకు చెల్లించని యెడల అతని ధరావతు తిరిగి యివ్వబడవలెను కాక తిరిగి వేలము చేయబడవలసిన కలిగే వడ్డము అతడు కట్టిన నాల్గవంతు సొమ్ము లోనుండి మినహాయించబడును. ఒకవేళ వడ్డముకు నాల్గవంతు సొమ్ము చాలనియెడల ఆలోటుసొమ్ముకూడా అతనివల్ల రాబట్టుకోబడును.

(9) లాటులను కొన్నవారు వేలపు ఆస్తి ముందుగా తనిఖీ చేసుకొనవలెను. వేలపు ఆస్తి షెడ్యూలులో సరిగా వివరింపబడలేదని గాని, తప్పుగా వివరింపబడినదని గాని, లేక కొన్ని షరతులు తెలుపబడలేదని గాని ఏ ఖరీదారుడున్న ఆ షెడ్యూలు చేయుటకు వీలుపడదు.

(10) ప్రస్తుతం ఈనంబరు ప్రతివాదులు 1, 2, 3 లాట్లు 5-8-1925 తేదీ ఆఖరువరకు కవులుకు పాడుకొని విలువ నడుపుకుంటున్నారు. సదకు కవులుకు లోబడి 1, 2, 3 లాట్లు వేలముచేయబడును.

షెడ్యూలు

లాటునంబరు వివరం

1వ లాటు పూర్తిగానున్న రైస్ మిల్లు- ఇంగ్లండు రోల్స్ కంపెనీ 30 హార్సపవరు స్టీముఎంజిను-రోజు 1 కి 500 బస్తాలు తయారుచేయగలదు-152 పానులు ప్రెస్సురు పెన్సక్ బోయిలగు- 5 టాంకులు- 5 కుండీలు- సుమారు ఒక యక రం కళ్లం- 6 వల్లరు- 5 హుల్లరు- 2 కోనులు- 9 ఎనిపేల్లరు. వగయిరా సుమారు 1200 బస్తాలు పట్టే 6 గొడౌనులు. వానిని చేరివున్న ఒక షెడ్డు- ఒక ఆఫీసురూము- ఒక స్టోరురూము- ఒక తేతుయొక్క షెడ్డు- ఒక బోయిలరు షెడ్డు.

రిసూర్సు

రైస్ మిల్లు, గొడౌనులు, షెడ్డు, వున్న స్తలం మిల్లు యజమానులుది కాదు. స్తలం మరీయొకరిది. స్తలం వేలపు ఆస్తిగానిది కాదు. రైస్ మిల్లు యజమానులు స్తలం మరొకరి వద్ద యిరువై ఏండ్లపులకు సం. 1 కి రు 280 లు అద్దెకు తీసుకున్నారు సదకుపులు 1926 సం. రం నవంబరులో ఆఖరును.

2వ లాటు ఒక యక స్ట్రా పెన్సక్ బోయిలరు 120

పానులు ప్రెస్సురు- డయామిటరు 6½ అడుగులు- పొడవు 24 అడుగులు.

3వ లాటు ఒక టర్నింగులేతు. 16 అడుగులు పొడవు

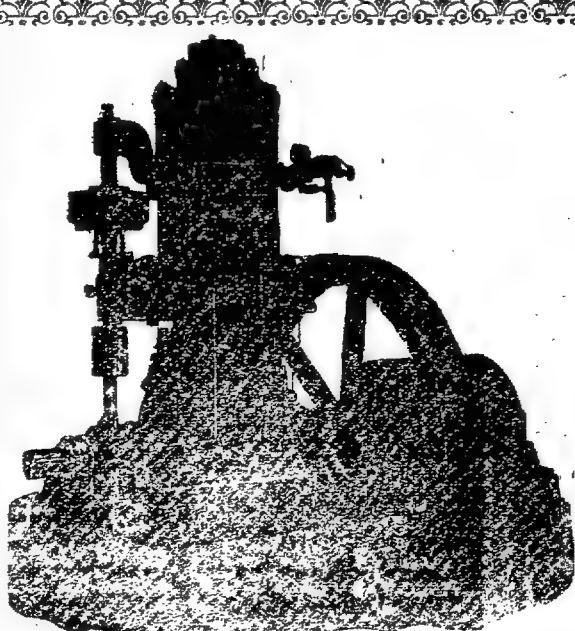
4వ లాటు ఒక యక స్ట్రా ఒక సిండింగు ఎంజిను. లం.

డక్ అలెగ్జాండరు యంగ్ కంపెనీది. 25 హార్సపవరు. 10 అడుగుల స్ట్రోకు- స్ట్రోకు 36 అంగుళాలు- సిండింగు 15 అంగుళాల బోరు.

నోటు

కోనడలమ కొన్నవారు వేలముకుముందు వారములో ఏరోజునైన 10 గంట లగా యిరువై గంటలవరకు రైస్ మిల్లు చూడవచ్చును.

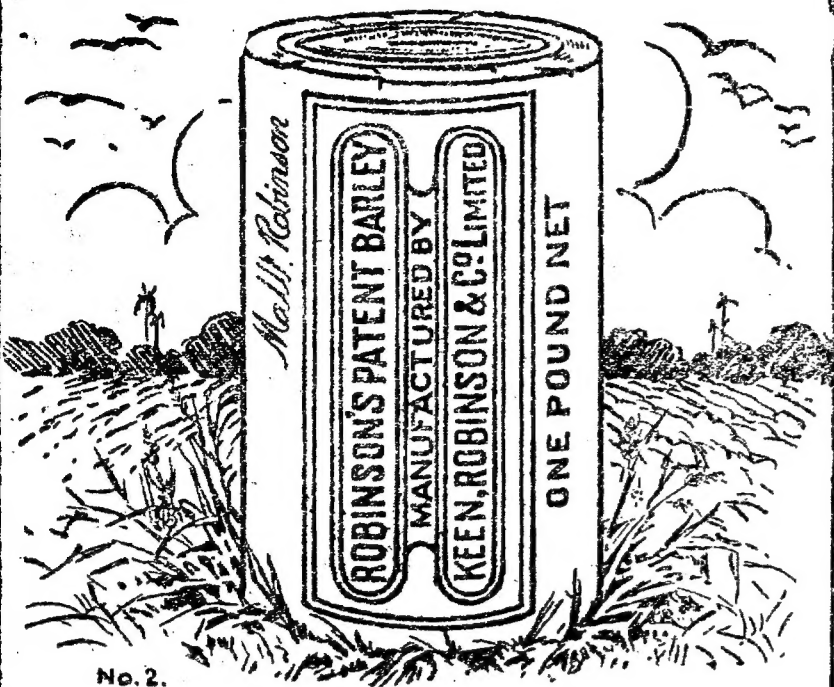
రాజమండ్రి } బి. నారాయణమూర్తి
4-7-1925 } వక్సీలు, కమిషనరు

Sole Agents:— V. RAMAKRISHNA & Co.,
1259 Angappa Naick Street, Post Box No 169 M. D. A.

ది "టక్సు హామ్" గ్రూడు ఆయిత్ ఎంజిను నులు 7½ బి. హెచ్. పి. మొదలు 240 బి. హెచ్. పి. వరకు తయారు చేయబడును. మిక్సిల్ సామాన్యమైన నూదిరిది. పని చేయుటకూడ సులభము. చతురత లేనివారుకూడ దీనిని సులభముగా గ్రహించి నిర్వహించుటకు వీలు గలదు. ఎంజినులలో చిక్కిన ఖాతాములు లేవు. ఇన్స్టాగములను పూర్తిగాను సులభముగాను పరిశీలింపవలసి వీలుగలదు. ఈఎంజినులు ట్రైబియన్ ధర్మా నావలకు సరఫరా చేయబడినవి. 1928 రైయోడి జనెరోలో జరిగిన ప్రపంచ ప్రదర్శనమునందు ఈ ఎంజినుకు "గ్రాండ్ ప్రెస్టు" అను గొప్ప బహుమతి నియ్యబడినది. 7½ బి. హెచ్. పి. ఎంజినులు స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నవి. ధరకు, ఇతర వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్ల

No. 2.

మిక్చిలీ బాగ్ క్రాఫ్ట్ బాక్స్ మిక్చిలీ బాగ్ క్రాఫ్ట్ బాక్స్ మిక్చిలీ బాగ్ క్రాఫ్ట్ బాక్స్ మిక్చిలీ బాగ్ క్రాఫ్ట్ బాక్స్ మిక్చిలీ బాగ్ క్రాఫ్ట్ బాక్స్

రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్ల

మానవజాతికి నిజముగా శ్రేష్ఠమైన విశ్రాంతిదాని లేదని, విశ్రాంతిని విడువక రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లతో కలుపుచేయబడిన గింజి జివి లేక అల్పాహారమును తీసుకొనుచుండిన వారికి మంచియు కలుగుటయే గాక తప్పక విషయ పాలు భారముగా యిక్కులుగడుగు.

ఇతర యే అహారమును తీర్చింపుకొనుటకు కఠినమైన వ్యాధిగ్రస్తులకు దుప్పలకు రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లతో కలుపు చేయబడిన గంజిగాని లేక అల్పాహారముగాని శ్రేష్ఠమైన అహారము.

జ్వరముచే బాధపడుచున్న పిల్లవాడు రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లతో చేయబడిన గంజిని పుచ్చుకొనిన అది గంజిమనకు, కడుపుకు చల్లవనుచున్నట్లు వారికి తెలియదు. మాత్ర పరబంధమైన వ్యాధులు లేక పేద సంబంధమైన వ్యాధులు గలవారికి రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లతో రయ్యబడిన గంజి కంటే శ్రేష్ఠమైన అహార మెక్కులుగడుగు.

మేని కాలమువారు ముంబైకి, కొంచము విమర్శనను చేర్చి తీసుకొనుటకు తగినది. అయితే అది రాబిన్సన్స్ "పేటెంట్" బార్లగా నీ యుండవలెను. పలుమారు పీచునున్న ముత్యో కలక బడి, మురియముగానున్న పెరక బార్లకి కాదుటను మానుడు.

వరప్రసాదము

వింహివము, వరముల వింహివము

రక్త హామి

Deschiens' syrup

మొదలగు వారి.

వీరపుడు ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణను, 30,000 వైద్యులు నిర్దేశించుచున్నది. దీనిని, పారిష్ అపె మాక్కును, గమనించుము ఎక్కడను చిక్కును
Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadwa, Madras.

ఎల్లరకును ఉపయోగకరమగు

మాడరన్ రెగులేటరు అను గడియారము?

యా గడియారములు జర్మనీదేశమునుండి తేప్పించబడి అతి సుందరమైన వాల్ నట్ కేసు అను అందమైనమానతో చెయ్యబడి, కాలమునకు సరియైనగంటను చూపును. యాలాటిగడియారములు, అనేకులు ఉపయోగించి, యోగ్యతాపత్రములను యిచ్చియున్నారు. ప్రతియింట యుండును. కచ్చే రిలలోను యుంచుట అవశ్యము.

విలాసము:—

కష్టము వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె 265 మద్రాసు.

AMRUTANJANI

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

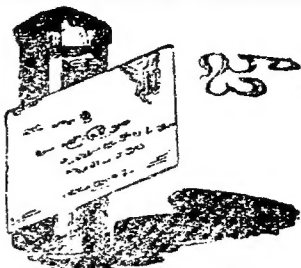
అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము

శారదాని కేతనం-గుంటూరు

శారదాని కేతనమునకు తెనాలి తాలూకా బోర్డువారు రు 200-0-0 ను బాపట్ల తాలూకా బోర్డువారు రు 200-0-0 లును తెనాలి మునిసిపాలిటీవారు రు 120-0-0 విరాళముగా శాన్స్ నుచేసి మొత్తములను ఇచ్చివేయున్నారు. కేవలం తెనాలి తాలూకా బోర్డువారును బెజవాడ మునిసిపాలిటీవారును గుంటూరు వారునుకూడ కొంత మొత్తములను శాన్స్ ను చేయున్నారు. మొత్తములను త్వరలో యిచ్చివేయుదురు. కేవలం మునిసిపాలిటీలను బోర్డులను సహాయముచేయ బ్రాధించుచున్నాను.

పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,

కార్యదర్శి-శారదాని కేతనం.

ఆంధ్రాయుర్వేదవైద్యమండలి

కార్యదర్శి-తెనాలి

సవరు మండలి మంత్రిత్వమున నేను ఆ 1925 సం|| జూన్ మాసాంతముతో మంత్రిత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చితిని. ది 26-6-1925 లేదిన జరిగిన మండలి సర్వసభ్యసమావేశముందు పై మంత్రిత్వమునకు తెనాలినివాసులు పండిత కాశీనాథుని రాజ లింగకాశ్రమిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. కావున యీపై ఆంధ్రాయుర్వేదవైద్యమండలి సంబంధమును ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను, మణియార్డర్లు వగైరాలు ఇకముందు వారిపేరుతో జరుప వలెనని మండలి సభ్యులను కోరుచున్నాను.

ములుగు రామలింగయ్య.

సంయుక్త గోదావరి మండల సభ

ఈ సభను కడచిన జూన్ నెల 5-6 లేదీలను జరుపుట కు తొలుత నిశ్చయింపబడినను కారణాంతరములచేత దీనిని ఆ గట్టునెలలో జరుపుటకు మొదటి తీర్మానమును మార్చవలసి వచ్చెను. సంయుక్త మండల సభ సన్మానసంఘమువారు యీ నెల 2 వ లేదీని సమావేశమై యీ సభ ప్రామా బ ర శనివారము, 2 ఆదివారమునకు సరియగు 8-9 ఆగస్టు లేదీలను కాకి నాడలో పైడా వెంకటచలపతి పురమందిరమున జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. మ||రా||శ్రీ|| న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులు గారిని అధ్యక్షులుగనుండుటకు కోర నిశ్చయింపబడెను. 8-9 ఆ గట్టు లేదీల నీ సభ జరుపుటకు నిశ్చయింపబడుటవలన తూర్పు పడమటిగోదావరిజిల్లాలలోని ప్రముఖులు రహితులు, చెన్న పురి, ఢిల్లీ, కాసనగిర్వా సభల సభ్యులు, వాని అధ్యక్షులు సభకు వచ్చుటకు నవకాశము కలుగగలను. తెనాలి సభ్యులు, రహితుసంఘములు మొదలగువారు సభలో చర్చింపవలసిన విషయములను ఇతర మూచనలను, చిత్తుతీర్మానరూపముగా మండలసభా కార్యదర్శులవద్దకు పంప బ్రాధించుచున్నాను.

కాకినాడ, } దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు,
ది. 8-7-25. } నేత్రకంటి శ్రీనివాసకోనేట్రావు

కార్యదర్శులు.

శ్రీలక్ష్మణరాయోపన్యాసములు

సారస్వతసంఘము, శ్రీ ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నము కీర్తిశేషులైన శ్రీయుత కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మణరావుగారి జ్ఞాపకార్థముగ ప్రతివత్సరమును మాసంఘ యజమాన్యమున సుప్రసిద్ధపండితులచే ఆంధ్రచరిత్ర, వాఙ్మయములగుర్చి ఉపన్యాసముల నిప్పించి పుస్తకరూపమున ప్రకటింప సంకల్పించితిమి.

ఈప్రథమపర్యాయము శ్రీయుత చిలుమూరి వీరభద్ర రావుపంతులుగారు జూలై నెల 11 వ లేదీ మొదలు 16 లేదీ వరకు ప్రతిసాయంకాలం 5 గంటలనుంచి 6-80 వరకు కళాశాలా భవనమున "కాలవాహనులు" అనువిషయమును గూర్చి విపులము గ నుపన్యసించ నయతో సంగీకరించిరి.

ఆంధ్రదేశపు నానాప్రాంతముల నుండియు పరిశోధకులును కవులును విచ్చేసి సాయంకాలము 7 గంటలనుండి ఉపన్యసించుచుదురు.

ఇతరప్రదేశములనుండి విచ్చేయు మిత్రులకు భోజనాది సదుపాయములు కళాశాలయందే ఉచితముగ సేర్పాటు చేయబడినవి.

కోలవెన్ను రామకోటికర్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

గూడా కృష్ణమూర్తి, కార్యదర్శి

కూచిపూడి (తెనాలి తాలూకా)

గాలివాన తరువాత

చేలన్నియు బీభత్సపట్టినట్లయ్యెను. కొన్నిచోల మోకా తిత్తువలన గరిక మొలచెను. రైతులు మక్తాలు చెల్లించలేదును చున్నారు. మాగానిలో మెట్టచాలు రెండుతేడవలు దున్ను చున్నారు. రోజుకు రు. 12-00లు యిచ్చినను కూలివాడు దొర కుటు దుర్లభముగానున్నది. ఎప్పుడో నాలువేయవలసి; చేలలో ఐంకను మెట్టచాలు దున్ను లేదు. వెనుకటికాలము వచ్చిన వనము న్నారు. నచ్చే సంవత్సరముకూడ యిట్టి విపరీతము సంభవించిన యెడల గ్రామములో సోమరిగా తిరిగేవారు ఉండరని పెద్దలను చున్నారు.

గ్రామములోని యై. డి. పాఠశాలలనుకలుపుకొని తెలంగాణ బోధవారు ఒకపాఠశాలను పెట్టిరి. అందులో ఈరోజుకు 110 మంది పిల్లలున్నారు. అందు లెక్కతులున్నవి 4 గరు ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడిరి. త్వరలో హైయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు కావలెనని గ్రామస్థుల గూతయము. పాఠశాల చక్కగా పనిచేయుచున్నది. బోధవారి ఉత్తరపు ప్రకారము కీ|| కే|| దేశంధు దాసుగారి కర్మనిశమున (అనగా 1-7-1925) ఉపాధ్యాయులు పాఠశాలనుండి కోలాహలము లేని ఊరేంపు టో బయలుచేరి శివాలయములో దాసుగారి చరిత్రశిప్పి, గ్రంథాలయములో దాసుగారి పవిత్రచరిత్ర వినిపించి మరల పాఠశాలకు జేరిరి. ఆరోజున బోధపాఠశాలల కన్నిటికి సెలవీయ బడినది.

కాకినాడ

జూలై ౩:-గోదావరి జిల్లా కోఆపరేటివ్ అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్లను మ-రాశ్రీ మత్స్యల వెంకన్నాయుడు వి. పి. వి. ఎల్ గారికి అనంతపురము డిప్యూటీ కలెక్టరుగా బ్రాను, ఘన అగటచేత గౌరవార్థముగా అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రార్ల అఫీసు ఉద్యోగులను నూపర్ వైజ్ఞాను కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూట్లను కలిసి అల్పాహారవిందున నేటి యుదయమున జరిపి ఒక గ్రూప్ ఫోటోను తీయించుకొనిరి.

ప్రథమమున వ్రాయబడిన కాశ్మీర కొక్కోక శాస్త్రము

కాశ్మీర సంస్థానము మహారాజగారగు శేంభు సింగుగారి ప్రధానమంత్రి వందిత కొక్కోగారి చరిత్రముకూడ ఇందులోగలదు.

7౩ అధ్యాయములు, "9 + 6" పైజుడి, 112 చిత్రపటములుగలవు కాకినాడలోనుగలవి. ఇందులోగల విషయముల సారాంశము. పద్మిని, చిత్రాక్షి, శంఖిని, హస్తినీ అను నాలుగు స్త్రీజాతుల నాలుగు పురుషజాతుల జన్మన; స్త్రీపురుషులకు అపయవములు, ముఖగుణములగు గలభేదములు; చంద్రుడు, నక్షత్రములు యేదేరాశ్రయందు; గంటలందు అనుకూలముగా నుండునది; చంద్రుడు, అందుకు సంబంధించిన వ్యాధులు, చికిత్సలు గర్భము, పిత్త మాసమునందు ఎట్లుండునది చిత్రపటములతో సహా వివరింపబడినది; గర్భిణీస్త్రీ అనుసరించవలసిన విధులు; ఎట్టిశాధిక ప్రసవమునకు కారణమగుటలు; జీవితమును ఎంతకాలము వరకైన వృద్ధిచేసుకొనుటకు కారణమైన చికిత్సలు; ప్రజలకుగల నరుంబడి వారికిగల స్థితిగతులను బట్టి బిడ్డలు పుట్టుటకైగల సాధనములు; తలచినట్టి గుణములుగల మొగలేక అడవిబిడ్డలుగల గల విధులు; పుట్టుటకు మునుపే ఆడబిడ్డనా లేక మొగబిడ్డనాయని తెలుసుకొనుట; గర్భముగా నున్నప్పుడు ప్రసవమైనతరువాత స్త్రీకిగల సాయర్యమును కాపాడుకొనుటకు కారణమైన విషయములు, బిడ్డలులేనివారికి బిడ్డలుగలగుటకు అవలంబించవలసిన విధులు మొదలగునవి ఇందులోగలవు. ఇవిగాక అనంతమున కలిసింపు ఇతర విషయములు; దీర్ఘ వ్యాధులకు చికిత్సలు, యివ్వుట్లతెలుపుటకుగలవి కొన్ని ప్రయములు మొదలగునవి కూడగలవు. ఈ గ్రంథము సంస్కృత, హిందీభాషలలో నున్నది. అన్ని విషయములు అతివిశులగా అందరికి విశేషముగవల్లు చక్కగా వ్రాయబడినది. హిందూ కామశాస్త్రమునందు ఇది చాల ప్రాచీనమైనట్టియు. అపరూప వైభవీ గ్రంథము. యిప్పటికి 56000 ప్రతులు ఖర్చయినవని పూచీగా చెప్పగలము. పుస్తకము 1 కి చిత్రపటములతో సహా ధర రూ. 4-0-0 లేక 7 పిల్లంగులు.

International Publishing Company, International Buildings, Ludhiana, (Punjab)

వృత్తాంతలేఖలు

కాకినాడ (స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

బక్రీదినమున

కాకినాడ, జూలై 2:-హిందువులు, మహ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తీయులు సఖ్యభావముగ నున్నట్లు, నిన్నటి అఖిల భారత దుఃఖాదినమునలనను నేటి బక్రీదుదినమునలనను స్పష్టపడు చున్నది. నిన్నను కొట్టుకట్టిజేయవలసిన దని కాంగ్రెసుయొక్క ఆజ్ఞ లేనప్పటికిని అమయొక్క విచారమును తెలుపుటకును దేవ సేవానిరతులయొడ గౌరవసూచకముగను వర్తకులెల్లరును తమం తులతామే కొట్టుకట్టిజేసి నిన్నటి యూరేగింపు టుత్సవమునం దును బహిరంగసభకును దయచేసి పాల్గొనిరి. నేడు బక్రీదు పండుగ యగుటచే మహ్మదీయుల ఉత్సాహమునకు తోడై హిం దువులుకూడ కొట్టుకట్టిజేసిరి. ఇట్టి హిందూమహ్మదీయ యొక మత్సరము సదా కలిగియుండుటయు, వరుసగ రెండురోజులు వర్తకమును కట్టిపెట్టి కొట్టు మూసివేయుటయు, ఎంతయు సంప్రసవీయము.

ప్రాథమికవిద్య

ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలలో నిచ్చేడి ప్రాథమికవిద్యకును సెకండరీ పాఠశాలలలో నిచ్చేడి ప్రాథమికవిద్యకును గల తేడా లను తీసివేయుటకు గురించియు, హైయర్ ఎలిమెంటరీ పాఠ శాలలను ఎత్తివేయుటకు గురించియు అభిప్రాయములను తెలిసి కొన గోరుచు ఒక గవర్న మెంటు ఆర్డరును 1922 సంవత్సరపు ఎడ్యుకేషనల్ రి ఆర్డర్ వై.ఎ.కె. కమిటీవారిచేసిన ఎలిమెంటరీ, సెకండరీ, పాఠశాలలలోని ప్రాథమికవిద్యయందు భేదములను తీసివేయవలసినదను అభిప్రాయములతో గోదావరిజిల్లా ఎలిమెం టరీ ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలునకును గోదావరిజిల్లా సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డునకును గవర్న మెంటు వారు పంపియుండిరి. ఆయాార్డరునందు యీక్రింది విషయములపై నభిప్రాయమివ్వ వలసినవని కోరియుండిరి.

1 ప్రాథమిక విద్యాశాసనము క్రింద నిర్వహ్యప్రాథమిక విద్యకాలపరిమితి 4 సం॥ లుండవలెనా, 5 సంవత్సరము లుండ వలెనా? 2 ఇంక ముందునుండి ప్రాథమిక విద్యాశాసనము ప్ర కారముగను దాని క్రింద చేయబడిన రూలు ప్రకారముగను నడిపింపబడుటకు ఒక్క తరగతి ప్రాథమిక పాఠశాలలే యుండ వలెనా? వానిలో నాల్గు స్టాండర్డు లుండవలెనా లేక 5 స్టాం డర్డులుండవలెనా? 3. హయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లు ఎత్తి వేయవలెనా? అట్లయినచో తగుచోట్ల మిశిత్ స్కూళ్లు పెట్టి నందునల్ల హయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూళ్లు లో విద్యార్థులకు తగు విద్య ఇయ్యబడుటకు స్థానికపాలనసంస్థలు సిద్ధముగానున్న వా? 4 మిశిత్ స్కూళ్లులో విద్యార్థుల జీతములు ఎక్కువ లేకుం గ నుండుటచేత ఇప్పుడు హయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూ- ళ్లలో విద్యబడయుచున్న బిడ్డ విద్యార్థుల విషయములో జీత ములు తగ్గించవలసియుండునా?

సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డువారు నిన్న మధ్యాహ్నము కాకినాడలో సమావేశమై యీ. జి. ఓ. కాపీలు తమకు పంపి యుండలేనందున తక్షణమే అభిప్రాయ మివ్వవలసిలేదని చెప్పి రి.కావున ఈవిషయము మరయొక సభలో యోచించుటకు తీర్మానించిరి.

ప్రా.మిక విద్యాసంఘమువారు జూన్ 30 వ తేదీన కలె క్టరు, అఫీసులో సమావేశమై యీవిషయమును చర్చించిరి. సంఘా గ్యక్షకుడును ఉపాధ్యక్షురాలును సభకు రాతేనందున శ్రీయుత దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు సభాగ్యక్షులుగ నుండిరి. జిల్లాబోర్డుతాలూకాబోర్డులు మ్యానిసిపాలిటీలు సామ్యుపెట్టు కొని స్కూళ్లువర్ధింపవలసినవిషయము లిందున్నవిగాన యీవి షయమును ఆసంగులకుకూడ తెలియబరచి వారియభిప్రాయముల రేసికొని అందుపైని తమయభిప్రాయము నిచ్చిన బాగుండునని అగ్యక్షకుడుచెప్పెను. మండలివిద్యాధికారి వెంటనే అభిప్రాయము చెప్పక తప్పనని వాదించిరి. తుదకు వైజేప్పబడిన నాల్గువిష యములలోను (3) (4) లను స్థానికసంస్థలకు తెలియబరచుటకు ను అందుపైని జూలై 15 వ తేదీలోపున వారియభిప్రాయ ముల నియ్యవలసినవని కోరుటకును తీర్మానించిరి. (1) క విషయ మునుగురించి నిర్వహ్యవిద్య నాల్గుసంవత్సరము లుండవలెననియు (2) న విషయమునుగురించి నాల్గుస్టాండర్డులుగల ఒకతరగతి యగు ప్రా.మికపాఠశాల లుండవలెననియు తీర్మానించిరి.

కోర్టులు

కోర్టులు, జూన్ 22 వ తేదీని తెరవబడినవి. కాకి నాడ మున్సిబుకోర్టులో నింతనరకు 1౩ అసలు దావాలును ౩4 చిన్న దావాలును దాఖలై నవి. కాకినాడ సబ్ కోర్టులో మామూ లు అసిస్టు చిన్న దావాలు కాక అసలుదావాలు రెండుమాత్రమే దాఖలైనవి. కొంతవరకు ప్రజలలో కోర్టులయందు విశ్వాసము పొందియున్నట్లయ్యు గినదనుటకునిదర్శనము. ఆరెండుదావాలున్న లేవనసరిగ వేయవల చచ్చినటుల చెప్పబడుచున్నది. మొదటిదా వా, రామ్మన్ జిల్లా అలీరానుగ్రామకాపురమునులేటు ఎస్. ఎచ్. మహ్మద్ గారికొమారునిచే లేటు మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యం నాయకరు ఎట్టేటు ఎక్కికూటరు అగు దివాన్ బహద్దరు దురే టు లేవగిరిరావుపంతులుగారిమీద దాఖలుకాబడెను. మహ్మద్ గారి అనంతరమున భార్య తమ నాల్గు తణఖాదస్తావేజు సామ్యును రాబట్టవలసినదని లేటు సుబ్రహ్మణ్యంనాయకరుగారి కి ప వర్ ఆ ఫ్ ఎ ట్టా ర్శీ యిచ్చి యుం డె ను. అందు కొంతసామ్యు ఆయన వసూలుచేసి చచ్చిపోయినట్లు చెప్పబడెను. ఆ అక్కంటు సిఫలుపరచుటకును వసూలుచేయ బడిన మొత్తములను రాబట్టుకొనుటకును దావా దాఖలయ్యెనుల కోలంక, వీరవరం జమిందారీలేలగు రాజారావు చల్ల యమ్మరావు బహద్దరు, రాజారావు రామయమ్మరావు బహ ద్రుగార్లపై తణఖాదస్తావేజు బాపతు రూ. 6,86,000 నిల్వ బాణీకి విరాపుర మహారాజుగారు జూన్ 30 వ తేదీని చేసిన దావా రెండవది. ఈరెండును చిక్కు వ్యాపారములగుటచే దావాలు పడినవని ఎంచవచ్చును.

కోర్టుఫీజుశాసనము రద్దుచేయవలెను.

కొందరు సబ్ జడ్జిలతోను, జిల్లామ్యాన్సిట్రలతోను, ప్లీడరు సంఘములతోను ఆలోచించి యీమధ్య కోర్టుఫీజు వృద్ధిచే యుటవల్ల న్యాయమును పొందుటకు ఏకీకరణలేనన యివ్వ పిలులేకపోవుచున్నదా అను విషయమునుగూర్చి ఒకరీపోర్టును పంపవలసినదని జిల్లాజడ్జిలకు మదరాసు హైకోర్టువారు తాఖీదు పంపిరి. ఆవిషయము కాకినాడ బార్ అసోసియేషన్ వారికి సబ్ జడ్జిద్వారా తెలియచేయబడగా తమయభిప్రాయము నిట్టిచ్చిరి.

"1922 సం॥ పు మద్రాస్ 5 వ శాసనమువలన కోర్టు ఫీజు అభివృద్ధిచేయుట దావాదారునకు విస్తారమైన కష్టమును తెచ్చిపెట్టినదనియు, మెయింట్నెన్స్ హోల్డర్ల విషయమునందు తప్ప లేకైన అన్నికేసులందును దావాదారునకు న్యాయము నిరాకరింపబడినట్లు యీసంఘమువారి దృఢమైన అభిప్రాయమై యున్నది. కాబట్టి మెయింట్నెన్స్ దావాలు (మనోవర్తి దావాలు) విషయమునందు చెప్పబడిన నిబంధనతప్ప తక్కిన యావత్తు 1922 సం॥ పు 5 వ మద్రాసు శాసనమును పూర్తిగ రద్దుచేయవలెనని యీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు."

కాకినాడ పురపాలనము

గతసంవత్సరపు పని

కాకినాడ, జూలై 3:-కాకినాడ పురపాలక సంఘ సభ జూన్ 30 వ తేదీని జరిగెను. 1924-25 సంవత్సరపు పుర పరిపాలన నివేదిక చదువబడెను. కొన్ని మార్పులతో దానిని సంఘమువారు అంగీకరించిరి.

నివేదికవలన స్వపరిపాలనము చాల తృప్తిరముగ నున్న ట్లు కన్పించుచున్నది. సాగ్యమైనంతకేక్కువ పన్నులనే విధించి, పరిపాలనచేయు ధర్మమును సంఘమువారు గుర్తించినట్లును సామాన్యముగ కొన్ని మ్యానిసిపాలిటీలలోనలె పెద్దరోడ్ల నిమి త్రమే సామ్యు చెచ్చించుటగాక సందుల, శాగు నిమి త్రము కొం తసామ్యు వ్యయఫరచ్చినట్లును, అమితవ్యయములకు లోనుగాక ఋణాభివృద్ధిగాకుండ మిక్కిలి జాగ్రత్తతో మంచి ఆర్థికస్థితి లో పరిపాలనము గావించినట్లును, ఆడిటర్లు నిమ్మజాతు లు విద్యావిషయములో తగు శ్రద్ధదీసికొని, షారి యున్న తీకె పాటుపడినట్లున్న బ్రాహ్మణ ఉపాధ్యాయులు గూడ ఆడి మార్డుల పాఠశాలలలో పనిచేయు స్థితిగతులు కన్పినట్లును, అన్నకోశానివారణము పాఠశాలలలో చేయబడినట్లును, హిందీ బోధచేయబడుట్లును, కర్మవిద్యకై ప్రయత్నమునర్పినట్లును, వీని యన్నిటికి ముఖ్యమైన విషయము పాలకసంఘమునకును సంఘాగ్యక్షకునకును అనుకూలభావములుండుటవలన సామ్య పరి పాలనమునకు కారణమగుచున్నట్లును ముఖ్యముగా నీవేదికవలన తెలిసికొనదగును. ఈ సామ్యభావము పెక్కు యేండ్లనుండి యుండుట మిక్కిలి సంతోషదాయకమైన విషయము.

నివేదికయందు చెప్పబడిన కొన్ని విషయములు యీ క్రింద తెలియజేయబడినవి. 1924-25 సంవత్సరమునకు బక్కాయి హామీలుగనున రాబడిన మొత్తము రూ. 1,95,707. అందు రూ. 1,07,000 వసూలు అయినది. రూ. 1,531 తరుచుగ యిచ్చి వేయబడుటగాని వసూలు కాని పద్దులుక్రింద కొట్టివేయబడుటగాని తటస్థించెను. రూ. 7,118 చాలవరకు లైసెన్సులపద్దుల క్రింద వసూలుకావలసిన నిల్వ యందుండెను.

సంవత్సరారంభమున రొక్కము నిల్వ రూ. 61,918. రొక్కము వసూలు రూ. 2,30,295. రొక్కము వ్యయము రూ. 2,01,666. సంవత్సరాంతమునకు రొక్కము నిల్వ రూ. 98,986. అందులో రూ. 6,018 కాపిటల్ పద్దుక్రింద నిల్వ.

సంవత్సర ప్రారంభమున సంఘమునకు ఋణము రూ. 57,218. అందులో వడ్డీతో 13,383 అప్పు తీర్చడమైనది. సంవత్సరాంతమున నిల్వయున్న ఋణము రూ. 48,880 4 సందులలో కంకరతోడ్డు వేయబడుటకు అక్కడ 4 తూములు కట్టుటకును రూ. 878 వ్యయపరచిరి.

అదాయమునుబట్టి లోగ్గమీదను భూములమీదను 100కి 7½ వంతున పన్ను వేయబడినది. అందులో 100కి 6 వంతున నీటి వసతిని మురుగు పోగొట్టుటకును పన్ను విధింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన అధికపన్నులో మాడువంతులలో రెండువంతులు మాత్రమే పన్ను వేయబడినది. కంపెనీల పన్ను క్రమప్రకారమే. పట్టణములోని నాకర్లకు పన్ను లేదు. అన్ని పన్నులు కలిపి టె 1కి రూ. 1-14-1 వేయబడినది.

ఈసంఘముయొక్క ప్రతినిధి (లక్ష్మరాజు సుబ్బారావు గారు) గోదావరిజిల్లా ప్రాథమిక విద్యాసంఘమునందలి సభ్యత్వమును వదలిపెట్టెను. సదరు విద్యాసంఘమువలని యుపయోగమేమియు లేదను నుద్దేశమున యాసంఘమువారు తెలుపుచు ఆయనస్థానే మరెయ్యక ప్రతినిధిని పంపవలసివచ్చు తీర్మానించిరి.

పట్టణమునందు చదువుకొనవలసిన వయస్సుగల బాలురు 2,255 ను, బాలికలు 3,143 ను ఉద్దేశించి. వారిలో 488 బాలురకును 1608 బాలికలకును చదువు నేర్పాటు చేయవలసియందుండెను. సంవత్సర ప్రారంభమున 57 ను, అంతమున 58 ని, ప్రాథమికబడులు యీపట్టణమున నుండెను. విద్యార్థుల సగటుసంఖ్య 4,852 (పూర్వపు సంవత్సరము 4,804). పాలకసంఘ బడులు అన్నియు ప్రాథమికవిద్య నిచ్చునవి. సంవత్సర ప్రారంభమున అవి 38 యును అంత్యమున 39 యును ఉండెను. వాటి విద్యార్థుల సగటుసంఖ్య 2,818.

నిమ్నజాతులకు 2 పగటి పాఠశాలలను ఆదిమాంధ్రులు ఇతర నిమ్నజాతులకును కలిపి 2 పగటి పాఠశాలలను ఒక రాత్రి పాఠశాలలయును ఉండెను. పట్టణములోని యితర మూనిసిపల్ పాఠశాలలలో నిమ్నజాతుల పిల్లలు చదువుకొనుటకు ఏవిధమైన అభ్యంతరమునలేదు. కాని యీసాకర్యమును ఆదిమాంధ్రులు ఉపయోగించుకొనియుండలేదు. అందునుబట్టి అట్టి అగత్యమున్నట్లు కన్పించుటలేదు. బ్రాహ్మణుల ఉపాధ్యాయులను ఆదిమాంధ్రుల బడులలో నియమించినప్పుడు వారు ముందంజవేయునట్లు చెప్పవచ్చును.

మూనిసిపల్ ఉపాధ్యాయులందరు 100 గురు. అందు ఒకరు హిందీభాషకులు. ఇద్దరు ట్రెయినింగుపొందిన ఉపాధ్యాయులును. వారి సంవత్సరము ట్రెయినింగుకు పంపబడుచున్నారు. తక్కిన 97 గురును ట్రెయినింగు అయినవారే. విద్య పన్ను లేదు. విద్య అన్ని బడులలోను ఉచితమే.

పట్టణమునందు 15 వైద్యసంస్థలుకలవు. అందు గవర్నమెంటుచేత నడిపింపబడిన ఒక హాస్పిటలున్నది. జిల్లాబోర్డువారి యధికారములో స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగ నొక వైద్యశాలయున్నది. మూనిసిపాలిటీవారు నడిపించుచున్నట్టి ఒక ఆలోపాతిక్ డిస్పెన్సరీయును ఆయుర్వేద చికిత్సలయమును ఉన్నవి. ఈ రెండవది 1224 డిసెంబరు నెలలో ప్రారంభింపబడినది. మంచి అభివృద్ధిలోనికి రానున్నది.

ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్ పట్టుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. గవర్నమెంటువారిని నివేదిక సంవత్సరము విధానము నేర్పాటుచేసి ఎస్టిమేటును తయారుచేయవలసిన దని కోరడమైనది.

26-5-24 తేదీవరకును ఆచంట రంగారావు నాయుడు గారు, నియోజితసభ్యుడు, ఉపాధ్యక్షుడుగ నుండెను. తర్వాత చెర్రెగోతె అధికారములు దుగ్గిరాల వెంకటమూర్తిప్రకాశరావు టి. ఏ. గారికి 7-9-24 వరకును యివ్వబడినది. నాటినుండి పారేవల్లి వెంకట్రామయ్యగారు ఉపాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనబడి పనిచేయుచుండిరి. నియోజిత స్థానములలో నొకటి బ్రాహ్మణేతర స్త్రీ కివ్వబడినది.

దక్షిణ హైద్రాబాదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైలవరం నాటకసమాజమువారికి సన్మానములు

మైలవరం బాలభారతి నాటకసమాజమువారు సెకండాబాదు-హైద్రాబాదులో సావిత్రి, శాకుంతల, హరిశ్చంద్ర, ద్రౌపదీ వస్త్రావహారము సంపుర్ణ రామాయణాది నాటకములను ప్రదర్శించి ఇచ్చటిపౌరుల మెప్పును బడసిరి. గత మంగళవారము (23-8-24) నాడు సెకండాబాదులో సావిత్రి నాటకమును, గురువారము (24-8-24) నాడు హైద్రాబాదులో శాకుంతలనాటకమును బ్రదర్శించిరి. ఈసందర్భమున సెకండాబాదు, హైద్రాబాదు పౌరులు నటకులను, కంపెనీవారిని సన్మానించిరి. సావిత్రినాటకము సెకండాబాదులోని ఆంధ్రసంవర్ధన గ్రంథాలయ సహాయార్థము ప్రదర్శింపబడినది. సత్యవంతునిపాత్రను రామనాథశాస్త్రిగారును, సావిత్రిపాత్రను సంతోషరావుగారును ధరించి ప్రేక్షకులను రంజింపజేసిరి. సరసింహారావు నాయుడుగారి యమునివేషము పాత్రాచిత్త్యముగ నుండెను. మొత్తముమీద నాటకమంతయు జయప్రథముగను, సంతోషకరముగను బ్రదర్శింపబడినది. సంతోషరావుగారికి దుందిగళ్ల జగదీశ్వరయ్యగారు వెండి పూలబుట్టను తయారు చేయించి బహుమానపూర్వకముగ మోర్టీ నైమిత్తిక్ (తాలిక్తూరు, వరంగల్లు) గారిచే నిప్పించిరి. సావిత్రి, సత్యవంతుల స్వయంవరసం దర్శమున ఆంధ్రసంవర్ధన గ్రంథాలయమువారు నాటకసమాజమువారి కొకపీల్డును రామనాథశాస్త్రిగారికి (సత్యవంతుడు, సంతోషరావుగారికి (సావిత్రి) ఒక్కొక్క బంగారు పతకమును, హరిశ్చంద్రనాటకము ప్రదర్శింపబడిననాడు హరిశ్చంద్రపాత్రనుధరించిన మద్దాల శేషగిరిరావుగారికి మరెయ్యక బంగారు పతకమును తయారుచేయించి వజీక్ శ్రేష్టులను, మిల్లు అధికారులను, రావు బహద్దరు బిరుదాంకితులను నగు శ్రీయుత ముత్యాల వేంకటకృష్ణయ్యగారిచే నిప్పించిరి. బుద్ధిరాజు ఉమామహేశ్వరరావు కథానాయకపాత్రలను తయారుగా ధరించిన పారేవల్లి సుబ్బారావుగారి కందజేయుటకై బంగారుపతకమును పంపిరి. ఈసందర్భముననే కంపెనీగౌరవకార్యదర్శులగు శ్రీయుత డాక్టరు కొమ్మూరి పట్టాభిరామయ్యగారినిగూడించి ఆదిరాజు పీఠభద్రరావుగారు (ఆంధ్రపండితులు) స్వనిరచితంబగు ప్రశంసాపద్యములను జదివిరి. యమునిపాత్రనుధరించిన సరసింహారావు నాయుడుగారు రంగమనందు బ్రవేశించి తమ భీకరాకారముతో ప్రేక్షకుల హృదయములు జల్లుమనునట్లునర్పిరి. సత్యవంతుని ప్రాణములు గొనిపోవుటయు, సావిత్రికి వరములు ప్రసాదించుటయు కథాభాగమునదవసరమైనవారే నిజంరాష్ట్రాంధ్రభీష్ములనందగు రావుబహద్దరు వేంకటరెడ్డి గారు ప్రిజు పైకి విచ్చేసి నిట్లు నడివిరి:—

“ఆంధ్రసంవర్ధన గ్రంథాలయమువారు యముని కర్పించుటకై నా కొక బంగారుపతకమును దయచేసిరి. రంగమనందు యముడు ప్రవేశించగానే దాని నర్పణచేయవలయునని వారు నన్నుగోరిరి గాని యమునియొక్క భీకరాకారమును, తిష్టమగుచున్న జూచి జంకితిని. సత్యవంతుని ప్రాణములను గొనిపోవుటకు మరగ వయోవృద్ధుడనగు నాజీవములే నైకొనునేమో యని ప్రాణముల సరచేతిలో బెట్టుకొని కూర్చుండి పతికము మాటయే మరచితిని. ఇప్పుడు ధర్మస్వరూపుడగు యముడు శాంతమూర్తియై, సావిత్రివేదికి వరముల నొసంగి, మనకథానాయకుడగు సత్యవంతుని పునర్జీవునిగ జేయుటకు సుప్రసన్నుడై వెలసినందున పూర్వపుణ్యమును విడనాడి వారినపరమీక్షించి, గ్రంథాలయపక్షమున ఈ బంగారుపతకమును శ్రీ సరసింహారావు నాయుడుగారి కర్పించుచున్నాను. వారు యమునిపాత్ర కెంతయో తగియున్నవారని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. మిక్కిలి నీతిబోధకమైన నాటకములను బ్రదర్శించి సెకండాబాదు పౌరుల నానందపాగరమున నోలబడించినందులకు మైలవరము బాలభారతి నాటకసమాజమువారును, స్థాపకులగు శ్రీ రాజాగారును ప్రశంసాపాత్రులు. ఆంధ్రదేశమునందు ప్రఖ్యాతిగాంచిన నటకులతోనే కంపెనీవారికిని పరమేశ్వరుడు ఆయురారోగ్యములను బ్రసాదించుగాక !!” కంపెనీ గౌరవకార్యదర్శులగు పట్టాభిరామయ్యగారు గ్రంథాలయమువారికిని, తదితరులకును కృతజ్ఞతను నూచించిరి. మంగళగీతముతో నాటకము ముగిసెను.

హైద్రాబాదు గౌరీగుడిములోని వివేకవర్ధనీ నాటకశాలయందు గురువారమునాడు శాకుంతలనాటకము, గూడ దివ్యముగ ప్రదర్శింపబడినది. గొప్ప అధికారులు పెక్కండు విచ్చేసిరి. మహారాజా సర్ కెమ్. ప్రసాదు బహద్దరుగారును,

నవాబు సర్ అమీన్ జంగు బహద్దరుగారును, మేజరు ఎం. జి. నాయుడుగారును, భోజరాజు నాయుడుగారును, వేలూరు రంగభామనాయుడుగారును, కొత్తాబు వేంకటరామ రెడ్డిగారును, క్రీమతి సరోజినీదేవిగారును విచ్చేసిరి. ఆంగ్లయభాషయందు కథాభాగమంతయు నచ్చొత్తింపబడి ప్రథములు ప్రేక్షకుల కందజేయబడినది. ఆంధ్రభాషాజ్ఞానము లేనివారికిని నెంతో ఉపయోగకరముగ నుండెను. దువ్యంతుని పాత్రను మూర్ఖనారాయణ రావుగారు, శకుంతలపాత్రను సంతోషరావుగారును ధరించిరి. నాటకమంతయు జయప్రథముగ జరిగెను. మహారాజా సర్ కెమ్. ప్రసాదు బహద్దరుగారిని గూడించి సావిత్రినాటకకర్తచే ప్రశంసాపద్యములు జదువబడినవి. అందమైన చుట్టునునందమర్పబడి బంగారు అక్షరములలోనచ్చొత్తింపబడినపత్రి శ్రీవారి కర్పింపబడినది. మహారాజా బహద్దరుగారు కంపెనీవారి కొకపీల్డును దయచేసిరి. హైద్రాబాదు హిందూపౌరుల పక్షమున దివాన్ బహద్దరు ఆరముడు అయ్యంగారు అవ్వల్ టి. ఏ. టి. ఎల్ గారు సంతోషరావుగారికి ఒక బంగారుపతకము, ఒక పూలబుట్టయు, మూర్ఖనారాయణరావు, సుబ్బారావు, గోపాలము సరసింహారావు నాయుడు, రామనాథశాస్త్రిగార్లు ఒక్కొక్క బంగారు పతకమును సమర్పించిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటీసు

100 కి సంగీరము 1 కి రూ. 6 లు వడ్డీచొప్పున 6 నెలల కొకసారి వడ్డీ చెల్లించునట్లు వడ్డీతీసైనను 30 నెలలములలో నరికినది చెల్లించునట్లు చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు రూ. 2,68,300 ను ఋణమును తీసికొనెదరు. ఋణమునకు సంబంధించిన పూర్తిషరత్తులు, నిబంధనలు, దరఖాస్తు ఫారము మొదలగునవి రెవిన్యూ ఆఫీసరుగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

తొండరుదారులు తాము ఋణమిచ్చుటకు అంగీకరించు మొత్తముపైన 100 కి రూ. 5 లు చొప్పున డిపాజిట్టు మొత్తముతోనహా కార్పొరేషను కమీషనరుగారికి 3-8-1925 తేదీ నాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకులోపుగ చేరునట్లు దరఖాస్తుతో నహా పంపుకొనవలెను.

నిర్ణయింపబడు మొత్తము 15-8-1925 తేదీలోగా పూర్తిగా చెల్లింపవలెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషను } ఇ. హెచ్. ఎమ్. బనరు, ఆక్టింగు మేజరు.
4-7-1925

అందరితోను శాంతముగానుండిన మీరు తప్పక నిర్దుష్టముగా నుండెదరు

అయితే నిమగ్నమైకనునన్ను లేవనడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలగులమున్ను ఉండిన స్వేచ్ఛ కూడ నుండదు.

శాంతమైవనన్ను గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన మా ఆతంక నిగ్రహశాస్త్రము వాడును. అది తప్పక గుణవిమృశము. ఇంతేగాక నరములబహిషేక, మెదడు అలసిపోవుట, అచిర్తము మొదలగు వ్యాధులు కూడ గుణముగను. 82 మాత్రలు గల బుడ్డికి ధర్మ 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాత్యటలాగునకై వ్రాయును.

ఆతంక నిగ్రహ ఫార్మసి

26, బ్రాడ్వే మద్రాసు

వేలకు ముందు వెల సీనా 1-కి రు. 0 4-0
ఈ మానెన తలగురాచిన పేరు ఈపి నశించును. చర్యమునకు వెండుకలకునని యుండక వెండుకలు పెరుగును.
అమృతాంజనం డిపో, భొంబాయి - మదర్రాసు.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు విజ్ఞాపన

వహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకసేవ చేయుచునున్నంత తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆవరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, పలయాస్టేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసోవారు, వారు వీరసనేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశిశువులు, సకలజ్వరములు, మాంషము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆలెలేకుండుట, వలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేదులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లనోష్ణి, నడుమనోష్ణి, ఇకొల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గణపగును నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రములు వేనకులలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుఖర్చు చేరు. 6 బుడ్డ వెల పొట్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్డు రు. 2-18-0. 25 బుడ్డు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుదు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

కామినియా నూనె పెంట్రికలే అందము.

రావిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
పెంట్రికలు దువ్విసపుడు ఊడకమున్నే త్వర
పడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్వరముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికలకే
జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యోపధము
వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు
చేయును ఒక పరిశువల్ల మీకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల
1 రూపాయి. 3 బుడ్డ ఖరీదు రూ 2-10-0.
విశీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న
ఆటో దిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటో దిల్ బహారు మందుసరకులను ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్సు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

15వ జమ్నామఠీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

వేపచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన
టాయిలెట్ అండు ఔషధ
సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోసబ్బు:—కార్పాలిక్ ఇతరఔషధసంబంధమైన
సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు.
మిక్కిలి నున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. 3 బిళ్ళల గలపెట్టె
1 కి ధర రు 0.12-0. మగ్గోశ్రేయిను దంతమార్దము:—లేత
పుల్లలతో దంతధావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే.
ప్రభుతో మగ్గో శ్రేయిను దంతమార్దమును చేర్చి దంతధావనము
జేసికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్ని
యు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0-6-0; చిన్న పాట్లము 1 కి 0-2-0
మగ్గో సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకుదేహము
నకు తగినపిండిదబ్బా 1 కి రు 0.10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0
హిందూదేశపుపరిశ్రమను, ధనముచే రయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu
Chetty Street, MADRAS
& Mr V. V KRISHNA IYER Palgha

మాన సోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

తలములకుమా! (పోట్టుబద్ధులు) (తర్కము) గుణముగలమా!
కరీములో ఉష్ణధృక్కుమచే కలిగి వైద్యశాల
మాత్రలు విశ్వామృతము, అశ్వత్థము, అరచి, అపరంతరము,
అగ్నిమాంద్యము, అదిదాహము, ఎక్కిర్లు, శర్వాంగముల
యందు బలమును, వికల్మము, మార్మములు, ముక్కు
శ్రేష్ఠ, అశ్మము, మొదలగువానియందు గలిగి వైద్య
పద రోగోట్టి వేదమును సుందీ యాలోగ్య శక్తి
కల్పన
ఈ మాత్రలు మేహవారి వ్యాధులకు 3
మాత్రము. యందు ఆశేకపదము చేసినది. అనధికము
గల క్రోమధమగుటచేతక పరమహంసక్రియ యని చెప్పు
దవచ్చును. ఒక్కసారి వాడినవాని నిజము తెలియగలదు,
అనువాద:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోట్టు నిడుమొల, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము— మేహము.
నిశ్వాక, నిస్సక్తుక, కుక్షోవృక్షము, ఆతిమాత్రము మొదలగు
వాటిని హరించి మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని,
సంతానప్రాప్తిని గలిగించు వరప్రసాదము రెండు డబ్బీలుచాలాను,
20 కులములడబ్బీ రు 1-4-0
పాలగుంధిలేహ్యము— రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది.
సహమేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, ఇతరచర్మరోగములు
క్షర్ణనోష్ణము, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలాను.
20 కుల డబ్బీ రు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు చేరు.
పి. కె. ఏ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం
8 పెరిదేపి. (నెల్లూరు) జి